

**OPINNÄYTETYÖ
PAULIINA TOPPI 2011**

KOIRASUUNNISTUSPALVELUIDEN KEHITTÄMINEN OULUN KOIRAKOULULLE

**Rovaniemen
ammattikorkeakoulu**
University of Applied Sciences
LUC

LIIKUNNAN JA VAPAA-AJAN KOULUTUSOHJELMA

ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULU

TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA

Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

KOIRASUUNNISTUSPALVELUIDEN KEHITTÄMINEN OULUN KOIRAKOULULLE

Pauliina Toppi

2011

Toimeksiantaja Oulun Koirakoulu

Ohjaajat Piia Similä, Susanna Parkkisenniemi

Hyväksytty _____ 2011 _____

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences
LUC

Terveys- ja liikunta-ala Opinnäytetyön
Liikunnan ja vapaa- Opinnäytetyön
ajan koulutusohjelma tiivistelmä

Tekijä	Pauliina Toppi	Vuosi	2011
Toimeksiantaja	Oulun Koirakoulu		
Työn nimi	Koirasuunnistuspalveluiden kehittäminen Oulun Koirakoululle		

Sivu- ja liitemäärä 68+47

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää Oulun Koirakoululle liikunnallinen palvelu, jossa liikutaan yhdessä koiran kanssa. Tarkemmaksi aiheeksi myöhemmin muotoutuivat koirasuunnistus ja sen toteuttaminen kahdessa eri muodossa, kurssina ja tapahtumana. Tavoitteiksi asetettiin koiranomistajien ja koiran hyvinvoinnin ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, sosiaalisten kontaktien lisääminen sekä mieluisan ja laadukkaan palvelun aikaan saaminen. Palveluista haluttiin myös toteuttamiskelpoisia tuotteita Oulun Koirakoulun tarjontaan tulevaisuudessa ja niiden markkinoinnin tuovan tarpeeksi asiakkaita, jotta palveluiden toteuttamiseen käytetyt kulut saadaan katettua.

Koirasuunnistuskurssi toteutettiin kesä- ja heinäkuun 2011 välisenä aikana ja koirasuunnistustapahtuma pidettiin syyskuussa 2011 Oulussa. Molemmista toteutuksista kerättiin osallistujien palaute kyselymuodossa ja lisäksi koirasuunnistuskurssilla toteutettiin lähtötasokysely kurssin alussa. Sen avulla kurssia pystyttiin muokkaamaan osallistujien tavoitteiden mukaisesti. Näiden lisäksi molemmista toteutuksista suoritettiin itsearviointi.

Koirasuunnistuskurssin kehityskohteiksi jäivät varsinkin sosiaalisten kontaktien lisääminen ja kulujen kattaminen. Osallistujat kokivat suurimman osan tavoitteistaan kurssilla täyttyneen ja palvelua pidettiin pääosin mieluisana kyselyjen vastausten osalta, mutta kehitettävää olisi rastitehtävien haastavuudessa, suunnistusmaaston monipuolisuudessa, kurssin ajankohdassa ja yhteisissä pelisäännöissä. Koirasuunnistustapahtumassa kurssilta saatujen oppien ja palautteen hyödyntäminen näkyivät varsinkin osallistujien positiivisina kokemuksina ja näin palvelun parempana laatu ja miellyttävyytenä. Selkeitä puutteita tavoitteiden täyttymisessä oli varsinkin markkinoinnin toimivuudessa ja taloudellisessa kannattavuudessa sekä tarkemmin yksittäisistä asioista esiin tuomalla organisoinnissa. Koirasuunnistuksesta jäi osallistujilleen pääosin hyvin positiivinen mielikuva, ja siksi epäkohdat korjaamalla pystytään toteamaan, että koirasuunnistuskurssi ja -tapahtuma ovat toteuttamiskelpoisia tuotteita myös tulevaisuudessa Oulun Koirakoulun palveluvalikoimassa.

Avainsana(t) Koira, motivaatio, liikunta, koirasuunnistus, koirakoulu

Author Pauliina Toppi Year 2011
Commissioned by Oulun Koirakoulu
Subject of thesis Developing Dog Orienteering Services for Oulun Koirakoulu
Number of pages 68+47

The purpose of this functional thesis was to develop a service where people can exercise with their dogs. Later on the subject took a precise shape of orienteering with dogs and the execution a form of a course and an event. The main goals of this study were to further improve and active the lifestyle of dog owners and their dogs, to enhance their social contacts and create a good service product of high quality. Services are also expected to be feasible executions in the future as part of the Oulun Koirakoulus' supply, and their marketing is expected to be successful in bringing enough clients to cover the costs of the services.

The course of orienteering with dogs was executed in June and July 2011 and the event was held in September 2011 in Oulu. Client feedback was collected in the form of a questionnaire in both cases. Also, to shape the course to suit the clients' expectations, a questionnaire regarding the clients' goals was collected in the beginning of the course. Furthermore, self-evaluation was also made regarding both services.

In the course of orienteering with dogs enhancing social contacts and covering the costs should be improved. Better marketing and pricing are the keys for repairing the financial problem. Participants experienced most of the goals were achieved and the course was experienced as quite pleasing according to the informants. Difficulty of the tasks, variety of the orienteering area, courses timing, organization and rules are issues yet to be developed. Experience and feedback from the course were useful and could be seen as quality and pleasant nature of the event of orienteering with dogs. Clear development needs could be seen in the functionality of marketing, covering the costs and the organization of the event. Participants had had a very positive image of the services of orienteering with a dog and therefore, after repairing the faults, it can be said that the course and the event of dog orienteering are feasible services in the future as part of the Oulun Koirakoulus' supply.

Key words Dog, motivation, exercise, dog orienteering

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	2
2 PROJEKTIN ALOITUS	3
2.1 Toteutustavan valinta ja omat kokemukset	3
2.2 Koira motivaationa liikkumiseen	4
2.3 Koira ja koettu hyvinvointi	5
2.4 Oulun alueen koiraihmiset liikkumaan	7
3 PROJEKTIN SUUNNITTELU	8
3.1 Projektin tilaaja ja tavoitteet	8
3.1.1 Mikä on projekti?	8
3.1.2 Tilaaja ja tavoitteet	9
3.2 Mikä palvelu on?	10
3.3 Idea koirasuunnistuksesta	11
3.4 Tavoiteltavat tuotokset ja toimenpiteet	12
3.4.1 Koirasuunnistuskurssi	12
3.4.2 Koirasuunnistustapahtuma	14
3.4.3 Toimenpiteet	15
4 PROJEKTIN TOTEUTUS	17
4.1 Koirasuunnistuskurssi	17
4.1.1 Valmisteleminen	17
4.1.2 Markkinointi	19
4.1.3 Tunnit	21
4.1.4 Ensimmäisen kyselyn tulokset	28
4.1.5 Toisen kyselyn tulokset	31
4.2 Koirasuunnistustapahtuma	35
4.2.1 Valmisteleminen	35
4.2.2 Toteutus	37
4.2.3 Kyselytulokset	39
5 ARVIOINTI	46
5.1. Projektin arviointi	46
5.2 Koirasuunnistuskurssi	46
5.2.1 Koiranomistajien ja koirien aktiivisen elämäntavan, fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin edistäminen sekä sosiaalisten kontaktien lisääminen	46
5.2.2 Palvelun miellyttävyys ja laatu	48
5.2.3 Palvelun markkinoinnin toimivuus ja suunnitelmien mukainen toteutuminen	51
5.3 Koirasuunnistustapahtuma	52
5.3.1 Koiranomistajien ja koirien aktiivisen elämäntavan, fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin edistäminen sekä sosiaalisten kontaktien lisääminen	52
5.3.2 Palvelun miellyttävyys ja laatu	54
5.3.3 Palvelun markkinoinnin toimivuus ja suunnitelmien mukainen toteutuminen	56
5.4 Kyselytulosten luotettavuus	57
6 POHDINTA	59
LÄHTEET	64
LIITTEET	68

TAULUKKO- JA KUVIOLUETTELO

Taulukko 1. Koirasuunnistuskurssin toteutuksen suunnitelma.	14
Taulukko 2. Koirasuunnistustapahtuman toteutuksen suunnitelma.	15
Taulukko 3. Koirasuunnistuskurssin tuntien toteutus.....	22
Taulukko 4. Arvio rastitehtävistä.	32
Taulukko 5. Arvio suunnistusmaastosta.	33
Taulukko 6. Osallistujien mielipide koirasuunnistustapahtuman suunnistusmaastosta.	42
Taulukko 7. Osallistujien mielipiteitä koirasuunnistustapahtuman tehtävärasteista.	44
Kuvio 1. Koirasuunnistuskurssin lehti –ilmoitus.	20
Kuvio 2. Koiran vaikutus liikunnan harrastamiseen.	28
Kuvio 3. Koirien taidot.	29
Kuvio 4. Liikunnan harrastamisen säännöllisyys koiran kanssa.	29
Kuvio 5. Arvio omasta fyysisestä kunnosta.	30
Kuvio 6. Arvio omista suunnistustaidoista.	30
Kuvio 7. Tavoitteet koirasuunnistuskurssille.	31
Kuvio 8. Tavoitteiden täytyminen koirasuunnistuskurssilla.	32
Kuvio 9. Koirasuunnistuskurssin järjestely ja organisointi.	33
Kuvio 10. Innokkuuden kasvaminen liikunnan harrastamisessa koiran kanssa.	34
Kuvio 11. Arvosana koirasuunnistuskurssista.	34
Kuvio 12. Koirasuunnistustapahtuman ilmoitus.	36
Kuvio 13. Koirasuunnistustapahtuman markkinointiväylien toimivuus.	39
Kuvio 14. Osallistujien odotukset koirasuunnistustapahtumasta.	40
Kuvio 15. Osallistujien odotusten täytyminen koirasuunnistustapahtumassa.	41
Kuvio 16. Koirasuunnistustapahtuman organisoinnin toimivuus.	42
Kuvio 17. Osallistujien kuvailemia adjektiiveja koirasuunnistustapahtumasta.	43
Kuvio 18. Osallistujien mielipide siitä, osallistuisivatko he koirasuunnistustapahtumaan uudestaan.	45

1 JOHDANTO

Koira on hyvin yleinen lemmikki, joka voi olla omistajalleen lojaali ystävä, elämänkumppani, harrastustoveri, mutta ennen kaikkea motivaatio liikkumiseen. Ihmiset eivät välttämättä piittaa omasta liikunnan tarpeestaan, mutta ajattelevat usein oman koiran tarvitsemaa liikuntaa. Koira kannustaa omistajiansa liikkumaan säännöllisesti, mikä edistää heidän terveyttään (Jääskeläinen 1999). Halusin liittää ajatukseni koirien antamasta hyödystä opinnäytetyöhöni ja keksiä ratkaisun sille, millä tavalla koiranomistajien liikunnanharrastamista voitaisiin tukea.

Suomalaisten työikäisten kestävyyskuntoa on selvitetty vuonna 2011 tehdyssä suomalaisessa tutkimuksessa. Siinä selvisi, että 40 % 25–29 vuotiaista miehistä olivat keskivertoa heikommassa kunnossa ja 30–34 vuotiaista 42 %. Heikossa kestävyyskunnossa 25–29 -vuotiaita naisia oli 15 % ja 30–34 -vuotiaita 16 %. Vain pitkällä aikavälillä toteutetulla fyysisellä kuormituksella ja aktiivisuudella voidaan vaikuttaa kestävyyskunnan taustalla oleviin kehon rakenteellisiin muutoksiin. Suomalaisten yksi terveysuhka onkin fyysisen aktiivisuuden vähentyminen ja sen myötä tapahtuva fyysisen kunnan heikkeneminen. (Heiskanen ym. 2011, 6, 8-9.)

Koiranomistajien liikunnallisen aktiivisuuden tukemiseksi, tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Oulun Koirakoululle liikunnallinen palvelu, jossa liikutaan yhdessä koiran kanssa. Ajatusta työstäessä syntyi idea suunnistamisen yhdistämisestä koiriin ja niihin liittyviin lajeihin. Lähdinkin suunnittelemaan koirasuunnistuskurssin ja -tapahtuman eli kahden erillisen palvelun toteuttamista. Tavoitteina palveluilla ovat sekä ihmisen että koiran fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin ja aktiivisen elämäntavan edistäminen. Lisäksi palvelulla halutaan lisätä sosiaalisia kontakteja muiden koiranomistajien kanssa, ja tarjota mielekästä liikuntaa sekä saada aikaan laadukas palvelu. Palveluista halutaan myös jatkossa toteuttamiskelpoisia tuotteita, ja niiden markkinoinnilla tulee saada tarpeeksi osallistujia palveluihin käytettyjen kustannusten kattamiseksi.

2 PROJEKTIN ALOITUS

2.1 Toteutustavan valinta ja omat kokemukset

Opinnäytetyöni on toteutustavaltaan toiminnallinen. Toiminnalliseen opinnäytetyöhön voi kuulua käytännön toiminnan opastamista, ohjaamista sekä toiminnan järjestämistä ja järjeistämistä ammatillisessa kentässä. Se voi olla tyyliltään esimerkiksi käytäntöön suunnattu ohjeistus, ohje, opastus tai jonkin tapahtuman toteuttaminen. (Vilka–Airaksinen 2003, 9.) Päädyin toiminnallisen opinnäytetyön valintaan, koska en kokenut tutkimuksellista työtä omakseni ja halusin ryhtyä käytännönläheiseen ja mielenkiintoiseen projektiin, jossa saan käyttää luovuutta, mielikuvitusta ja hyödyntää mielenkiintoani koiriin. Lisäksi halusin toteuttaa jotain merkityksellistä ja tärkeää, josta muutkin ihmiset voivat hyötyä. Idea opinnäytetyöni aiheeseen alkoi hahmottua, kun aloin pohtia koiran merkitystä omistajan harrastamaan liikuntaan.

Olen miettinyt ihmisiä, joilla on vaikea aloittaa liikunnan harrastaminen. Heille liikunta ei ole mieluinen ja päivänselvä asia, joka kuuluu päivittäisiin asioihin, vaan pikemminkin hyvin epämiellyttävä asia, jota vältellään. Koiraharrastajana olen itse todennut, että koira lisää omaa liikuntaani. Lenkille on niin paljon miellyttävämpää lähteä, kun on kaveri, joka on aina innokas lähtemään mukaan. Varsinkin ajatellessa, että koira tarvitsee liikuntaa päivittäin, lähtee itsekin liikkumaan helpommin. Koiran kanssa lenkkeilyn lisäksi olen innostunut agilitystä. Suomen Agilityliitto (2009) määrittelee agilityn liikunnalliseksi ja urheilulliseksi kilpailulajiksi, jossa ohjaaja ja koira toimivat yhdessä. Koiran tarkoituksena on suorittaa esteistä koostuva rata virheettömästi ohjaajan ohjatessa koiraansa liikkumalla, äänтелеillä ja kehon eleillä käyttämällä. Agility on kaiken kokoisille, kaiken rotuisille ja sekarotuisille koirille sekä siinä voi kilpailla tai sitä voi harrastaa omaksi ja koiran iloksi. (Suomen Agilityliitto 2011, 2.) Se on oikein hauska laji, joka aktivoi niin kehoa kuin mieltä. Koira, jonka kanssa sitä olen harrastanut, pitää lajista kovasti ja sitä harrastaessani saan itse liikuntaa siinä samalla. Niinpä koira voisikin olla monelle koirista kiinnostuneelle yksi avaimista liikunnallisen elämäntavan löytämiseen, jos se on myös minulle motivaatio liikkumiseen. Lähdinkin

etsimään, onko koiran vaikutuksia ihmisen liikunnalliseen aktiivisuuteen tutkittu. Useampia tutkimuksia aiheesta löysin ja niitä käsittelen seuraavissa luvuissa.

2.2 Koira motivaationa liikkumiseen

Liikunnan harrastamista motivoivat monet tekijät, kuten painonhallinta, terveysvaikutukset, ulkonäön paraneminen, ystävien tapaaminen, elämysten ja ilon kokemukset. Liikuntaharrastamisen esteiksi voidaan luokitella yksilölliset esteet ja ympäristöön liittyvät sosiaaliset ja fyysiset esteet. Myös se, ettei tiedä liikunnan hyödyistä tai harrastusmahdollisuuksista, voi vähentää liikunnan harrastamista. Esimerkiksi sijainti voi vaikuttaa harrastusmahdollisuuksien saatavuuteen ja lenkkikaverin pois muuttaminen saattaa laskea motivaatiota lähteä enää lenkille. Liikkumaan lähtemiseen tarvitsee vahvan liikuntamotivaation, jotta paikalleen jääminen ei voita salitreeniä. (Heikinaro-Johansson–Huovinen 2007, 66–67.)

Pysyväluonteista motivaatiota, joka vaikuttaa liikuntaharrastuksen pohjalla, voidaan kutsua yleismotivaatioksi. Varsinaiseen liikkumisen toteutumiseen vaikuttaa tilannemotivaatio. Jos liikkujan yleismotivaatio on hyvä, eivät pienet vastoinkäymiset haittaa harrastamista. Liikkujan koettu pätevyys vaikuttaa näihin molempiin motivaatioihin ja tarkoittaa sitä, kuinka hyvänä liikkujana hän itseään pitää. Osaamattomuuden tai jaksamattomuuden tunne haittaa harrastamista. Pätevyyden kokemukset vaikuttavat liikunnan harrastamiseen silloin, kun tarjolla on muita vaihtoehtoja, esimerkiksi television katselu. Ne vaikuttavat myös siihen halutaanko liikuntaa harrastaa esteistä huolimatta ja lähteä esimerkiksi lenkille huonolla säällä. Ne määräävät sen, kuinka paljon energiaa ja vaivaa liikkuja haluaa nähdä harrastaakseen liikuntaa. Myös odotuksilla, tunnekokemuksilla sekä henkilökohtaisella valinnanvapaudella on vaikutuksia liikuntamotivaatioon sitä lisäävänä tai vähentävänä tekijänä. Ihmisillä on erilaisia odotuksia liikunnasta ja niillä on suuri merkitys varsinkin uutta liikuntaharrastusta aloittaessa. Toisella on halu laihtua ja parantaa kuntoa, kun toinen voi haluta ilon ja virkistymisen tunteita sekä sosiaalista kanssakäymistä. Tunteet liittyvät odotuksia hetkellisempiin ja henkilökohtai-

sempiin motiiveihin sekä arvoihin ja suuntautumisiin. Yksittäinen liikuntakokemus voi tuoda esiin sekä positiivisia että negatiivisia tunteita. (Heikinaro-Johansson–Huovinen 2007, 67–68.)

Australialaistutkimuksessa nousi esille kaksi tärkeää tekijää, jotka saivat koiranomistajat kävelemään enemmän. Koiran tuoma motivaatio sai aikaan lenkkeilyn aloittamisen ja sosiaalinen tuki ja kumppanuus vaikuttivat liikkumisen ylläpitämiseen. Ilmeni, että koiranomistajat usein liikkuvat ennemmin koiransa terveyden ja hyvinvoinnin vuoksi kuin omansa. Koiran antamalla välittömällä sosiaalisella tuella on suuri potentiaalinen merkitys lenkkeilyyn. Toisin kuin perheenjäsenet ja ystävät, jotka voivat olla kiireisiä tai haluttomia lenkkeilemään, koira on aina käytettävissä, valmis ja halukas lähtemään lenkille. (Cutt–Giles–Corti–Wood–Knuiman–Burke 2008, 122.)

2.3 Koira ja koettu hyvinvointi

Koetulla hyvinvoinnilla tarkoitetaan psykofyysistä tilaa, jota ihmiset kuvailevat sanoilla *hyvä olo*. Oma keho tuntuu tällöin toimintakykyiseltä ja elävältä, eikä silloin ilmene häiritseviä tuntemuksia. Keskittymistä tai kiinnostaviin asioihin paneutumista eivät häiritse huolet, vaan mieliala on melko positiivinen. Tutkimuksissa on havaittu yhden liikuntakerran vähentäneen kielteisistä tuntemuksista yleisimmin vihaisuutta, ärtymystä, alakuloisuutta ja haluttomuutta. Myönteisissä tunteissa voimistumista on havaittu erityisesti virkeydessä, energisyydessä sekä yleisessä mielihyvässä. Tuloksista voi päätellä, että yksi liikuntakerta lisää yleensä lievästi hyvän olon kokemusta liikkujassa. Säännöllinen liikunta on tutkimuksissa osoittanut ylläpitävän ja tuottavan suotuisaa mielialaa. (Fogelholm ym. 2006, 48–48, 52.)

Myyryläisen opinnäytetyön, Ilopilleri – ihmisten kokemuksia siitä, kuinka koira edistää heidän terveyttään, kyselytutkimuksen johtopäätöksenä todettiin, että koiran kanssa harrastettiin paljon liikuntaa, joka tapahtui esimerkiksi kävelyn, pyöräilyn ja juoksun muodossa. Se oli parantanut koiranomistajien kuntoa, kestävyyttä ja auttanut painonhallinnassa. Tämä tutkimus osoitti, että koira toimii ihmisen liikuttajana ja näin tukee ja edistää fyysistä hyvinvointia. Koira

vaikutti merkittävästi myös koiranomistajien psyykkiseen hyvinvointiin poistamalla yksinäisyyttä, hoitamalla stressiä ja masentuneisuutta sekä lisäsi sosiaalisia kontakteja tuntemattomien ihmisten kanssa. (Myyryläinen 2004, 41-44.) Koira toimii ikään kuin linkkinä omistajansa sosiaalisille suhteille. Tuntematonkin saattaa puhutella koiran kanssa liikkuvaa ja koiranomistajat löytävät lemmikeistään lukemattomia keskustelunaiheita. Erilaiset koiraharrastukset, kuten näyttely, antavat monille enemmän sisältöä elämään. (Jääskeläinen 1999.)

Luonnossa on koiran kanssa helppo liikkua ja samalla rentoutua ja virkistäytyä. Useat koiranomistajat pitävät sitä mahdollisuutena antaa aikaa itselle ja omille ajatuksille. Koira pakottaa omistajansa liikkumaan ja ulkoilemaan säännöllisesti, mikä edistää fyysistä kuntoa ja terveyttä. (Jääskeläinen 1999.)

Epidemiologisen tutkimuksen mukaan lemmikinomistajat hakeutuivat lääkäriin harvemmin, kuin ne ihmiset, jotka elivät ilman lemmikkiä. Psykososiaalinen stressi lisäsi lääkärisäkäyntiä ainoastaan lemmikittömillä ihmisillä. On todettu, että lemmikillä on vaikutusta sydän- ja verisuonisairauksien edistymisen hidastamiseen ja jopa niiden puhkeamisen estämisessä. Lemmikki vaikuttaa myönteisesti myös vakavista sydänsairauksista toipuvien potilaiden jaksamiseen. Yli 5000 ihmistä käsittävässä australialaistutkimuksessa kartoitettiin sydän- ja verisuonisairauksille altistavia tekijöitä. Lemmikinomistajilla riskitekijöitä oli huomattavasti vähemmän kuin ihmisillä, joilla ei ollut lemmikkiä. Ilman lemmikkiä elävillä miehillä oli korkeampi verenpaine sekä kolesteroli- ja triglyseriditaso, kuin lemmikin omistaneilla miehillä. Naisilla ei ollut vastaavasti yhtä selkeää yhteyttä, vaan heillä vaikuttivat muun muassa vaihdevuosisioireet. Yhdysvaltalainen tutkimus puolestaan osoitti niiden aikuisten, jotka hankkivat löytöeläinkodista kissan tai koiran, päänsäryn ja nivelkipujen vähentyneen kuukauden mittaisena seuranta-aikana lemmikin hankkimisesta. Selkeämpiä ja pitempiaikaisia vaikutuksia oli koiran hankkineilla aikuisilla. Syynä koiran aiheuttamiin terveysvaikutuksiin on pidetty liikunnan lisääntymistä. (Manninen 2005, 557.)

2.4 Oulun alueen koiraihmiset liikkumaan

Kennelliiton arvioiden mukaan Suomessa on noin 600 000 koira, joista 450 000 on rekisteröityjä ja 150 000 sekarotuisia (Helsingin Sanomat 2008). Tästä voidaan arvioida, kuinka paljon koiranomistajia Suomessa voisi olla. Voisiko heitä nimittää omaksi yhteisökseen? Fogelholmin (2006) mukaan yhteisöksi mielletään ne henkilöt, jotka toimivat samalla alueella tai samassa organisaatiossa, tai ovat sosiaalisessa vuorovaikutuksessa keskenään sekä heillä on joitakin yhteisiä tarpeita tai tavoitteita. Liikunnan edistäminen yhteisössä on yksittäisiin ihmisiin verrattua haastavampaa, koska on saatava monet ihmiset kiinnostumaan liikunnasta samanaikaisesti. Yhteisöjen liikunnan edistämässä onkin tärkeää ottaa huomioon sen jäsenten liikuntaa rajoittavat ja edistävät tekijät. Yhteisön liikunnan edistämistä voidaan toteuttaa kaikilla osa-alueilla, kuten liikunnan harrastamisena, muihin harrastuksiin liittyvänä liikuntana, arki- ja hyötyliikuntana osana päivittäisiä toimintoja sekä työhön liittyvänä liikuntana. (Fogelholm ym. 2006, 229–230.)

Koska koiranomistajia yhdistää koira ja näin useimmiten kiinnostus koiran hyvinvointiin ja erilaisiin koiraharrastusmahdollisuuksiin, voidaan koiraihmiset Oulun alueelta mieltää omaksi yhteisökseen. Liikunta, jossa koira on mukana, voisi motivoida koiraihmiä liikkumaan, koska siihen olisi silloin yhdistetty heille tärkeä asia. Liikunnallinen toiminta, jossa koira aktivoidaan ja jossa koira saa liikuntaa, vetää koiraihmiä usein puoleensa jo pelkästään siksi, että koira saa tarvitsemaansa liikuntaa ja tekemistä. Koira näin liikuttaa omistajaansa, koska omistaja haluaa liikuttaa koiraansa.

3 PROJEKTIN SUUNNITTELU

3.1 Projektin tilaaja ja tavoitteet

3.1.1 Mikä on projekti?

Pelin (2009) kuvailee projektia työkokonaisuudeksi, joka tehdään määritellyn kertaluonteisen tuloksen aikaansaamiseksi (Pelin 2009, 25). Ruuska (2007) puolestaan määrittelee projektin lyhyesti joukoksi ihmisiä ja muita resursseja, jotka on tilapäisesti koottu yhteen suorittamaan tiettyä tehtävää, mutta hänen teoksessaan sitä on kuvailtu laajemminkin ottamalla esiin sille tyypillisiä piirteitä. Projektiin kuuluu yksi tai useita selkeitä tavoitteita ja se päättyy, kun tavoitteet on saavutettu. Sen päätepiste onkin etukäteen määritelty. Projekti on kokonaisuutena itsenäinen ja vastuu on keskitetty yhteen paikkaan, vaikka mukana olisi erilaisia osapuolia. Ryhmätyöskentely eri osapuolien välillä onkin tavoitteiden saavuttamiseksi välttämätöntä. Eri osapuolien lisäksi projektiin kuuluu lukematon määrä muitakin muuttujia, jotka liittyvät teknologiaan, laitteisiin, materiaaleihin ja kulttuureihin. Näillä muuttujilla on toisiinsa nähden erilaisia riippuvuussuhteita. (Ruuska 2007, 19.)

Projektilla voidaan lisäksi havaita erilaisia vaiheita ja se on aina myös oppimisprosessi, josta saatuja oppeja tulee hyödyntää seuraavissa vastaavanlaisissa työkokonaisuuksissa. Projekti on aina ainutkertainen, koska ympäristötekijät ja ihmiset muuttuvat ajassa. Ei voi olla siis useampaa samanlaista työkokonaisuutta, sillä sen aikana saattaa tulla useitakin muutoksia. Ne eivät välttämättä vaikuta projektin toimintaan, mutta jotkut muutokset voivat kokonaan muuttaa sen luonnetta ja tavoitteenasettelua. Näin ei myöskään voida varmuudella tietää, mitä projektin seuraavassa vaiheessa tapahtuu, kun edellisen vaiheen tulokset vaikuttavat aina seuraavaan vaiheeseen. Projektilla on aina tilaaja, joka asettaa sille reunaehdot ja vaatimuksia. Osa sen tehtävistä tehdään alihankintoina ja mitä suurempi projekti on, sitä suurempi osuus on alihankinnoilla. Kaikissa työkokonaisuuksissa on myös luonnostaan omat riskinsä ja niiden määrä riippuu siitä, kuinka projektia viedään eri vaiheissa läpi. Huonosti suunniteltu ja epäselvästi rajattu projekti tuo useimmiten paljon riskejä ja niiden todennäköisyys toteutua on tuolloin myös suurempi. (Ruuska 2007, 19–20.)

Opinnäytetyöni on projekti, jossa kehitin koiraihmisille uuden ja erilaisen liikuntamuodon. Vastuu tässä työkokonaisuudessa oli pääosin minulla tilaajan rajatessa projektille reunaehdoja ja tuoden esiin omia mielipiteitään. Asetin projektille tavoitteita, joita tällä liikuntamuodolla haluttiin saavuttaa ja varsinkin uuden liikuntamuodon kehittämisessä tuli ottaa huomioon erilaisia riskejä. Projekti oli kokonaisuudessaan pieni, sillä työkokonaisuuteen osallistuvat itseni lisäksi tilaaja, ohjaava opettaja sekä muita ennalta määräämättömiä henkilöitä.

3.1.2 Tilaaja ja tavoitteet

Kerroin ideastani kehittää koiraharrastajille tarkoitettu uudenlainen liikunta-palvelu Oulun Koirakoulun yrittäjälle, Mira Elfvingille. Hän halusi tarjota tilaisuuden projektin toteuttamiseen Oulun Koirakoululla. Mira Elfving on toiminut sivutoimisena yrittäjänä vuodesta 2007 asti ja siirtynyt päätoimiseksi yrittäjäksi marraskuussa 2010. Oulun Koirakoulu tarjoaa erilaisia koirakoulutuksia ja -tapahtumia Oulun alueella ja sen lähiseuduilla tehden yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Koirakoulutus yrityksessä perustuu positiiviseen vahvistamiseen, jossa pyritään onnistumisiin ja niiden vahvistamiseen erilaisilla palkkaustavoilla, esimerkiksi makupaloilla ja leluilla.

Projektin tarkoituksena oli kehittää Oulun Koirakoululle koiraharrastajille tarkoitettu liikunnallinen palvelu, jossa liikutaan yhdessä koiran kanssa. Ihmisen ja koiran terveyden edistämistä ja tukemista sekä palvelun tulevaisuutta ajatellen kokosin sille tavoitteiksi seuraavia kohtia.

1. Palvelu edistää koiranomistajien aktiivista elämäntapaa ja niin omistajan kuin koirankin fyysistä ja henkistä hyvinvointia.
2. Palvelu lisää koiranomistajien sosiaalisia kontakteja.
3. Palvelu on mielekäs ja laadukas.
4. Palvelu on toteuttamiskelpoinen tuote myös jatkossa Oulun Koirakoululla, ja sen markkinointi tuo tarpeeksi asiakkaita sen toteutukseen käytettyjen kulujen kattamiseksi.

3.2 Mikä palvelu on?

Hietikon mukaan palvelu on tuote, joka voi palvelun lisäksi olla myös raaka-aine, tarvike tai tietoa. Tuote syntyy teollisen toiminnan tuloksena ja toimii hyödykkeenä. Useimmiten se sisältää myös oheisinformaatiota, kuten käyttöohjeet ja myös ne ovat osa tuotetta. Tuotteen käsitettä voi lähestyä useista näkökulmista ja tuotteeksi nähdään se, mitä asiakas ostaa. Asiakas hyötyy tuotteesta vain, jos se täyttää asiakkaan toiveet ja tarpeet. Toisaalta taas tuote on se, jota yritys myy. Näin määriteltäessä se sisältää sekä fyysisen tuotteen että palvelun. Tavallisesti ne luokitellaan kuluttajatuotteisiin ja teollisuuden käyttämiin tuotteisiin. Kuluttajatuotteiden kohderyhmänä on suuri yleisö, kun taas teollisuuden käyttämissä tuotteissa kyseessä on yritysten välinen verkostoituminen ja liiketoiminta. (Hietikko 2008, 16.)

Palvelu määritellään suurilta osin aineettomaksi. Se voidaan tuottaa ja kuluttaa erittäin nopeasti tai pienissä ja epämääräisissä osissa hyvin pitkällä aikavälillä. Itse palvelutapahtuma on vaikeasti mitattavissa, punnittavissa ja määriteltävissä. Palvelutapahtumassa on kaksi osapuolta: palvelun tuottaja ja sen käyttäjä. Palvelu voi olla vuorovaikutus, teko, tapahtuma, toiminta, suoritus tai valmius, joka antaa tai tuottaa asiakkaalle mahdollisuuden lisäarvon saamiseen helppoutena, ongelman ratkaisuna, elämyksenä, vaivattomuutena, nautintona, mielihyvänä, kokemuksena, ajan tai materian säästönä jne. Asiakas voi kokea palvelun tuhansista eri näkökulmista, jopa täysin eri tavalla, kuin mitä sen tuottaja on ajatellut. Joku voi esimerkiksi käydä vuosia samassa kirjastossa sen kätevän sijainnin takia, vaikka valikoima olisikin suppeampi kuin toisessa saman paikkakunnan kirjastossa. Palvelu usein tuotetaan ja kulutetaan samanaikaisesti, mikä merkitsee sitä, ettei sitä voi tehdä varastoon. Palvelun vaikutukset voivat olla kuitenkin erittäin pitkävaikutteisia. Monesti palvelun laadukas tuottaminen ja valmiuksien luominen edellyttävät mittaviakin etukäteisvalmisteluja. Hyvän palvelun toteuttamiseksi tarvitaan usein huolellista valmistelua, suunnittelua, tuotteistamista, koulutusta ja markkinointia. Esimerkiksi kuluttajapalveluista tekonivelleikkaus on vaatinut ennen palvelun toteuttamista miljoonien eurojen investointia ja työntekijöiden vuosikymmenien koulutuksen sekä lisäksi hoidon valmistelua ja oikeanlaisten olosuhteiden luomista. (Rissanen 2005,

17–19.)

Palvelun ydinhyöty tai etu on juuri se asiakkaan tavoittelema ratkaisu hänen tilanteeseensa tai ongelmaan. Asiakas hakee ongelmaansa palvelua tai tuotetta tai usein näiden yhdistelmää, jolla pyritään hoitamaan tätä ongelmatilannetta. Tuotteen näkyvää osaa kutsutaan muodolliseksi tuotteeksi. Siihen kuuluu muun muassa brändi, tavaramerkki, hinta, laatu, ominaisuudet, muotoilu, lisäpalvelut, palveluympäristö ja miten palvelu tarjotaan asiakkaille. Tämän päivän viestintä ja markkinointi pohjautuu suurilta osin tämän tuotekerroksen ominaisuuksien varaan. Perustarpeen tyydyttämisessä ydintuotteella on hyvinkin suuri merkitys, mutta monesti muodollisen tuotteen ominaisuudet ratkaisevat lopputuloksen. Tuoterakenteeseen kuuluu vielä laajennettu tuote, joka käsittää muun muassa takuun ja tuoteturvan, palvelun jälkimarkkinoinnin, palvelun ja tavaran esillepanon sekä toimituksen asiakkaan käytettäväksi. (Rissanen 2005, 21–22.)

3.3 Idea koirasuunnistuksesta

Liikunnallisia koiraharrastusmahdollisuuksia on Suomessa jonkin verran. Esimerkiksi agility ja metsästyskoirien jäljestäminen ovat lajeja, joissa ihminenkin pääsee liikkumaan. Metsästyskoirien jäljestämiskokeessa arvioidaan koiran kykyä seurata keinotekoisista haavoittuneen riistaeläimen jälkeä. Koira kulkee jälkeä 6 metrin mittaisessa jälkinarussa ohjaajan antaen koiralle työskentelyrauhan. Jäljen pituus kokeessa vaihtelee koeluokasta riippuen 900 metristä 1400 metriin ja se kuljetaan riistarikkaassa maastossa. (Suomen Kennelliitto 2007, 2, 4-5.)

Alkuvuonna 2011 mietin erilaisia lajeja, joita voisi koiran kanssa harrastaa ja yhtäkkiä syntyi idea koirasuunnistuksesta, sillä suunnistusta olisi helppo soveltaa kohderyhmää ajatellen. Koirasuunnistuksessa ei ainoastaan suunnistettaisi koiran kanssa, vaan suunnistusrasteilla olisi erilaisia hauskoja koira-aiheisia tehtäviä, joita on mukava ja helppo koiran kanssa toteuttaa. Liikkuminen ja suunnistaminen tulisivat näin seuraavaa rastia metsästäessä kuin itsestään ja koiran, jopa perheen ja ystävien kanssa yhdessä tekeminen

toisi antoisan elämyksen.

Etsiessäni internetistä, oliko tällaista aikaisemmin kokeiltu, löysin lähteitä kahdesta Koirarastit -tapahtumasta vuosilta 2007 ja 2008. Tapahtumat oli järjestetty Espoossa. Etsintöjeni tulos oli melko suppea, joten ajattelin, että koirasuunnistus olisi varsinkin Pohjois-Suomessa uusi ja erilainen laji. Uuden palvelun kehittäminen antaisi Oulun Koirakoululle kilpailuedun muihin Oulun alueella toimiviin alan yrityksiin ja yhdistyksiin nähden tarjoten asiakkailleen sellaista palvelua, jota kilpailijoilla ei vielä ole.

Suunnistus on lajina hyvin monipuolinen ja sitä voi harjoittaa erilaisissa ympäristöissä ja tapahtumissa. Suunnistuskilpailuja on olemassa useita. Kesä-, hiihto-, pyörä- ja tarkkuussuunnistus ovat kaikki perusajatukseltaan samanlaisia. Niissä edetään maastossa suunnitelmallisesti karttaa apuna käyttäen. Suunnistajalle kartta on hyvin tärkeä, mutta toisaalta pelkästä kartasta ei ole apua ilman jonkinlaisia suunnistustaitoja. Rastit haetaan numerjärjestyksessä ja reittivalintoja tehdään niin suunnistuksessa, hiihtokuin pyöräsuunnistuksessa. Tarkkuussuunnistus eroaa muista suunnistuskilpailuista eniten, sillä siinä tarkoituksena on valita useasta rastilipusta oikea vaihtoehto annetun tiedon perusteella eikä fyysinen tekeminen ole siinä niin tärkeää. (Savolainen–Lakanen–Hernelahti 2009, 31, 36.)

3.4 Tavoiteltavat tuotokset ja toimenpiteet

3.4.1 Koirasuunnistuskurssi

Koirasuunnistuskurssi suunniteltiin toteutuvan 8.6.- 6.7.2011 yhteensä viitenä keskiviikkoiltana klo 18–20 välisenä aikana. Taulukossa 1 on kurssin suunnitelma tiiviimmässä muodossa. Kurssille otetaan 10–15 henkilöä ja kysynnän riittäessä järjestetään toinenkin kurssi. Jotta kynnys kurssille osallistumiseen olisi mahdollisimman matala myös vähemmän suunnistaneille, kurssilla on mahdollisuus suunnistaa pareittain yhden tai kahden koiran tiiminä, mutta myös yksin koiran kanssa. Kurssille ei tarvitse aikaisempaa kokemusta suunnistamisesta, mutta vaatimuksena on vähintään 16 vuoden ikä. Tämä siksi, koska koiranhallinta on suunnistaessa tärkeä ominaisuus ja

sen opettaminen ei varsinaisesti kuulu tälle kurssille. Palvelu tulee olemaan siten suunnattu lähinnä aikuisille, mutta nuoremmatkin voivat osallistua aikuisen kanssa. Osallistumismaksuksi määriteltiin 19e, sillä matala hinta houkuttelee asiakkaita paremmin ostamaan uutta ja erilaista palvelua.

Koska kurssille tervetulleita ovat kaikäntasoiset suunnistajat, myös aloittelijat, kurssin alussa käydään läpi suunnistuksen perusasioita teoriassa sekä käytännössä. Suunnistuskertoja vaikeutetaan maaston haastavuudella ja suunnistusmatkan pituudella osallistujien taitotason ja kunnan mukaan. Jokaisella kerralla reitti tulee olemaan erilainen ja rastien tehtävät erilaisia. Tehtäviksi on ajateltu koira-aiheisia kysymyksiä sekä eri koiraharrastuslajeihin, kuten jäljestämiseen, tokoon ja agilityyn liittyviä tehtäviä. Kurssille osallistuneille lähetetään ennen kurssin alkua sähköpostitse informaatiota kurssista, kuten tarvittavista varusteista ja tapaamispaikasta. Viimeisellä kerralla osallistujat saavat Oulun Koirakoulun tapojen mukaan todistuksen kurssista ja jonkin koira-aiheisen muiston. Suunnistaessa koirat pidetään kiinni, sillä koiran kiinnipidosta säädetään Suomen metsästyslaissa (615, 51§) ja järjestyslaissa (612, 14§).

Taulukko 1. Koirasuunnistuskurssin toteutuksen suunnitelma.

Koirasuunnistuskurssi	
Paikka	Oulu
Aika	8.6. – 6.7.2011 keskiviikkoisin klo 18-20 yht. 5 kertaa
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnistustaitojen harjoittaminen - Liikkuminen yhdessä koiran kanssa - Yhdessä tekeminen hauskoilla rastitehtävillä
Sisältö	<p>1. tunti:</p> <p>→ Teoriaosuus suunnistuksen perusteista</p> <p>→ Suunnistustaitojen harjoittelua</p> <p>2.-5. tunnit:</p> <p>→ 1. kysely: tavoitteet, lähtötaso</p> <p>→ Suunnistusta kysymys- ja tehtävärasteilla</p> <p>→ Haastavuutta lisätään osallistujien tason mukaan</p> <p>→ Lopullinen sisältö muotoutuu osallistujien toiveiden ja tavoitteiden mukaisesti</p> <p>→ 2. kysely: tavoitteiden täytyminen, palaute</p> <p>→ muisto ja todistus kurssista</p>
Vaatimukset	<p>→ vähintään 16 –vuotiaalle</p> <p>→ nuoremmat suunnistavat täysi-ikäisen kanssa</p> <p>→ yksi koira, joka on kytkettynä</p>
Kohderyhmä	Nuoret aikuiset ja aikuiset koiraihmiset
Koko	10-15 henkilöä
Myyntihinta	19 €
Arviointi	<p>→ Itsearviointi</p> <p>→ Palautekysely</p>

3.4.2 Koirasuunnistustapahtuma

Kurssin jälkeen elokuussa 2011 järjestetään koirasuunnistustapahtuma (Taulukko 2.), jonne kurssilaiset pääsevät ilmaiseksi. Tällä varmistetaan osallistujien saaminen tapahtumaan. Tapahtuma on Oulussa järjestettävä leikkimielinen kisa, jossa rasteilla on erilaisia koira-aiheisia kysymyksiä ja tehtäviä eri lajeihin liittyen sen mukaan, kuinka monta tuomaria rasteille on

mahdollisuus saada. Lisäksi tapahtumassa on tarjolla pientä välipalaa. Jokainen osallistuja tulee saamaan pienen muiston tapahtumasta ja 3-5 parhaiten menestynyttä palkitaan.

Taulukko 2. Koirasuunnistustapahtuman toteutuksen suunnitelma.

Koirasuunnistustapahtuma	
Paikka	Oulu
Aika	Elokuu 2011
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Liikkuminen ja hauskanpito yhdessä koiran, ystävien ja perheen seurassa - Paljon onnistumisen kokemuksia - Matala kynnyks osallistua
Sisältö	<ul style="list-style-type: none"> → Leikkimielinen kisa, joka sisältää koira-aiheisia kysymyksiä ja tehtäviä → Tarjolla syötävää ja juotavaa → Jokaiselle muisto ja 3-5 parasta palkitaan
Vaatimukset	<p>Alle 16 –vuotiaat suunnistavat täysi-ikäisen kanssa</p> <p>Yksi koira, joka on kytkettynä</p>
Kohderyhmä	<p>Nuoret aikuiset ja aikuiset koiraihmiset</p> <p>Perheet</p> <p>Nuoret</p>
Koko	5-20 henkilöä
Myyntihinta	2-7 €
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> → Itsearviointi → Palautekysely

3.4.3 Toimenpiteet

Suunnitelmia kokeillaan käytännössä niiden toimivuuden varmistamiseksi ennen varsinaista toteuttamista. Koirasuunnistuskurssin osallistujille hankitaan kartat ja vastauksien merkitsemistä varten paperia ja kyniä sekä

viimeiselle kerralle jokaiselle osallistujalle todistus ja pieni muisto. Rastimerkit askarrellaan itse. Suunnistusalueesta kurssiin ja tapahtumaan sovitaan tarvittaessa Oulun kaupungin kanssa ja kyseisten alueiden kartat hankitaan joltakin alueen suunnistusseuralta. Kurssilla käytetään pelkästään samaa aluetta ja karttaa kustannuksien minimoimiseksi.

Kurssin markkinointi tulee aloittaa paria kuukautta aikaisemmin huhtikuussa, sillä palvelu on uusi ja erilainen, jota ihmiset eivät osta yhtä helposti, kuin ennestänsä tuttuja palveluja. Tapahtuman mainostaminen olisi hyvä aloittaa viimeistään kesäkuussa. Markkinointia tulee olemaan Oulun Koirakoulun internet sivuilla, Oulu -lehdessä ja Oulun seudun kauppojen ilmoitustauluilla sekä koira-aiheisissa paikoissa.

Arviointikeinoina käytän itsearviointia ja osallistujien antamaa palautetta. Tulen tarkastelemaan muun muassa kuinka itse olen kokenut palveluiden toimivuuden ja asiakkaiden tyytyväisyyden, sekä mitä ongelmia mielestäni koirasuunnistuspalveluiden suunnittelussa tai toteutuksessa ilmaantui. Lisäksi pohdin, toteutuivatko palveluissa asetetut tavoitteet. Kurssilla osallistujille järjestetään lopuksi viimeisellä tunnilla yhteinen aika, jolloin he voivat halutessaan täyttää palautelomakkeen kurssista. Palautteen he täyttävät anonymiminä, jolloin osallistajat voivat kertoa paremmin totuudenmukaisen mielipiteensä. Koirasuunnistustapahtumaan osallistuneista valitaan muutama halukas täyttämään siihen räätälöity palautelomake. Myös nämä henkilöt palauttavat lomakkeen anonymiminä. Palautelomakkeilla selvitetään itsearvioinnin tavoin asetettujen tavoitteiden toteutumista. Näin palveluista saadaan arviointia kahdesta näkökulmasta, ohjaajan eli omasta näkökulmasta ja asiakkaiden näkökulmasta.

4 PROJEKTIN TOTEUTUS

4.1 Koirasuunnistuskurssi

4.1.1 Valmisteleminen

Kurssin valmisteleminen kuuluivat alueen, niihin kuuluvien lupien ja karttojen hankkiminen sekä kurssin sisällön, etenkin teorian, rastitehtävien sekä suunnistuskertojen tapaamispaikkojen suunnitteleminen. Suunnistusalueen etsimisessä otin huomioon kolme asiaa: onko alue sopiva aloittelijoille, onko siihen olemassa suunnistuskarttaa ja kenelle alueen maat kuuluvat. Alueen maiden omistajilta tulee kysyä lupa alueen käyttämiseen, kun kuitenkin toiminta olisi jatkuvaa ja osallistujilleen maksullista. Tavoitteena oli löytää alue, joka kuului suurimmaksi osaksi Oulun kaupungille. Tämä tulisi helpottamaan lupien hankkimista, eivätkä kulut nousisi kovin suuriksi. Lisäksi kurssille ei vaadita suunnistuskokemusta ja näin ollen suunnistusalue ei saisi olla tasoltaan kovin haastava. Alueella myös tullaan suunnistamaan useamman kerran, joten maaston monipuolisuus olisi myös yksi tärkeä tekijä valinnassa.

Löysin monipuolisen suunnistusalueen Oulun Hirosen, Kaukovainion, Lintulan ja Mäntylän alueilta. Alueella on taajama- ja puistoaluetta sekä metsää, jossa on paljon polkuja. Se on siis monipuolinen, näin myös eritasoisia suunnistajia palveleva. Oli vaikea löytää monipuolista aluetta, joka kuuluisi pelkästään Oulun kaupungille. Alueella on Oulun kaupungin lisäksi yhdeksän yksityisen maanomistajan omistamaa maata. Koska lupien kysyminen on maksullista, niin Oulun kaupungilta kuin yksityisiltäkin maanomistajilta, kulut nousivat suunniteltua korkeammiksi. Yksityisten maanomistajien yhteystiedot sain Maanmittauslaitokselta ja niiden suuri määrä kasvatti hinnan lisäksi myös palvelun toteuttamiseen liittyviä riskejä. Jokaiselta maanomistajalta tulee kysyä lupa erikseen, eikä ole varmaa antaako jokainen lupaa palvelun toteuttamiseen alueellaan. Tällöin suunnistusaluetta voi joutua rajaamaan siten, ettei alue ole enää käytännöllinen suunnistamiseen. Luvat kaupungin omistamille maille täytyi anoa kuukausi ennen kurssin toteutusta ja yksityisiltä maanomistajilta luvat varmistettiin puhelimitse noin viikkoa ennen kurssin alkua. Jokainen antoi

luvan suunnistamiseen alueellaan, jolloin muutoksia tai pahimmassa tapauksessa kurssin perumista ei tarvinnut tehdä.

Suunnistuskartat alueelle saatiin suunnistuskerho Pohjantähdeltä, ja ne laminoitiin useampaa käyttökertaa varten. Alueelle oli heillä olemassa kaksi karttaa, jotka olivat eri puolilta aluetta. Tämä helpotti suunnistusalueen rajaamista ja osallistujat saivat näin suunnistaa kuitenkin kahdella eri alueella, jotka sijaitsevat vierekkäin. Lopuksi suunnistusaluetta voi laajentaa yhdistämällä alueet käyttämällä molempia karttoja.

Puna-valkoiset rastimerkit askarrettiin sellaisiksi, että ne voidaan nähdä joka suunnasta ja kestävät vesisateen. Tehtävänannot kirjoitettiin rastimerkkien rastikortteihin tietokoneella ja ne päällystettiin muovilla. Lisäksi rastille tehtiin useampi rastikortti, jos tehtävä vaati aikaa. Se mahdollisti useamman osallistujan suorittamaan tehtävää samanaikaisesti.

Kurssille haluttiin monipuolisesti erilaisia tehtäviä kaikenlaisia osallistujia ja koiria ajatellen. Kysymykset tulisivat liittymään muun muassa koiran ensiapuun, aisteihin, käyttäytymiseen, koirarotuihin ja eri koiraharrastuslajeihin. Tehtävien aiheina olisivat perustotelevaisuus, temput, agility, makkara-jäljestäminen ja toko. Suomen Kennelliiton mukaan toko eli tottelevaisuuskoulutus on kilpailulaji, jota voi harrastaa myös ilman kilpailullisia tavoitteita. Keskeisenä tavoitteena siinä on opettaa koiralle miellyttävää ja hallittua käyttäytymistä, ja kehittää koiran ohjaajan oikeaa ja asiallista koiran käsittelytaitoa. Kokeessa on neljä kilpailuluokkaa ja niissä osaamista testataan monenlaisilla liikkeillä, kuten esimerkiksi paikalla makaamisella, luoksetulolla, seuraamisella ja noutamisella. (Suomen Kennelliitto 2011, 2,4-5.) Osan tehtävärasteista ohjaisin itse, mutta suurin osa niistä tulisivat olemaan itsenäisinä tehtävinä. Koska tarkoituksena oli tehdä kurssista osallistujilleen sopiva ja heidän tavoitteitaan myötäilevä, kurssin lopullinen muoto selkiytyi kurssin toteutumisen myötä. Tämän vuoksi toteutetaan kyselyn osallistujien omista tavoitteista ja lähtötasosta kurssille. Kyselyn pohjalta kurssista olisi helpompi tehdä juuri heille sopiva.

4.1.2 Markkinointi

Markkinoinnilla tavoitellaan tuotteen tai palvelun kysynnän kasvattamista. Tavoitteena on oman hyödykkeen menekin lisääminen. Markkinointiin liittyvät kaikki ne keinot, joilla yritys esittelee itseään, tuotteitaan ja palveluitaan. Välillisesti markkinointi voi lisätä myös kilpailevien tuotteiden kysyntää, sillä näkyvä mainostus voi esimerkiksi lisätä ylipäätään kyseisen tuotteen ostohalukkuutta ja tietoisuutta. Markkinoinnin tulkinta on laaja ja siten markkinointia ovatkin kaikki ne tavat, joita yritys käyttää tuodakseen esille markkinointiviestinsä kohderyhmälle, kuten kuluttajille. (Virtanen 2010, 15.)

Markkinointiin kuuluu neljä peruskilpailukeinoa, joita ovat tuote, hinta, saatavuus ja markkinointiviestintä. Näiden lisäksi on myös henkilöstö, joka on hyvin tärkeä palvelualoilla. Yrityksen tärkein kilpailukeino on tuote, koska ilman sitä ei tarvita yritystäkään. Tuote on toiselta nimeltään hyödyke, jolla korostetaan sitä, että tuote antaa jonkin hyödyn käyttäjälleen ja se motivoi ostamaan tuotetta. Hinta puolestaan kertoo tuotteen rahallisen arvon. Se on kilpailukeinona näkyvä ja siihen on helppo reagoida. Hinta on silloin kohdallaan, jos asiakas on sen valmis tuotteesta maksamaan. Edullinen hinta houkuttelee asiakkaita, mutta tällöin voi olla hankalaa kattaa kulut. Lähtökohteisesti hinta määräytyy kysynnän mukaan ja tuotteen kustannukset muodostavat hinnan alarajan. Näiden lisäksi hintaan vaikuttavat kilpailu, julkinen valta, yrityksen tavoitteet ja tuotteen ominaisuudet. (Pakkanen–Korkeamäki–Kiiras 2009, 114 - 115, 130 - 131.)

Saatavuudella puolestaan tarkoitetaan sitä, että kuluttaja tietää miten yrityksen tavoittaa, ja että hänen on siellä helppo asioida. Saatavuus on myös sitä, että asiakkaalle on yrityksellä jotain tarjottavaa. Tähän pyritäänkin rakentamalla sujuva markkinointikanava, jonka kautta tavara siirtyy valmistajalta kauppaan ja sieltä kuluttajalle. Saatavuuden voi luokitella ulkoiseen ja sisäiseen saatavuuteen. Ulkoista saatavuutta ovat yhteystiedot, sijainti ja liikenneyhteydet, paikoitustilat, julkisivu ja näyteikkunat sekä aukioloajat. Sisäistä saatavuutta ovat taas esitteet ja opasteet, palveluympäristö, esillepanot, lajitelmät ja valikoimat sekä henkilöstön saavutettavuus ja asiantuntemus. (Pakkanen ym. 2009, 138 - 144.)

Markkinointiviestintä on kilpailukeinoista näkyvin muoto ja siihen kuuluvat mainonta, henkilökohtainen myyntityö, myynnin edistäminen sekä tiedotus- ja suhdetoiminta. Mainonnalla ja tiedotus- ja suhdetoiminnalla yritys pyrkii muovaamaan kohderyhmänsä mielikuvia niin yrityksestä kuin tuotteesta. Henkilökohtaisen myyntityön ja myyinnedistämisen tavoitteena on taas saada tuote lopulta myydyksi. (Pakkanen ym. 2009, 148 - 149.)

Koirasuunnistus
8.6.-6.7.2011 -kurssi
LÖYDÄ SISÄINEN SUUNNISTUSVIETTISI
JA SUUNNISTA YHDESSÄ KOIRASI KANSSA!

- 🐾 Keskiviikkoisin klo 18-20
- 🐾 Osallistumismaksu 19 €
- 🐾 Lisätietoja ja ilmoittautuminen
 puh. 046 5664993 tai osoitteessa
www.oulunkoirakoulu.com

Oulun Koirakoulu

Kuvio 1. Koirasuunnistuskurssin lehti – ilmoitus.

Uuden ja erilaisen palvelun markkinoille tuontia ajatellen kurssi haluttiin suunnata kaiken tasoisille ja -kuntoisille Oulun seudun koirien omistajille. Ikäryhmä olisi nuoret aikuiset ja aikuiset. Koska koirasuunnistus on ihmisille uusi ja tuntematon laji, en uskaltanut rajata kohderyhmää liikaa, jotta osallistujia kurssille kuitenkin saataisiin. Kurssin mainonnan toteutus alkoi noin kuukautta ennen kurssin alkua. Tarkoituksena oli käyttää massaan kohdistuvaa markkinointia, joka tavoittaisi suuren määrän ihmisiä ja antaisi samalla näkyvyyttä Oulun Koirakoululle.

Tämä toteutettiin lehti -ilmoituksella (Kuvio 1.), joka julkaistiin Oulu -lehdessä kuukautta ennen kurssin alkua sunnuntaina 8.5.2011. Oulu -lehti on Oulun seudulla ilmaisjakeluna jaettava sanomalehti ja näin tavoittaa suuren määrän ihmisiä Oulun alueelta. Suunnittelin ilmoituksen itse ja muokkasinkin sen

lopulliseen muotoonsa PhotoDraw -ohjelmaa käyttäen. Tarkoituksena oli saada pieni, ytimekäs ja palvelua hyvin kuvaava ilmoitus. Ilmoituksen lisäksi kerroin noin viidelle Oulun Koirakoulun asiakkaalle koirasuunnistuskurssista, mutta markkinointiviestintä jäi lopulta ilmoituksen lisäksi hyvin vähäiseksi. Oletin, että ilmoitus tavoittaa suuren määrän ihmisiä, ja tuo kurssille tarvitsemani asiakkaat.

4.1.3 Tunnit

Kurssille ilmoittautuneille (10) lähetettiin noin viikkoa ennen kurssin alkua ohjeita kurssille sähköpostitse (Liite 1). Ohjeissa kerrottiin kurssin aikataulusta, suunnistuskertojen sisällöstä, tarvittavista varusteista, ohjaajan yhteystiedot sekä ensimmäisen kerran tapaamispaikka. Kurssi toteutettiin suunnitelmien mukaisesti kesällä 2011 8.6.–6.7. välisenä aikana keskiviikkoisin klo 18.00. Ilta-aika mahdollisti myös päivätyössä käyvien osallistumisen kurssille ja kesäaikana lämpötila ei olisi illalla niin korkea kuin päivällä. Sama ajankohta viikolla on helppo muistaa ja sovittaa omiin menoihin. Taulukossa 3 näkyy koirasuunnistuskurssin tuntien perustiedot.

Koirasuunnistuskurssin ensimmäisen kerran aiheena oli kurssin yleisten asioiden ja suunnistuksen perusasioiden läpi käyminen, ja kaikki kymmenen ilmoittautujaa osallistuivat ensimmäiselle kerralle. Tällä kerralla heillä ei siis vielä ollut koiria mukana. Kokoonnuimme Kaukovainion ala-asteen parkkipaikalla. Teoria olisi ollut miellyttävämpää käydä sisällä, mutta alueelle, johon meillä kartat oli, Oulun Koirakoululla ei ollut ohjaustiloja. Sää oli kuitenkin aurinkoinen, jolloin ulkona oli miellyttävä olla ja kompassin käyttöäkin pystyttiin helposti harjoittelemaan. Paikka olisi myös seuraavan kerran kokoontumispaikkana. Heti alkuun toivotin kaikki tervetulleiksi, ja kävimme läpi esittäytymiskierroksen, jolloin heille tuli myös ilmi, että kurssi liittyy opinnäytetyöhön. Sen jälkeen kävimme läpi yleisiä asioita kurssiin liittyen, kuten suunnistuskertojen ajankohdat, sisällön, varusteet, kompassin rakennetta, suunnan ottamista kartalta, kartan mittakaavaa, värejä ja karttamerkkejä sekä suunnistusalueeseen, turvallisuuteen ja jokamiehen oikeuksiin liittyviä asioita.

Taulukko 3. Koirasuunnistuskurssin tuntien toteutus.

Tunnit	
1. tunti	
Paikka	Kaukovainion ala-asteen parkkipaikka
Osallistujamäärä	10
Sisältö	Esittäytymiset, tietoa kurssista, suunnistuksen teoriaa ja kompassin käytön harjoittelua käytännössä
Organisointi	Aloitimme piirissä kurssin asioiden ja teorian läpikäymisen. Kompassilla suunnan ottaminen katsottiin jokaisen kanssa yhdessä ja harjoiteltiin pareittain suunnassa kulkemista lähimaastossa.
2. tunti	
Paikka	Lähtö ja maali: Kaukovainion ala-asteen parkkipaikka
Osallistujamäärä	Ilmoittautuneista 6, yhteensä 9
Sisältö	Nopeussuunnistus, kymmenen rastia haettiin mahdollisimman nopeasti taajama-alueelta. Rasteilla monivalintakysymyksiä, matka reittivalinnoista riippuen noin 5km.
Organisointi	Alussa kaikki kokoontuivat parkkipaikalle ohjeistukseen, josta lähtö suunnistukseen. Paluu samaan paikkaan. Itse olin parkkipaikalla koko suunnistuksen ajan ja siellä oli myös ensiapulaukku.
3. tunti	
Paikka	Lähtö ja maali: Hiirosen urheilupuiston parkkipaikka
Osallistujamäärä	Ilmoittautuneista 5
Sisältö	Suunnistusrasteilla kysymysten lisäksi tehtäviä. Suunnistusmaasto osittain taajama-aluetta, osittain metsämaastoa. Ohjattu makkarajälkirasti. Suunnistusmatka reittivalinnoista riippuen noin 5km.
Organisointi	Alussa kokoontuminen ohjeistukseen parkkipaikalla, josta lähtö suunnistukseen. Itse menin pitämään makkarajäljestysrastia ja sieltä takaisin parkkipaikalle.
4. tunti	
Paikka	Lähtö ja maali: Metsäkuninkaantien parkkipaikka Hiirosessa
Osallistujamäärä	Ilmoittautuneista 6, yhteensä 9
Sisältö	Tehtävärastisuunnistus metsämaastossa. Ohjattu agilityrasti. Suunnistusmatka noin 5km.
Organisointi	Kokoontuminen ohjeistukseen parkkipaikalle josta lähtö suunnistukseen. Sieltä itse lähdin lähellä olevalle agilityrastille viemään esteitä ja sinne tultuaan kaikki palauttivat minulle kartat.
5. tunti	
Paikka	Lähtö ja maali: Metsäkuninkaantien parkkipaikka Hiirosessa
Osallistujamäärä	Ilmoittautuneista 5
Sisältö	Leikkimielinen kisa, jossa pisteet kerättiin rastien monivalintakysymyksiin vastaamalla. Molemmat kartat käytössä ja molemmista alueista oma kisa. Nopeus ratkaisi tasatilanteet. Suunnistusmatka noin 9km.
Organisointi	Kokoontuminen ohjeistukseen parkkipaikalla, josta lähtö suunnistukseen. Lähtöalue oli myös kuudes rasti, jossa olin itse antamassa kartan seuraavaan osioon.

Kun teoriamateriaali oli kaikille jaettu (Liite 2), lähdimme siitä käsittelemään

ensimmäisenä karttaa. Se on hyvin tärkeä suunnistajalle, joten on hyvä tietää mitä kartta kertoo ja miten sitä luetaan. Miettisen mukaan kartta kuvaa maastoa ylhäältäpäin katsottuna ja sen tehtävä on välittää paikkaan sidottua tietoa eli paikkatietoa (Miettinen 2003, 57). Kartan mittakaava kertoo missä suhteessa karttakuva on pienennetty todellisuudesta ja se kannattaakin suunnistajalla tarkistaa aina ennen kuin maastoon lähtee (Savolainen ym. 2009, 38–39), sillä vain se kertoo maastopisteiden väliset todelliset välimatkat. Mittakaava voidaan ilmaista numeromittakaavana että pituusmittakaavan janana (Miettinen 2003, 60–61). Yleisin käytetty mittakaava suunnistuskartoissa on 1:10 000. Tämä tarkoittaa sitä, että yksi senttimetri kartalla vastaa 100 metriä maastossa. (Savolainen ym. 2009, 38.)

Karttoja voi myös luonnehtia mittakaavaan perustuvalla ilmaisuilla suurimittakaavainen kartta ja pienimittakaavainen kartta. Suurimittakaavaisen kartan numeromittakaavan jälkimmäinen luku on pieni. Kartta kuvaa siis tällöin melko pientä aluetta ja sisältää myös enemmän pieniä yksityiskohtia. Suurimittakaavaiset kartat ovat retkeilijöille välttämättömpiä, sillä vain niistä saadaan reitin valinnan kannalta oleellista tietoa muun muassa maanpinnan muodoista, maaperän kasvillisuudesta, teistä ja asutuksista. Esimerkiksi peruskartta 1:20 000 on suurimittakaavainen kartta. Pienimittakaavaisen kartan numeromittakaavan jälkimmäinen luku on taas edellistä suurempi ja kuvaa näin suurempaa aluetta, josta puuttuu samantapaiset yksityiskohdat. Tällainen on esimerkiksi autoilijan tiekartta mittakaavaltaan 1:800 000. (Miettinen 2003, 64.)

Mittakaavan lisäksi suunnistajan on tärkeä hallita myös karttamerkkejä kyetäkseen lukemaan ja tulkitsemaan kartan sisältöä virheettömästi. Tärkeimmät karttamerkit on osattava tuntea kartan sisällön oikeanlaisen tulkinnan kannalta. Karttamerkit on kuitenkin suunniteltu kuvaamaan mahdollisimman hyvin kohteitaan, joten suurin osa niistä voidaankin ymmärtää oikein ilman merkkien sanallista selitystä. (Miettinen 2003, 70.) Useat karttamerkit avautuvat parhaiten maastossa kartan kanssa tekemällä havaintoja ympäristöstä sekä tutustumalla niihin värien kautta. Värit sisältävät tärkeää tietoa suunnistuksen kannalta ja niiden loogisuuden takia on helppo päätellä karttamerkkien selityksiä. (Savolainen ym. 2009, 43.)

Jotta karttaa osataan käyttää suunnistaessa, tarvitaan kartanlukutaitoa ja suunnistustaitoa. Kartanlukutaito on karttakuvan hahmottamista, joka on kolmiulotteisen maaston ja kaksiulotteisen kartan vertaamista toisiinsa (Suomen Suunnistusliitto 2008a). Suunnistustaitoa tarvitaan rastin löytämiseen ja sinne suunnitelmallisesti etenemiseen. (Suomen Suunnistusliitto 2008b.)

Suunnistustaitoihin kuuluvat reitinvalinta, suunnassa kulkeminen, maastossa eteneminen, olinpaikan määrittäminen ja rastille tulosuunnan valitseminen. (Suomen Suunnistusliitto 2008b.) Reittivalinta on suunnitelma, miten edetään rastilta toiselle. Paras reittivalinta on itselle varmin reitti. Aloittelijalle hyvä reittivalinta on turvallinen ja luotettava reitti, jossa edetään johdattelevia maamerkkejä pitkin. Kokeneemmalle suunnistajalle suora reitti voi olla taas se nopein reitti. Reittivalinnoissa etusijalla on kuitenkin varmuus. (Suomen Suunnistusliitto 2008c.)

Suunnassa kulkemiseen on osattava ottaa suunta kompassiin kartalta. Aluksi kompassin suuntasivu asetetaan tarkasti olinpaikasta määränpäähän. Sen jälkeen neularasiaa käännetään, kunnes kompassin neularasian viivat ovat yhdensuuntaiset kartan koordinaattiviivojen kanssa ja tällöin myös pohjoishaarukka osoittaa karttapohjoiseen. Sitten kompassi otetaan käteen vaakasuoraan asentoon ja käännyttään koko keholla, kunnes pohjoisnuoli asettuu pohjoishaarukan sisälle. Tällöin kompassin pohjalevyn iso nuoli osoittaa mihin suuntaan pitää lähteä. Kiintopiste otetaan kaukaa edestä ja suunta tarkistetaan tasaisin välimatkoin. Suunnassa kulkeminen ei ole vaihtoehto kartanlukuun perustuvalla suunnistamisella vaan ne täydentävät toisiaan. (Suomen Suunnistusliitto 2008d.)

Maastossa etenemiseen kannattaa totutella ensin ilman karttaa ja kompassia esimerkiksi retkeilyn kautta. Sen jälkeen voi ottaa kartan mukaan ja harjoitella sen kanssa kulkemista kävellen, juosten ja vaikka hiihtäen. Kun kartanluku onnistuu maastossa, niin viimeisenä mukaan otetaan kompassi. Kartan korkeuskäyrien eli maastonmuotojen hahmottaminen ovat suunnistajalle yksi vaikeimmista taidoista. Niiden hahmottamisen harjoittelu kannattaa

aloittaa ensin kukkulan ja supan eron tuntemisella. (Suomen Suunnistusliitto 2008e.) Oman olinpaikan määrittäminen tapahtuu maastoa ja karttakuvaa vertaamalla ja suuntaamalla kartta maastoon nähden samaan suuntaan. Huomio tulee kiinnittää suuriin ja selkeisiin kohteisiin sekä niiden suuntaan. (Suomen Suunnistusliitto 2008f.) Rastille lähestyttäessäkin on hyvä huomioida kartalta selkeät kohteet rastin lähetyvillä. Rastia lähestyessä on tärkeämpää etsiä odotettavissa olevaa kohdetta kuin rastilippua. (Suomen Suunnistusliitto 2008g.)

Suunnistustaitojen opettaminen tulee olla johdonmukaista. Opetus alkaa kartanlukutaitojen harjoittamisella tutussa maastossa suurimittakaavaisella kartalla. Vasta sen jälkeen siirrytään lähimaastoon ja kartalle, jossa on enemmän yksityiskohtia. Jos edetään liian nopeasti liian vaikeisiin tehtäviin, oppijalle syntyy epävarmuudesta johtuvia negatiivisia tunteita. Kun saadaan onnistumisen kokemuksia aikaan, oppija kokee suunnistuksen positiiviseksi. (Suomen Suunnistusliitto 2008h).

Teorian kävin lävitse luennointityylillä siten, että osallistujat saivat vapaasti kommentoida ja kysyä tarpeen tullen, ja keskustelua syntyi. Jokaisella oli teorian aikana heille jaettu teoriamateriaali, josta he saivat samalla seurata aiheen kulkua. Teorian jälkeen harjoittelimme käytännössä suunnan ottamista kartalta ja suunnassa kulkemista. Annoin heille kohteen, jonne tulisi mennä ja osallistujat saivat omatoimisesti tai kaverin kanssa kulkea sinne kompassisuunnan avulla. Kaikki osallistujat eivät jääneet teoriaosuutta kuuntelemaan, koska he eivät kokeneet sitä tarpeelliseksi ja poistuivatkin kurssin yleisen ohjeistuksen jälkeen. Ensimmäinen tapaamiskerta kesti noin kaksi tuntia.

Toiselle kerralle osallistui kymmenestä ilmoittautuneesta kuusi. Kolmella oli mukana suunnistuspari, joten suunnistajia oli yhteensä yhdeksän. Tällä kerralla aiheena oli nopeussuunnistus, jossa tarkoituksena oli hakea 10 rastia taajamamaastosta mahdollisimman nopeasti. Karttana oli koko kurssin ajan suurimittakaavainen kartta 1:10 000, jonka avulla suunnistaminen olisi helppo aloittaa. Tällä suunnistuskerralla käytimme Hirosen karttaa (Liite 3). Rastitehtävinä oli koira-aiheisia monivalintakysymyksiä (Liite 4), joihin olisi

nopea vastata. Korostin kuitenkin, että suunnistuksesta tulisi nauttia ja jokainen etenisi oman tason mukaisesti, löysi sitten kaikki tai vain muutaman rastin. Rastit sai hakea missä järjestyksessä tahansa. Tällä vältettiin rastipaikkojen ruuhkautuminen ja muiden osallistujien etenemisen hyödyntäminen ja toisaalta osallistujat saivat näin valita mieleisensä reitin. Asetin aikarajan (2h), johon mennessä kaikkien olisi tultava takaisin lähtöpaikalle, mikä osaltaan motivoisi suunnistamaan nopeasti. Rastien viennissä aikaa kesti noin kaksi tuntia rauhallisesti kävellen, joten arvioin tämän ajan riittävän myös kävellen etenijöille. Toki suunnistaminen vie jokaisella oman aikansa. Tarkoitus oli aloittaa helpoista rastipaikoista, joten sijoitin rastit näkyville paikoille ja selkeille maamerkeille, kuten kiville, ojanvarsille ja kuoppiin, joista rastit olisi helppo löytää. Rastien välinen etäisyys suoraa reittiä pitkin oli noin 500m ja kokonaismatkaksi tuli reittivalinnoista riippuen noin viisi kilometriä. Itse olin suunnistuksen ajan lähtöpaikalla ja ensiapulaukku oli minulla. Varmistin, että kaikilla osallistujilla on minun puhelinnumero ja minulle heidän puhelinnumeronsa hätätilanteen sattuessa. Jos sellainen olisi sattunut, olisin päässyt paikanpäälle autolla ensiapulaukun kanssa.

Ensimmäinen suunnistuskerta antoi samalla minulle tietoa siitä, minkä tasoisia suunnistajia osallistujat ovat. Kiinnitin huomiota siihen, montako rastia osallistujat olivat löytäneet ja kuinka kauan aikaa siihen kului. Vaihteluväli osallistujien kesken oli suuri. Eräs osallistujapari löysi yhdeksän rastia kymmenestä noin tunnissa, kun taas eräs osallistuja löysi kaksi rastia kymmenestä käyttäen noin tunnin heitä enemmän aikaa. Suunnistuksen jälkeen kaikki osallistujat täyttivät ensimmäisen kyselyn (Liite 5), jonka tuloksia apuna käyttäen suunnittelin tehtäviä seuraaville kerroille ja kyselyvastauksia sain yhteensä yhdeksän kappaletta.

Kolmannella kerralla maasto oli edellistä suunnistuskertaa haastavampi, sillä rasteja oli myös metsässä ja käytimme Kaupunginojan karttaa (Liite 6). Rastien välinen etäisyys vaihteli 100 metristä 900 metriin. Kokonaismatka oli reittivalinnoista riippuen noin viisi kilometriä. Tälläkin kertaa suunnistajat saivat valita oman tasoisen reittinsä. Osallistujia oli paikalla yhteensä viisi. Rasteilla oli monivalintakysymyksien lisäksi tehtäviä (Liite 7). Alkuperäisen suunnitelman mukaan tehtävien oli tarkoitus olla erilaisia koiran kanssa

tehtäviä harjoituksia. Kyselyssä selvisi, että monen osallistujan tavoitteena oli suunnistustaitojen harjoittelu, niin lisäsin koira-aiheisten tehtävien lisäksi myös yhden suunnistusaiheisen rastitehtävän, jossa sai harjoitella suunnan ottamista. Itse olin yhdellä rastilla ohjeistamassa makkarajäljen tekemistä ja sieltä palasin takaisin lähtöpaikalle, kun kaikki olivat sillä rastilla käyneet. Rasteja oli yhteensä kuusi.

Neljännellä kerralla aiheena oli tehtävärastisuunnistus (Liite 8) ja osallistujia paikalle saapui ilmoittautuneista kuusi ja heidän suunnistuskaverit mukaan lukien suunnistajia oli yhteensä yhdeksän. Yksi ilmoitti jäävänsä pois liian lämpimän ilman takia. Suunnistusta vaikeutin maaston ja rastimerkkien sijainnin haastavuutta lisäämällä, mutta kartta oli sama kuin edellisellä suunnistuskerralla (Liite 6). Suurin osa rasteista oli siis metsässä ja osa rastimerkeistä eivät olleet enää selkeillä maamerkeillä vaan niiden löytäminen perustui muun muassa matkan arvioimiseen. Rasteja oli kuusi, joiden välinen matka vaihteli suuresti. Rastit sai hakea omavalintaisessa järjestyksessä, kunhan kaikki saapuivat rastille neljä viimeisenä, jotta ehtisin sinne pitämään agilityrastia. Siellä sai harjoitella oman tason mukaan rimahyppyä ja putkea sekä näiden yhdistelmiä lyhyenä ratana. Kokonainen suunnistusmatka oli noin viisi kilometriä reittivalinnoista riippuen.

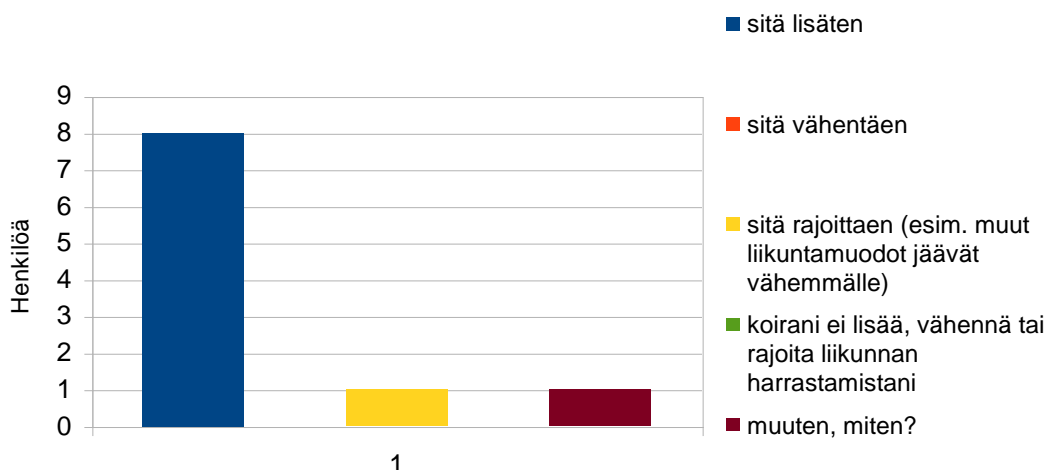
Viidennellä kerralla osallistujia oli yhteensä viisi. Tällä viimeisellä kerralla aiheena oli leikkimielinen kisa, jossa käytettiin molempia karttoja (Liitteet 3 ja 6) . Suunnistuksessa oli kaksi osiota, joista molemmista oli tarjolla palkinto. Molemmista osioista palkinnon voitti se, joka keräsi eniten pisteitä monivalintakysymyksistä (Liite 9) ja tasatilanteet ratkaisi nopeus. Palkinnot ja todistukset (Liite 10) jaettiin suunnistuksen päätteeksi. Suunnistusmatka oli noin yhdeksän kilometriä ja rasteja oli yhteensä 10, joista yhdellä olin itse antamassa kartan seuraavaa osiota varten. Rastit sijoituivat niin taajama- kuin metsämaastoon. Suunnistuksen jälkeen osallistujat saivat täytettäväkseen toisen kyselyn (Liite 11), jolla kartoitettiin heidän mielipiteitä kurssista ja heidän asettamien tavoitteidensa toteutumista. Kyselyyn vastasi neljä henkilöä.

4.1.4 Ensimmäisen kyselyn tulokset

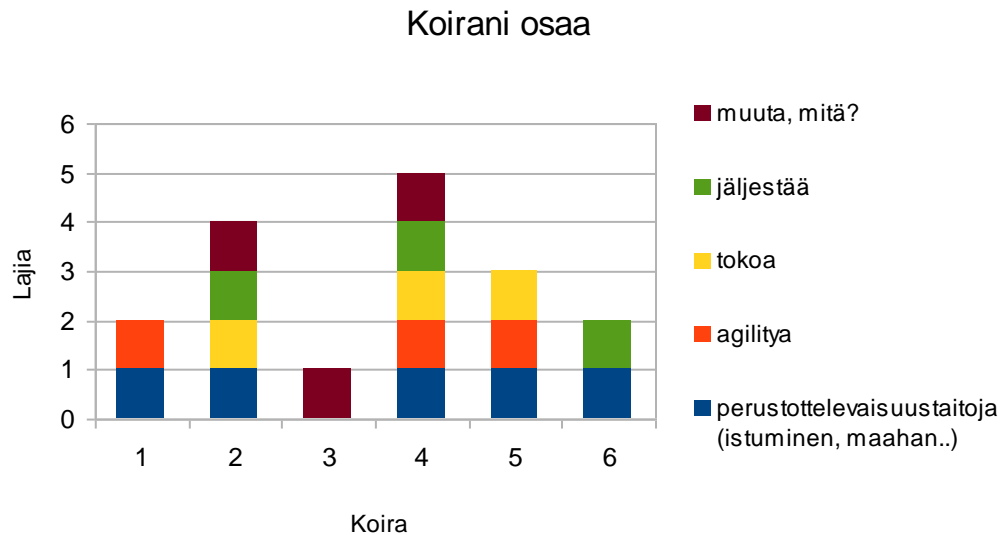
Osallistujat täyttivät ensimmäisen suunnistuskerran jälkeen ensimmäisen kyselyn (Liite 5), jolla haluttiin selvittää heidän asettamia tavoitteitaan kurssille sekä lähtötasoa oman kunnon, suunnistustaitojen sekä koiran taitotason osalta. Kysely täytettiin vasta toisella tunnilla sen takia, että osallistujat paremmin koirasuunnistukseen jo hieman perehtyneinä osaisivat asettaa paremmin tavoitteitaan itselleen ja arvioida kunto- ja taitotasoaan. Ensimmäiseen kyselyyn vastasi yhteensä yhdeksän (9) henkilöä, joista osa olivat suunnistamassa saman koiran kanssa. Näin ollen koiria, joita kysely koski, oli yhteensä kuusi (6). Kysely täytettiin ulkona. Kyselyjen tiedot syötettiin Excel -tiedostoon, jossa myös seuraavat kuviot on tehty.

Koirani vaikuttaa liikunnan harrastamiseeni

Kuvio 2. Koiran vaikutus liikunnan harrastamiseen.

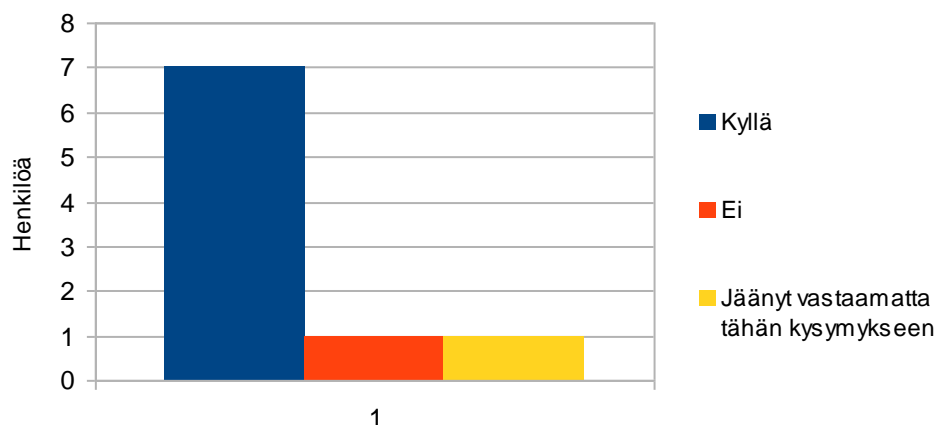
Halusin selvittää, oliko osallistujien koirilla vaikutusta heidän liikkumiseensa. Suurin osa (8/9) kyselyyn vastanneista kokivat koiransa lisäävän liikunnan harrastamistaan (Kuvio 2). Yksi vastaajista koki koiransa liikunnan lisäämisen lisäksi myös rajoittavan liikunnan harrastamista ja yksi koki koiransa vaikuttavan liikunnan harrastamiseen muuten: ”*Valitsen liikuntamuotoja, joihin koira voi osallistua (juoksu, vetojuoksu, vaeltaminen...)*”. Tämä vahvisti uskomuksiani siitä, että koira liikuttaa ihmisiä.

Kuvio 3. Koirien taidot.

Suurin osa koirista (5/6) osasi perustotelevaisuustaitoja (Kuvio 3). Kolmella koiralla on agilitytaitoja, kolmella tokotaitoja ja kolmella jäljestystaitoja sekä kolmella on muita taitoja. Yhdellä koiralla on taitoja neljästä eri lajista sekä perustotelevaisuustaitoja, kun taas yksi koiranomistaja vastasi ainoastaan muuta, mitä? –kohtaan, että ”*Luemme toistemme ajatuksia*”. Taitotaso koirien välillä vaihteli siis suuresti.

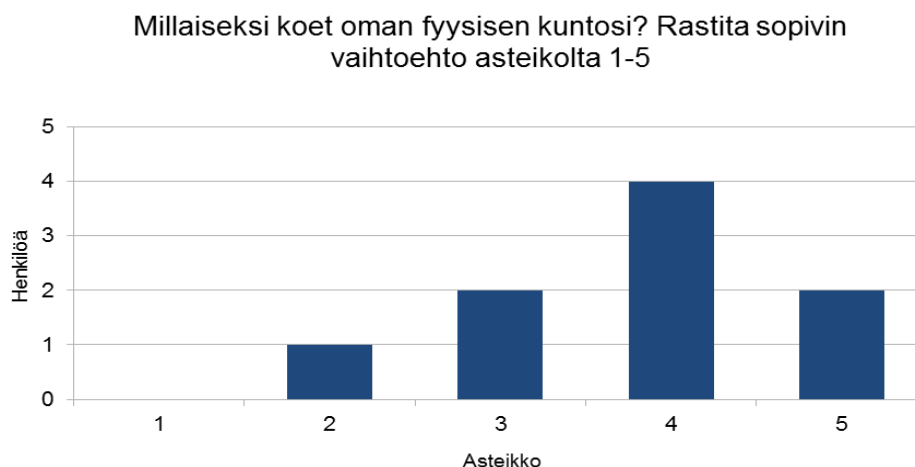
Harrastatko säännöllisesti liikuntaa koirasi kanssa?

Kuvio 4. Liikunnan harrastamisen säännöllisyys koiran kanssa.

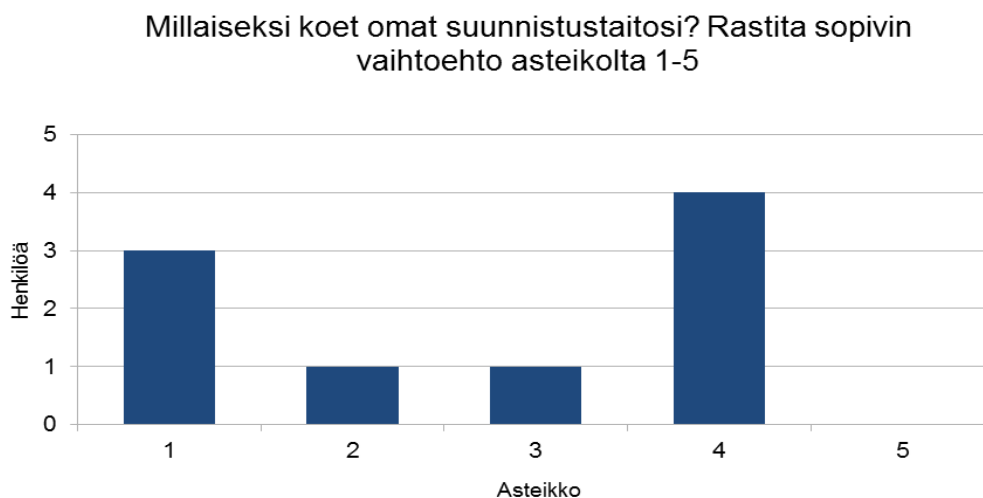
Suurin osa vastanneista (7/9) koki harrastavan koiransa kanssa säännöllisesti liikuntaa, kun taas yksi on vastannut tähän kysymykseen kielteisesti (Kuvio

4). Yksi on jättänyt vastaamatta tähän kysymykseen. Voidaankin todeta, että liikuntaa on pääosin toteutettu koiran kanssa säännöllisesti.

Kuvio 5. Arvio omasta fyysisestä kunnosta.

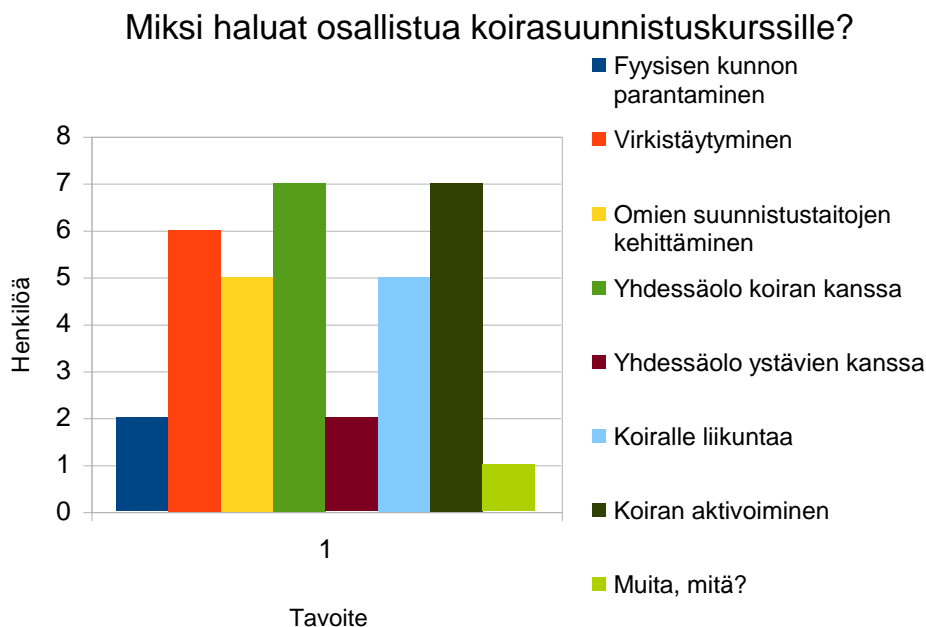
Kyselyssä selvitettiin myös osallistujien fyysistä kuntoa heidän oman arvioinnin pohjalta (Kuvio 5), jotta suunnistusmatkasta saataisiin heille sopiva. Asteikolla vaihtoehto 1 tarkoittaa välttävää ja vaihtoehto 5 erittäin hyvää. Vastaukset sijoittuivat asteikolla välille 2-5. Yksi on kokenut fyysisen kuntosaa asteikolle kaksi, kaksi on vastannut olevansa asteikolla kolmessa, kolme, neljä on kokenut olevansa asteikolla neljä ja kaksi asteikolla viisi. Suurin osa vastauksista sijoittui kuitenkin asteikolla välille 3-5. Osallistujien fyysisessä kunnossa vaihtelua on paljon.

Kuvio 6. Arvio omista suunnistustaidoista.

Fyysisen kunnan lisäksi vastaajat arvioivat omaa suunnistustaitoaan (Kuvio

6). Kokemukset omista suunnistustaidoista sijoittuivat välille 1-4. Kolme koki suunnistustaitonsa asteikolle yksi, yksi asteikolle kaksi, yksi asteikolle kolme ja neljä asteikolle neljä. Suurin osa vastauksista sijoittui asteikoille 1 ja 4. Suunnistustaidot erosivat siis suuresti osallistujien välillä.

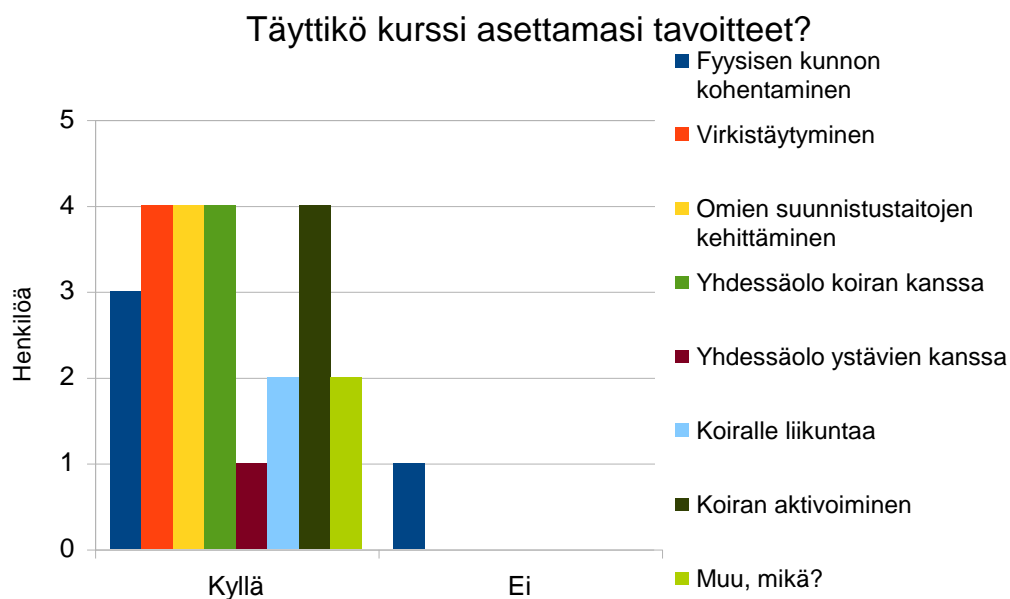

Kuvio 7. Tavoitteet koirasuunnistuskurssille.

Kyselyssä kysyttiin myös vastaajien tavoitteita kurssille (Kuvio 7). Vastanneet ajattelivat tavoitteissaan paljon omaa koiraansa, sillä yhdessäolo koiran kanssa ja koiran aktivoiminen kuuluivat tavoitteiksi seitsemälle (7/9) vastanneesta. Kuudella vastaajalla tavoitteena oli virkistäytyminen ja viidellä omien suunnistustaitojen kehittäminen sekä viisi vastaajaa halusivat koiralle liikuntaa. Fyysisen kunnon parantaminen kuului tavoitteeksi kahdelle vastanneelle ja yhdessäolo ystävien kanssa kahdelle vastanneelle. Yhdellä oli tavoitteenaan myös muita, mitä? -kohdassa ”*uusi laji kiinnostaa*”.

4.1.5 Toisen kyselyn tulokset

Viimeisellä suunnistuskerralla osallistujat täyttivät tunnin lopuksi toisen kyselyn (Liite 11), jolla selvitettiin tavoitteiden täyttymistä sekä kurssiin liittyviä mielipiteitä. Kyselyyn vastasi yhteensä neljä (4) henkilöä ja se täytettiin ulkona.

Kuvio 8. Tavoitteiden täytyminen koirasuunnistuskurssilla.

Suurin osa (3/4) vastanneista kokivat koirasuunnistuskurssin täyttäneen kaikki asettamansa tavoitteet (Kuvio 8). Vain yksi vastanneista ei kokenut yhden tavoitteensa täytyneen. Hän ei kokenut kurssin kohentavan fyysistä kuntoaan. Kaikki kokivat kurssin saavan heidät virkistäytymään, kehittävän suunnistustaitoja, antaneen aikaa yhdessäoloon koiran kanssa sekä aktivoivan koiraa. Kolme koki fyysisen kunnan kohentuvan, kaksi koiran saavan liikuntaa ja kaksi koki muiden tavoitteiden täytyneen ja niitä he ovat kuvailleet seuraavasti: ”opin taas suunnistamaan” ja ”uusi laji”.

Taulukko 4. Arvio rastitehtävistä.

Millaisia rastitehtävät mielestäsi olivat?

	1	2	3	4	5	
Selkeitä	4					Epäselviä
Monipuolisia	3		1			Yksitoikkoisia
Haastavia	3	1				Helppoja
Miellyttäviä	3			1		Epämiellyttäviä

Taulukossa 4 näkyy vastaajien mielipiteitä rastitehtävistä. Kaikki vastanneet (4/4) ovat kokeneet rastitehtävät selkeiksi. Suurin osa (3/4) on pitänyt rastitehtäviä monipuolisina, haastavina ja miellyttävinä. Kuitenkin yksi on tehnyt edellisissä kohdissa poikkeuksen ja vastannut asteikolla monipuoli-

suuden osalta kohtaan kolme, haastavuuden osalta kohtaan kaksi ja miellyttävyyden osalta kohtaan neljä.

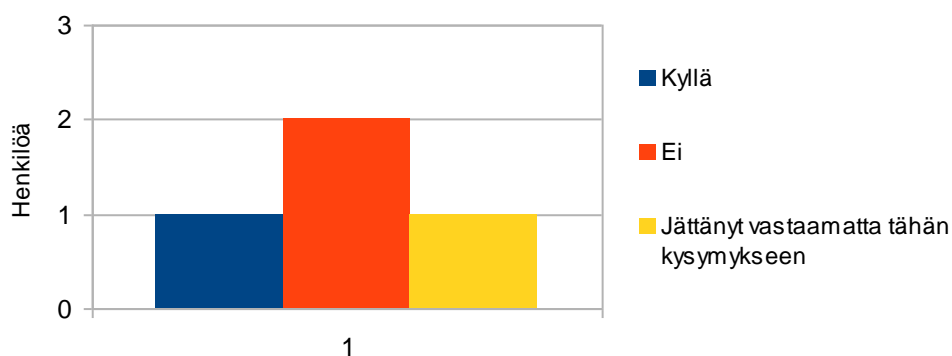
Taulukko 5. Arvio suunnistusmaastosta.

Millainen suunnistusmaasto mielestäsi oli?

	1	2	3	4	5	
Haastava			1	2		Helppo
Monipuolinen	2	1			1	Yksitoikkoinen

Vastauksien vaihteluväli suunnistusmaaston haastavuudesta sijoittuu välille 3-4 ja monipuolisuuden osalta välille 1-5 (Taulukko 5). Yksi on vastannut haastavuuden osalta kohtaan kolmea ja kaksi kohtaan neljä. Suunnistusmaastoa ei ole siis koettu kovin haastavaksi. Monipuolisuuden osalta kaksi on vastannut kohtaan yksi, yksi kohtaan kaksi ja yksi kohtaan viisi. Suurin osa vastanneista on pitänyt suunnistusmaastoa monipuolisena tai melko monipuolisena, mutta yksi vastaaja on tehnyt poikkeuksen kokemalla sen yksitoikkoiseksi.

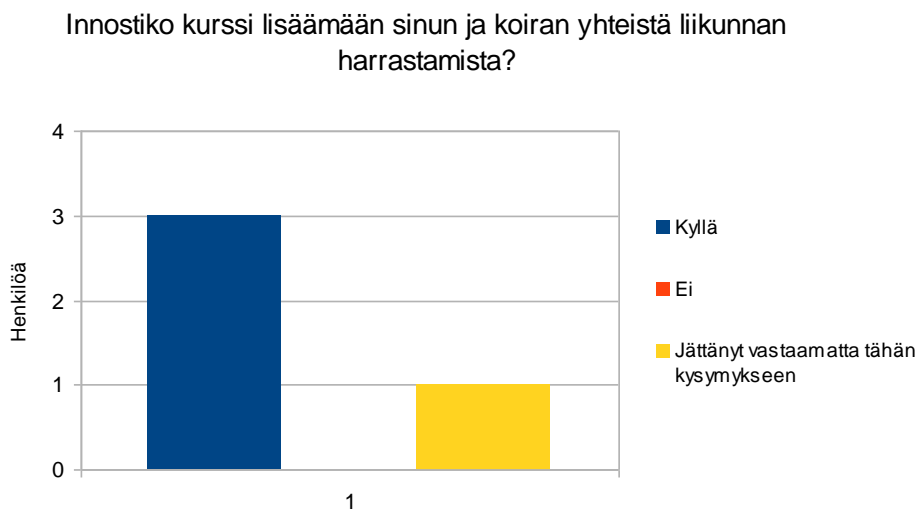
Oliko kurssin järjestelyissä ja organisoinnissa mielestäsi jotain puutteita?

Kuvio 9. Koirasuunnistuskurssin järjestely ja organisointi.

Kyselyllä selvitettiin myös osallistujien mielipiteitä kurssin organisoinnista ja järjestelyistä (Kuvio 9). Kaksi vastanneista ei ole kokenut kurssin organisoinnissa ja järjestelyissä puutteita, mutta yksi on vastannut tähän kysymykseen myönteisesti. Yksi on puolestaan jättänyt vastaamatta tähän kysymykseen.

Joitakin puutteita on siis ilmennyt.

Kuvio 10. Innokkuuden kasvaminen liikunnan harrastamisessa koiran kanssa.

Yksi kurssin tavoite oli edistää koiraihmissen aktiivista elämäntapaa ja kuviossa 10 käsitellyssä kysymyksessä selvitetiinkin innostiko kurssi lisäämään yhteistä liikunnan harrastamista koiran kanssa. Kolme on vastannut tähän kysymykseen myönteisesti ja yksi on jättänyt vastaamatta. Koirasuunnistuskurssi on tämän vastauksen perusteella kannustanut liikunnan harrastamiseen koiran kanssa.

Kuvio 11. Arvosana koirasuunnistuskurssista.

Koirasuunnistuskurssin kokonaisuuden arviointivälineenä kyselyssä on käytetty arvosanalla arviointia (Kuvio 11). Asteikolla kohta 1 tarkoittaa

heikkoa ja kohta 5 erinomaista. Suurin osa (3/4) on antanut kurssille arvosanaksi viisi ja yksi arvosanaksi neljä. Kurssi on tämän vastauksen perusteella koettu pääosin onnistuneeksi.

4.2 Koirasuunnistustapahtuma

4.2.1 Valmisteleminen

Tavoitteena oli järjestää tapahtuma, joka on hauska toimintapäivä oman koiran, ystävien ja perheen seurassa. Rasteilla on erilaisia tehtäviä, joissa jokainen saisi onnistumisen kokemuksia taitotasosta riippumatta. Kynnys tapahtumaan osallistumiselle tulisi olla hyvin matala, joten rastitehtävät ovat helppoja ja osa niistä tulisi olemaan jo etukäteen tiedossa. Suunnistusalueen tulisi olla myös helppo ja suunnistusmatka lyhyt. Tapahtuma on tarkoitettu kaikille suunnistamisesta innostuneille koiraihmisille ja varsinkin niille, joilla on kokemusta tokosta ja agilitystä.

Koirasuunnistustapahtuman valmisteluihin kuului paljon samoja asioita kuin koirasuunnistuskurssin suunnitteluun. Tuttua olikin jo alueen etsiminen ja alueen käyttöilupien hakeminen. Lähdin etsimään aluetta Oulun alueelta olemassa olevien suunnistuskarttojen perusteella. Suunnistuskartat löytyvätkin Suomen Suunnistusliiton karttarekisteristä. Tutkin kenen omistuksessa kyseisten alueiden maat olivat. Lähtökohtana etsinnöissäni oli, että suurin osa suunnistusalueen maista kuuluisi Oulun kaupungille, jolloin kulut vähenisivät ja työmäärä maankäytön lupien hakemiseen ei näin ollen tulisi myöskään olemaan kovin suuri. Jos alueella on kovin monta yksityisen henkilön omistamaa maata, riskinä voisi olla se, etteivät kaikki yksityiset maanomistajat antaisivat lupaa tapahtuman järjestämiseen alueillaan ja kuitenkin heidän tietojensa saamiseen olisi mennyt kuluja. Sen lisäksi aluetta olisi joutunut rajaamaan, jos lupaa kaikkien alueen maille ei olisi saatu. Lisäksi halusin ottaa huomioon ne alueet, joita käytettiin koirasuunnistuskurssilla. Koirasuunnistuskurssin osallistujat olivat jo tutustuneet lajiin kesällä 2011. Koirasuunnistukseen jo tutustuneet asiakkaat olisi helpompaa saada osallistumaan tapahtumaan. En halunnut näin käyttää enää heille jo tuttua aluetta, koska se ei heitä olisi välttämättä kiinnostanut. Löysin alueen Oulun

Höyhtyästä ja Lintulasta, johon oli suunnistuskerho Pohjantähdellä suurimittakaavainen kartta (1:5000) (Liite 12). Pieni suunnistusalue tietäisi myös lyhyttä suunnistusmatkaa ja näin sopisi kaikentasoisille ja -kuntoisille suunnistajille sekä paremmin myös lapsille. Alue oli myös kokonaan Oulun kaupungin omistuksessa, jolloin lupaa tapahtuman järjestämiseen tarvitsi hakea vain Oulun kaupungilta. Alueella oli toki yksityisten ihmisten omistamia kiinteistöjä, mutta suunnistajien ei tulekaan liikkua piha-alueilla, ja se tehtäisiin heille selväksi.

Tapahtumaa suunnitellessa tuli ilmi, että yleisötapahtumista tulee ilmoittaa Poliisille, mistä säädetään kokoontumislaisissa (530, 14§). Ilmoitusmaksu Oulun poliisilaitoksella oli 20e. Ilmoitukseen tuli liittää tapahtumasta turvallisuussuunnitelma (Liite 13). Kustannukset nousivat näin odotettua suuremmiksi.

KOIRASUUNNISTUS

10.9.2011 Suunnista yhdessä koirasasi kanssa!

Osallistumismaksu:

Aikuiset 5e

Lapset ja nuoret ilmaiseksi

Lisätietoja:

www.oulunkoirakoulu.com

Ilmoittautuminen:

pauliina@oulunkoirakoulu.com

tai puh. 040 7678355

Omista päivä koirallesi

ja ota suunta kohti rasteja! Oulun Koirakoulu

Kuvio 12. Koirasuunnistustapahtuman ilmoitus.

Markkinointi aloitettiin noin kuukausi ennen tapahtumaa. Halusin tällä kertaa kohdistaa mainonnan erityisesti kohderyhmään, koska se olisi edullisempaa ja tehokkaampaa. Toisin kuin koirasuunnistuskurssiin, tapahtumasta ei laitettu ilmoitusta lehteen. Lehti-ilmoituksesta aiheutuneet kulut olisivat olleet

korkeat ja riski niiden kattamisen epäonnistumiseen suuri. Massamarkkinointi ei tavoita välttämättä niin hyvin potentiaalisia asiakkaita, kuin kohderyhmään kohdistuva mainonta. Ilmoituksen (Kuvio 12) tein itse PhotoDraw -ohjelmaa käyttäen ja halusin käyttää siinä kuvaa, joka kertoisi koirasuunnistuksen pääajatuksen ja herättäisi myös huomiota. Ilmoitus ja tiedot koirasuunnistustapahtuman rastitehtävistä olivat näkyvillä Oulun Koirakoulun Facebook-sekä internetsivuilla. Ilmoituksia jakelin myös noin kymmenelle Oulun Koirakoulun asiakkaalle ja vein ilmoituksen Oulun Koirakoulun ilmoitustaululle, Oulussa sijaitseviin kolmeen Mustin ja Mirrin liikkeisiin sekä Oulun Raksilan Euromarketin ja Citymarketin ilmoitustauluille. Lisäksi käytin asiakassuhdemarkkinointia tiedottamalla noin kahtakymmentä Oulun Koirakoulun asiakasta kasvotusten.

Vaikka tapahtuma oli mittakaavaltaan pieni, siihen liittyi suuri määrä käytännön järjestelyjä ja tekemistä. Tulosten kirjaamisen helpottamiseksi, tein Excelillä osallistujille tuloslomakkeen (Liite 14), jonka he saivat tapahtuman päätteeksi itselleen muistoksi. Maali- ja lähtökyltit sekä makkarajälkien lähtömerkit askartelin itse. Makkarajälkirastin ohjeistuksen ja kysymyrastien kysymykset kirjoitin puhtaaksi tietokoneella ja päällystin muovilla. Lisäksi tapahtumasta tehtiin tiedote (Liite 15), jossa kerrottiin tapahtuman sisällöstä. Se oli kaikkien nähtävissä Oulun Koirakoulun internetsivuilla kuukautta ennen tapahtumaa ja ilmoittautuneet saivat sen myös sähköpostilla.

4.2.2 Toteutus

Koirasuunnistustapahtuma järjestettiin 10.9.2011 Lintulan ja Höyhtyän alueella Oulussa. Tapahtumaan osallistui yhden ilmoittautuneen joukkueen jäädessä pois yhteensä yhdeksän (9) joukkuetta, joissa oli yhteensä 13 henkilöä. Ilmoittautuneille lähetettiin

Jotta tapahtuma kiinnostaisi mahdollisimman monia, jaoin tapahtuman kahteen osaan. Osallistujat saivat 5 euron maksulla osallistua toiseen osioon tai halutessaan molempiin. Nopeussuunnistusosiossa tehtävänä oli hakea neljä rastia mahdollisimman nopeasti omaavalintaisessa järjestyksessä. Rasteilla oli kirjain, jonka osallistujat kirjasivat ylös. Kirjain oli merkinä siitä,

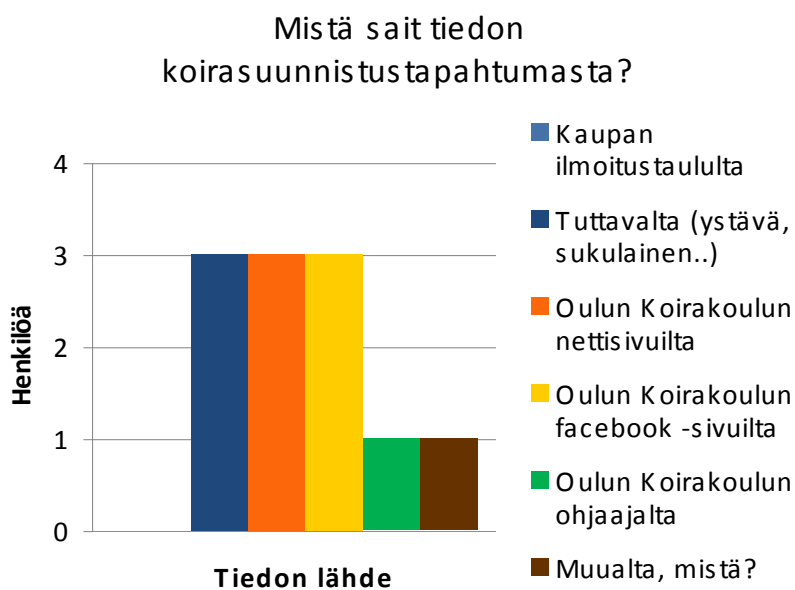
että rastilla oli todella käyty. Nopeusosiossa tärkeintä oli siis nopeus ja kolme nopeinta palkittiin.

Toisena osiona oli tehtäväsuunnistusosio. Siinä rasteilla oli nimensä mukaisesti erilaisia tehtäviä (Liite 15) ja kysymyksiä (Liite 16) ja niitä oli yhteensä kuusi. Tässä osiossa sai kulkea rauhassa, koska aikaa ei otettu. Merkitystä oli vain rastitehtävistä saaduilla pisteillä. Ensimmäisen rastitehtävän aiheena oli toko, jossa tuomarina toimi Mira Elfving. Siellä tarkoituksena oli suorittaa maahan meno oman taitotasonsa mukaan ja halutessaan jokeritehtävä, jota osallistujat eivät etukäteen tietäneet. Pisteytys tapahtui tehtävän haastavuuden mukaan. Toisella rastilla oli koira-aiheinen kysymys ja kolmannella aiheena oli makkarajäljestäminen, jossa jokaiselle osallistujalle oli valmis jälki, jonka he jäljestivät omatoimisesti ja toivat siinä onnistuessaan jäljen päästä löytyneen merkin maaliin. Neljännellä ja viidennellä rastilla oli kysymys. Kuudes eli viimeinen rasti käsitteli agilityä, jossa olin itse tuomarina. Siellä joukkue suoritti agilityputken oman taitotasonsa mukaisesti ja halutessaan haastavamman jokeritehtävän. Pisteytys tapahtui tehtävän haastavuuden mukaan. Kolme eniten pisteitä keränneet joukkueet palkittiin.

Tapahtuman lähtö- ja maalialue olivat samat molemmissa osioissa ja osioiden suunnistus tapahtui eri puolilla aluetta. Näin molempiin osioihin osallistuvan ei tarvinnut suunnistaa kahdesti täysin samassa maastossa. Sama lähtö- ja maalialue helpottivat myös organisointia pienellä työntekijöiden määrällä. Itseni ja Elfvingin lisäksi tapahtumassa toimi Mervi Räihä sihteerinä ja lähettäjänä lähtö- ja maalialueella. Nopeussuunnistusosio toteutettiin ensimmäisenä, koska sen ajateltiin toimivan energianpurkuna ja helpottaa siten koirien keskittymistä myöhemmin tehtävärasteilla. Hajonnan lisäämiseksi, lähdöt otettiin minuutin aikaeroilla. Kartan sai tutkailtavakseen itselle minuuttia ennen lähtöä, jolloin reittiä sai suunnitella rauhassa. Jokaisen lähtö- ja tuloaika kirjattiin ylös, ja niistä laskettiin osallistujien käyttämä suunnistusaika. Tehtäväsuunnistuksen lähtöön odotettiin kaikki nopeussuunnistuksesta saapuneet osallistujat, jonka jälkeen lähtö tehtiin porrastetusti viiden minuutin välein. Kaikkien suoritettua tehtävärastit, ja kun pisteiden lasku oli suoritettu, toteutettiin palkintojen jako molemmista osioista.

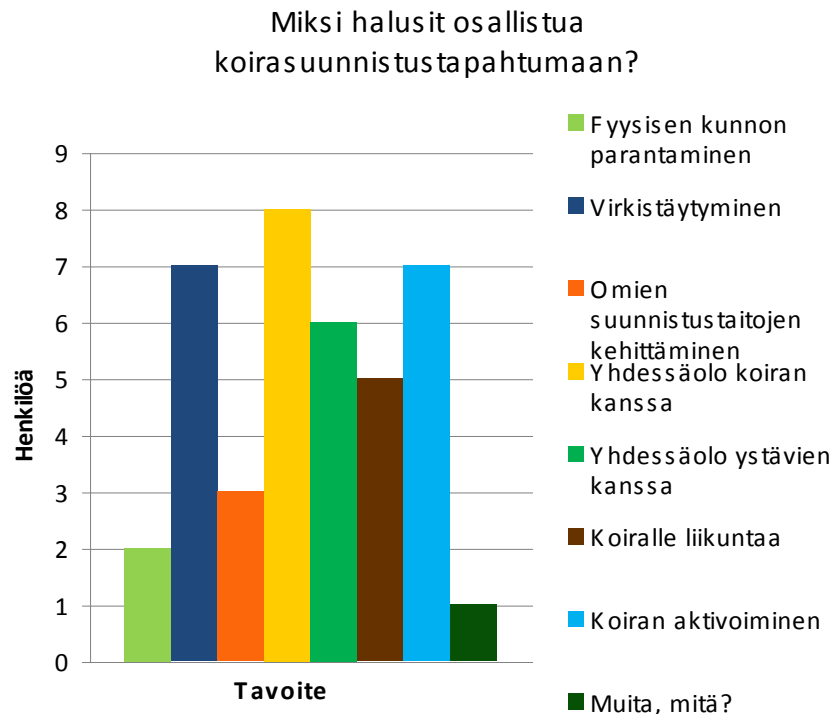
4.2.3 Kyselytulokset

Koirasuunnistustapahtuman palautekyselyyn (Liite 17) vastasi yhteensä yhdeksän (9) osallistujaa. Kysely täytettiin heti suunnistuksen jälkeen ulkona tulosten julkistamista odotellessa ja se toteutettiin anonyymina. Sillä haluttiin selvittää osallistujien mielipiteitä niin organisoinnin, rastitehtävien, odotusten täyttymisen kuin suunnistusmaaston osalta.

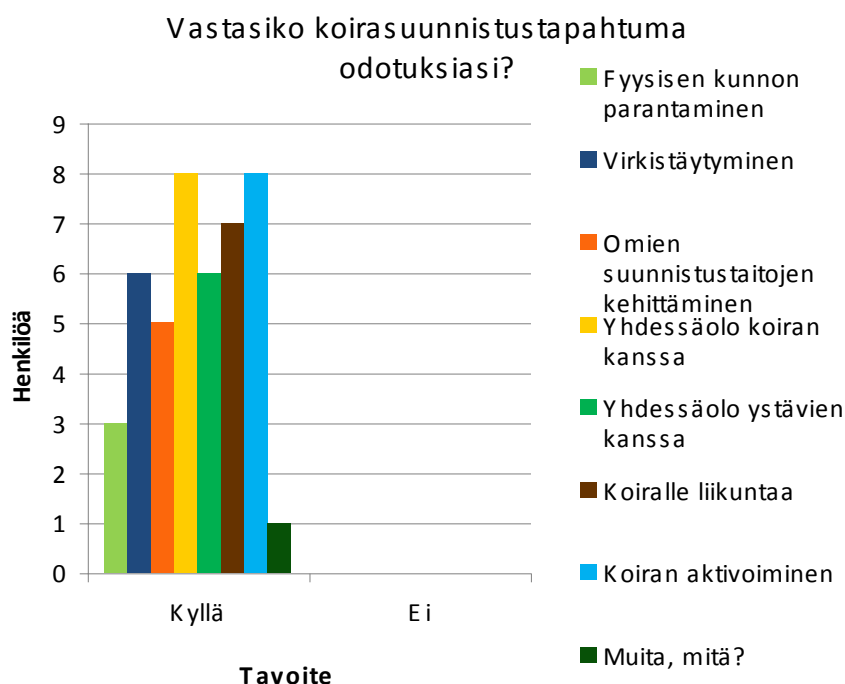
Kuvio 13. Koirasuunnistustapahtuman markkinointiväylien toimivuus.

Yksi kysymys käsitteli markkinointiväylien toimivuutta (Kuvio 13). Kolme on saanut tiedon koirasuunnistustapahtumasta tuttavalta, kolme Oulun Koirakoulun nettisivuilta, kolme Oulun Koirakoulun Facebook -sivuilta, yksi Oulun Koirakoulun ohjaajalta ja yksi muualta. Tähän kysymykseen on voinut vastata useampaakin kohtaan, jos on nähnyt tai kuullut tapahtumasta useasta eri lähteestä. Kukaan kyselyyn vastaajista ei ole nähnyt ilmoitusta kaupan ilmoitustaululta.

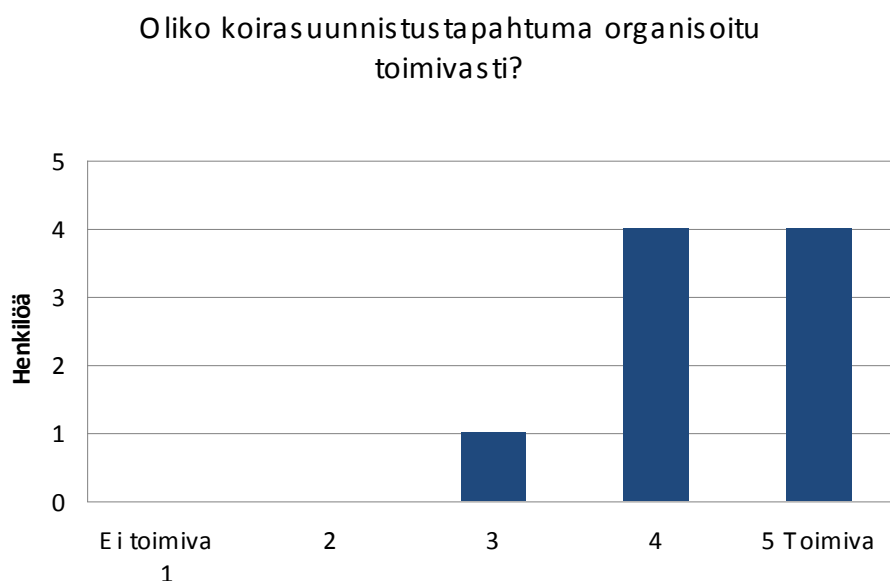
Kuvio 14. Osallistujien odotukset koirasuunnistustapahtumasta.

Suurin osa vastanneista (8/9) on vastannut yhdeksi tavoitteekseen koirasuunnistustapahtumassa yhdessäolo koiran kanssa, seitsemän on halunnut virkistäytyä, seitsemän aktivoida koira ja kuusi on kokenut haluavansa viettää aikaa ystävien kanssa (Kuvio 14). Vastaajista viisi on myös halunnut koiralle liikuntaa, kolme kehittää omia suunnistustaitoja, kaksi parantaa omaa fyysistä kuntoa ja yhdellä on ollut muita tavoitteita: ”Koiralle koirakontakteja. Uusi juttu kiinnosti → halusin testata.”

Kuvio 15. Osallistujien odotusten täytyminen koirasuunnistustapahtumassa.

Kaikki vastanneet ovat kokeneet tavoitteidensa koirasuunnistustapahtumassa täyttyneen, mutta muutamia poikkeuksia näkyy odotusten ja niiden täyttymisen välillä (Kuvio 15). Kahdella vastanneella oli tavoitteena fyysisen kunnon parantaminen ja kolme on todennut sen tavoitteen täyttyneen. Seitsemän on tapahtumasta hakenut virkistäytymistä ja vain kuusi on kokenut tämän tavoitteen täyttyneen. Kolme vastaajista tuli tapahtumaan kehittämään puolestaan omia suunnistustaitojaan ja viisi on kokenut niiden kehittyvän tapahtumassa. Kahdeksan on halunnut viettää aikaa koiran kanssa ja yhtä monta on myös todennut sen tavoitteen täyttyneen. Tavoite viettää aikaa ystävien kanssa on myös täyttynyt viiden osalta, jotka sitä tulivat tapahtumaan hakemaan. Ainoastaan viisi on halunnut tapahtumalta liikuntaa koiralle ja seitsemän on kokenut sen toteutuneen. Seitsemän on hakenut tapahtumalta koiran aktivoimista ja kahdeksan on todennut sen täyttyneen. Yksi on kokenut saaneensa yhden muun tavoitteen: ”*Uudet taidot, toko ja agility.*” Kokonaisuutena ajatellessa osallistujat ovat suurilta osin saaneet tapahtumasta sen, mitä ovat sieltä tulleet hakemaan ja enemmänkin. Kukaan ei ole vastannut tähän kysymykseen kielteisesti.

Kuvio 16. Koirasuunnistustapahtuman organisoinnin toimivuus.

Kyselyllä haluttiin selvittää myös koirasuunnistustapahtuman organisoinnin toimivuutta (Kuvio16). Osallistujien vastaukset tapahtuman organisoinnin toimivuudesta vaihtelivat välillä 3-5. Yksi vastasi kohtaan kolme, neljä kohtaan neljä ja neljä kohtaan viisi. Tapahtuma oli osallistujien mukaan organisoitu melko toimivasti.

Vastaajat kertoivat myös mielipiteensä suunnistusmatkasta niistä osioista, joihin he osallistuivat. Kaikki nopeusosioon osallistuneet (7) ja kaikki tehtäväsuunnistusosioon osallistuneet (9) ovat kokeneet suunnistusmatkan sopivan mittaiseksi. Suunnistusmatka on ollut kaikille sopiva.

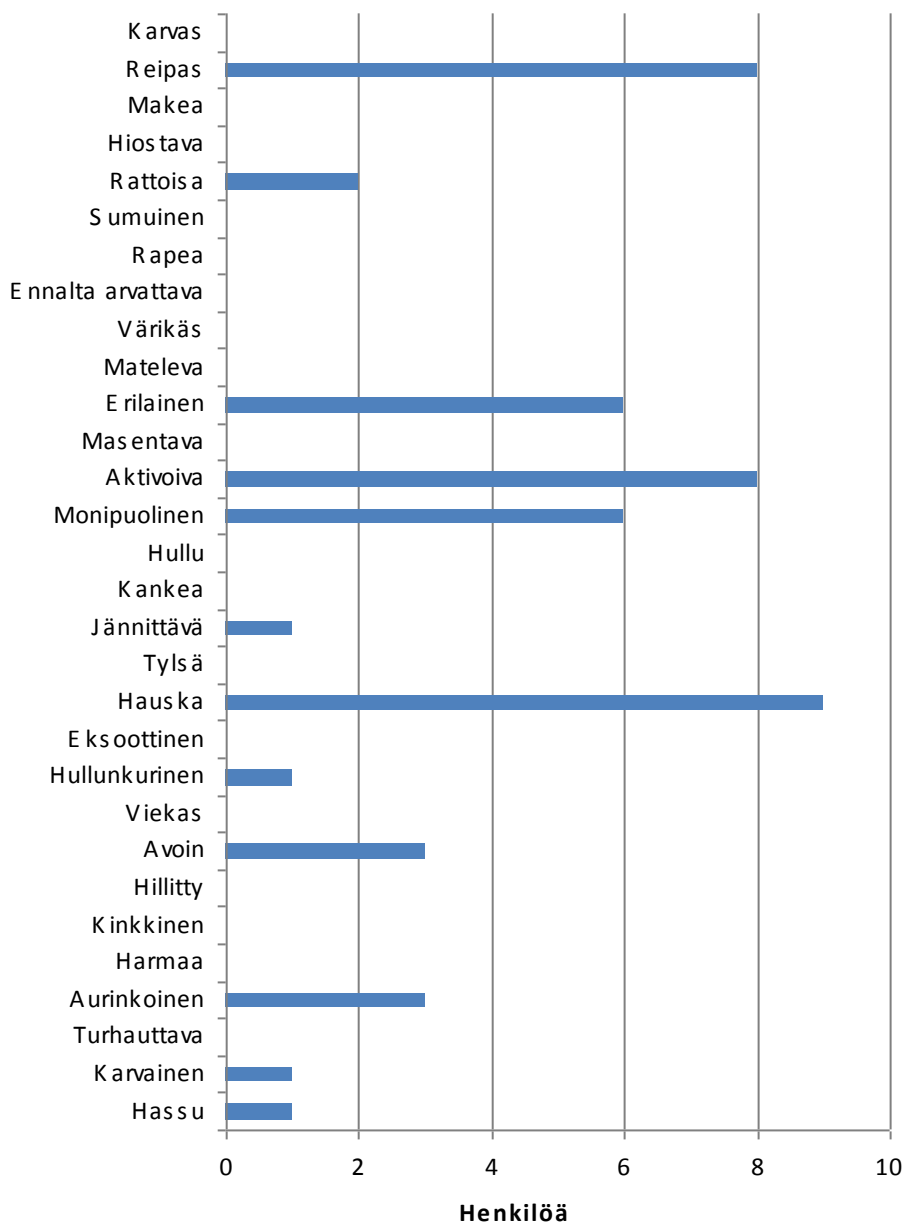
Taulukko 6. Osallistujien mielipide koirasuunnistustapahtuman suunnistusmaastosta.

		Millaiseksi koit suunnistusmaaston?						
		1	2	3	4	5		
Epämiellyttävä				1	3	5	Miellyttävä	
Haastava			1	3	2	3	Helppo	
Yksitoikkoinen				2	3	4	Monipuolinen	

Suunnistusmaaston miellyttävyys koettiin asteikolla välille 3-5 ja suurin osa vastauksista sijoittuvat välille 4-5. Suunnistusmaasto on koettu pääosin miellyttäväksi. Haastavuuden osalta vastausten vaihteluväli on suurempi ja sijoittuvat välille 2-5. Kukaan ei ole kokenut suunnistusmaastoa kuitenkaan

haastavaksi. Monipuolisuuden osalta vastaukset sijoittuvat välille 3-5 ja maastoa on näin ollen pidetty melko monipuolisena.

Millä sanoilla kuvailet koirasuunnistustapahtumaa?

Kuvio 17. Osallistujien kuvailemia adjektiiveja koirasuunnistustapahtumasta.

Kyselyssä oli myös adjektiiveihin liittyvä kysymys (Kuvio 17), jolla haluttiin selvittää koirasuunnistustapahtumaa parhaiten kuvaavia sanoja osallistujien näkökulmasta. Eniten ääniä on saanut adjektiivi hauska (9), toiseksi eniten ääniä ovat saaneet adjektiivit aktivoiva ja reipas (8) ja kolmanneksi eniten erilainen ja monipuolinen (6). Lisäksi osallistujat ovat kuvanneet tapahtumaa

avoimeksi, aurinkoiseksi, jännittäväksi, hullunkuriseksi, karvaiseksi ja hassuksi. Kaikki ääniä saaneet sanat ovat positiivisia tai neutraaleja sanoja.

Taulukko 7. Osallistujien mielipiteitä koirasuunnistustapahtuman tehtävärasteista.

Millaisiksi koit tehtäväsuunnistusosion rastitehtävät?

		Agilityrasti						
		1	2	3	4	5		
Epäselvä					1	8	Selkeä	
Epämiellyttävä					1	8	Miellyttävä	
Haastava			3	3	3		Helppo	

		Tokorasti						
		1	2	3	4	5		
Epäselvä					1	8	Selkeä	
Epämiellyttävä						9	Miellyttävä	
Haastava			2	3	3	1	Helppo	

		Jäljestysrasti						
		1	2	3	4	5		
Epäselvä					3	6	Selkeä	
Epämiellyttävä					3	6	Miellyttävä	
Haastava			2	4	1	2	Helppo	

		Kysymysrastit						
		1	2	3	4	5		
Epäselvä						9	Selkeä	
Epämiellyttävä					2	7	Miellyttävä	
Haastava				3	3	3	Helppo	

Tehtäväsuunnistusosion rastitehtävien miellyttävyys on agility-, jäljestys- ja kysymysrastien osalta koettu asteikolla välille 4-5 ja ne on näin koettu miellyttäväiksi tai melko miellyttäväiksi (Taulukko 7). Tokorastin ovat kaikki osallistujat kokeneet miellyttäväksi asteikolla viisi. Selkeyden osalta vastaukset vaihtelevat välillä 4-5 agility, toko- ja jäljestysrastilla ja ne on koettu selkeiksi tai melko selkeiksi. Kysymysrastit ovat kaikkien vastanneiden mielestä olleet selkeitä. Haastavuuteen liittyvien vastauksien vaihteluväli on suurempi. Vastaukset agilityrastista vaihtelevat asteikolla välillä 2-4, toko- ja jäljestyrastista välillä 2-5 ja kysymysrasteilla välillä 3-5. Tämä voi kertoa siitä,

että osallistujat olivat hyvin eri tasoisia taidoiltaan. Kukaan ei kuitenkaan kokenut mitään rasteista haastavaksi asteikolla yksi.

Kuvio 18. Osallistujien mielipide siitä, osallistuisivatko he koirasuunnistustapahtumaan uudestaan.

Koirasuunnistustapahtuman onnistumisen arviointikeinona käytettiin kysymystä siitä, osallistuisivatko he tapahtumaan uudelleen (Kuvio 18). Kaikki totesivat haluavansa osallistua koirasuunnistustapahtumaan uudestaan. Tämä kertoo siitä, että he ovat olleet tyytyväisiä tapahtumaan ja saaneet siitä positiivisen kuvan.

5 ARVIOINTI

5.1. Projektin arviointi

Projektin onnistumista ei ole niin yksiselitteistä arvioida. Projektilla on olemassa useita eri tavoitteita, jotka voivat myös olla ristiriidassa keskenään. On sisällöllisiä ja laadullisia tavoitteita, toteutuksellisia tavoitteita, taloudellisia sekä ajallisia tavoitteita. Näiden tärkeysjärjestys vaihtelee näkökulmasta riippuen. Tilaajalla voi olla aikataululliset ja taloudelliset tavoitteet tärkeimpänä, kun taas käyttäjälle tärkeintä on työn tuloksena syntynyt tuote. Useimmiten ajatellaan, että onnistuneessa projektissa lopputuotteelle asetetut tavoitteet on saavutettu suunnitellussa aikataulussa ja sovitulla budjetilla ja onnistumista arvioidaan suhteessa projektisuunnitelmaan, mikä usein myös riittää. Jos projektia tarkastellaan investointina, tulisi projektin onnistumista arvioida myös lopputuloksen tuoman hyödyn näkökulmasta. Onnistumisen arviointi on aina osittain myös mielipidekysymys. (Ruuska 2007, 274–277.)

Arvioin koirasuunnistuskurssia ja -tapahtumaa Ruuskan näkökulman mukaan tarkastelemalla asetettujen tavoitteiden täyttymistä ja vastaamalla näin seuraaviin kysymyksiin. Edistikö palvelu osallistujien aktiivista elämäntapaa ja fyysistä ja henkistä hyvinvointia? Lisäkö se sosiaalisia kontakteja osallistujien välillä? Oliko palvelu laadukas ja osallistujilleen mielekäs? Onnistuttiinko palvelua markkinoimaan siten, että palvelua ostavia asiakkaita saatiin tarpeeksi kattamaan siihen käytetyt kulut? Lisäksi tarkastelen, onko projekti toteutettu alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti. Arviointikeinoina käytän kyselyihin pohjautuvaa arviointia sekä itsearviointia. Itsearviointi pohjautuu omiin havaintoihin ja kokemuksiin.

5.2 Koirasuunnistuskurssi

5.2.1 Koiranomistajien ja koirien aktiivisen elämäntavan, fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin edistäminen sekä sosiaalisten kontaktien lisääminen

Mielestäni jo se, että koiranomistajille tarjotaan mahdollisuus liikkumiseen koiran kanssa, tukee koirasuunnistuskurssiin osallistuneiden fyysisesti aktiivista elämäntapaa. Fyysinen aktiivisuus kasvaa ainakin kurssin ajaksi,

kun osallistujat liikkuvat muiden harrastustensa lisäksi myös kurssilla suunnistaen. Kolme neljästä vastanneesta kokivat kurssin innostavan lisäämään liikunnan harrastamista koiran kanssa (Kuvio 10.), joten kurssi arvioitiin edistävän fyysisesti aktiivista elämäntapaa kurssin jälkeenkin.

”Tutkimustulokset tukevat käsitystä, että säännöllinen liikunta ylläpitää ja tuottaa suotuisaa mielialaa.” Säännöllisen liikunnan lisäksi myös yksittäisten liikuntakertojen on kokeellisissa tutkimuksissa havaittu vähentäneen kielteisiä tuntemuksia ja lisänneen myönteisistä tuntemuksista useimmin energisyyttä, virkeyttä ja yleistä mielihyvää. (Fogelholm ym. 2006, 49, 52.) Kaikki toiseen kyselyyn vastanneet kokivat virkistäytyneensä koirasuunnistuskurssilla (Kuvio 8.), mikä viittaa mielestäni henkisen hyvinvoinnin edistämisen toteutumiseen. Kolme neljästä vastanneesta ajattelivat fyysisen kunnon kohentuneen koirasuunnistuskurssin aikana, mikä puolestaan osoittaa fyysisen hyvinvoinnin edistämisen toteutumista heidän kohdallaan. Näin henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistäminen kurssilla toteutui kolmen vastaajan mielestä. Yhden vastaajan tuoma poikkeus fyysisen kunnon kohentamisen kohdalla voi johtua osallistujien suuresta tasoerosta, eikä suunnistusmatka ehkä hänen mielestään ollut riittävä kunnon kohentamiseen.

Koiran fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin edistämisen näkökulmaa voi tarkastella koiran saaman liikunnan ja aktiivisuuden määrän avulla. Koira tarvitseekin päivittäistä liikuntaa ja tekemistä aktivoivaksi kehoa ja mieltä. Sisällä asuvan koiran tulisi päästä ulkoilemaan pääsääntöisesti vähintään kolme kertaa päivässä, josta yleisimmin yksi kerta on kestoaltaan pisin liikuntakerta. Koiran tekemisen tarpeen tyydyttämiseksi koiralle on myös annettava liikunnan lisäksi muuta aktiviteettia, kuten temppujen opettamista, jäljestämistä tai esineiden ja makupalojen piilotusta. (Kempe ym. 2010, 102-103.) Kaikki vastaajat ovat kokeneet kurssin aktivoivan koiraa ja kaksi on todennut sen myös antavan koiralle liikuntaa (Kuvio 8.). Kaksi, jotka eivät ole vastanneet koiran saaneen liikuntaa, eivät ole myöskään kieltäneet asiaa. Koiran liikunnan saaminen ei välttämättä ole kuulunut heidän alkuperäisiin tavoitteisiinsa kurssille. Suunnistaessa koiran kanssa, koirakin tällöin saa liikuntaa, vaikka se ei välttämättä olisi sille riittävä päivittäinen liikuntamäärä.

Kurssilla oli vain kaksi suunnistuskertaa, joissa rasteilla oli koiraa aktivoivia tehtäviä. Jotta koiraa olisi kurssilla voinut aktivoida vielä enemmän, rastitehtäviä olisi voinut suunnitella muillekin kerroille. Mielestäni koiralle tarjottu liikunta ja aktivoivat tehtävät edistivät koiran fyysistä ja henkistä hyvinvointia kurssilla.

Koirasuunnistuskurssilla suunnistaminen tapahtui yleensä yksin tai ennestään tutun parin tai perheen kanssa. Kaksi toisilleen vierasta osallistujaa halusivat kuitenkin yhdellä suunnistuskerralla suunnistaa yhdessä, mikä oli ainoa kurssilla selkeästi havaittava uusi sosiaalinen kontakti. Hetkellisiä tilanteita sosiaalisten kontaktien luomiseen oli toki tuntien alussa, kun kaikki kokoontuivat yhteen ohjeistukseen ennen suunnistamista ja pisin yhteinen sosiaalinen tuokio oli ensimmäisellä teoriatunnilla. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna uusien sosiaalisten kontaktien luominen koirasuunnistuskurssilla ei ollut helppoa, eikä se silloin toteuttanut tavoitetta lisätä koiranomistajien sosiaalisia kontakteja.

5.2.2 Palvelun miellyttävyys ja laatu

Mielekkääksi koetun palvelun näkökulmaa voi tarkastella kurssin rastitehtäviin ja arvosanaan liittyvien vastausten perusteella. Kolme neljästä vastanneesta on kokenut rastitehtävät miellyttäväksi (Taulukko 4.), mutta yhden vastaajan mielipide poikkesi näistä kolmella asteikon välillä ja on siis kokenut rastitehtävät enemmän epämiellyttäväksi. Vastaajista kolme on antanut kurssille arvosanaksi 5 ja yksi arvosanaksi 4. Pääosin vastaajat ovat kokeneet kurssin miellyttäväksi, mutta rastitehtävien miellyttävyudessa varsinkin yhden vastaajan mielipiteen osalta on vielä kehitettävää.

Jotta koirasuunnistuskurssin laatua olisi mahdollisuus arvioida, täytyy ensin määritellä, mitä palvelun laatu käsitteenä pitää sisällään. Palvelun laadun lähtökohtina ovat asiakkaan odotukset. Useimmiten ne ovat vaatimattomia perusodotuksia, kuten pyörän huollosta asiakas odottaa, että pyörä toimii huollon jälkeen moitteettomasti. Asiakkaan odotuksiin voi vaikuttaa puolestaan palvelun hinta ja esimerkiksi tuttavan kokemukset palvelusta. Mitä kalliimpi palvelu on, sitä suuremmat asiakkaan odotukset ovat. Myös tuttavan

kehut palvelun laadusta lisäävät odotuksia. Mitä suurempi määrä odotuksia on kertynyt, sitä suurempi voi olla pettymys jos nämä odotukset eivät täytykään. (Pakkanen ym. 2009, 47.)

Palvelun laatu voidaan jakaa tekniseen ja toiminnalliseen laatuun. Tekninen laatu sisältää palveluympäristön ja sen toimivuuden, siisteyden, kalusteet, opasteet ja kaiken, mitä asiakas kohtaa yrityksessä asioidessaan. Tekniseen laatuun kuuluvat koneet ja laitteet, hyvin suunniteltu toimintaympäristö ja työntekijöiden tiedot, taidot, osaaminen ja asiantuntemus. Toiminnalliseen laatuun puolestaan kuuluvat kohtaamiset, palvelutapahtumat, ilmapiiri ja vuorovaikutus yrityksen henkilöstön ja muiden asiakkaiden välillä. Tarkemmin siihen sisältyvät työntekijöiden itsetunto, ammattilypeys ja asiakaspalvelutaidot sekä käyttäytyminen, aktiivisuus, innostuneisuus ja vuorovaikutus. Myös muiden asiakkaiden toiminta sisältyy toiminnalliseen laatuun. Useimmiten kilpailussa voidaan erottua erinomaisella toiminnallisella laadulla kun tekninen laatutaso voidaan taata. Esimerkiksi parturikampaaja tarjoaa mukavaa juttuseuraa ja kahvin pullan kanssa sen lisäksi, että asiakas on saanut haluamansa kampauksen. Parhaimmillaan asiakaspalvelu onkin elämysten tuottamista, joka saadaan kun odotukset ylittyvät onnistuneesta ja miellyttävästä asioinnista yrityksessä. (Pakkanen ym. 2009, 47–48.)

Hyvän asiakaspalvelun ominaisuuksista ensimmäisenä voikin todeta, että se vastaa asiakkaan tarpeita ja toiveita. Jotta nämä toiveet voidaan ottaa huomioon, hyvään asiakaspalveluun kuuluu myös se, että asiakasta kuunnellaan. Asiakkaalle ei auta tarjota vaihtoehtoja, jotka eivät esimerkiksi sovi hänen arvoihinsa. Kun kuunnellaan asiakasta, voidaan etsiä sopiva ratkaisu yhdessä asiakkaan kanssa. Koska kaikkea ei voi suunnitella täysin valmiiksi erilaiset asiakkaat ja heidän tarpeensa huomioon ottaen, on asiakaspalvelun oltava joustavaa, jolloin myös asiakkaan toiveille jää tilaa. (Kannisto–Kannisto 2008, 12–13.)

Niin kuin edellä tulee esille, lähtökohtana palvelun laadulle ovat asiakkaan odotusten täytyminen. Odotusten täyttymistä voi verrata kurssille asetettujen tavoitteiden täyttymiseen. Kuviosta 8. näkyy, että suurin osa tavoitteista on vastaajien mielestä kurssilla täyttynyt. Palvelun teknisen laadun näkökulmas-

ta voidaan miettiä koirasuunnistuskurssin organisointia, toimivuutta, varusteita sekä ohjaajan tarjoamaa tietoa ja asiantuntemusta. Vastaajista kaksi eivät ole kokeneet kurssin järjestelyissä ja organisoinnissa puutteita, mutta yksi on vastannut myönteisesti tähän kysymykseen ja kertonut kokemuksista tarkemmin: *"Yhteiset pelisäännöt, joita kaikki noudattavat. Tämä kylläkin parani..."* Tämä vastaaja oli kaivannut kurssille selkeitä pelisääntöjä, jotka kurssilta alussa puuttuivatkin.

Lisäksi kyselyssä oli avoin kysymys muihin kurssiin liittyviin mielipiteisiin ja sinne kolme vastaajista oli kirjoittanut seuraavia ajatuksia: *"Kokonaisuutena kurssi oli sopivan mittainen ja kerroiltaan 2 tuntia oli myös sopiva. Itikoita ei olisi tarvinnut olla, joten ajankohta kevät tai syksy parempi. Muuten tykkäsin kurssista tosi paljon."*, *"Kurssi oli hyvä ja opin paljon suunnistuksesta. Itse rastit tuntuivat tylsiltä – koira vaikea motivoida tehtäviin, kysymykset vaikeita. Itse metsässä juokseminen ja koiralle jäljestäminen (edellä menijät) sekä rastien löytämisen ilo ja koiran into juosta olivat parasta. Ohjaajan rauhallisuus ja asiantuntevuus plussaa."*, *"Hieno juttu! Ajankohta saisi olla toukokuu tai syksy – sääskiä ei olisi."* Liian lämpimistä ilmoista johtuen kesä ei ollut paras vaihtoehto kurssin toteuttamiseen, mikä karsi ilmoittautujien osallistumista suunnistuskurssille. Lisäksi kesä loma-aikana saattoi karsia ilmoittautuneiden määrää.

Varusteita ajatellen koirasuunnistuskurssilla tarjottiin teoriamateriaali, kartat, muistiinpanovälineet ja kaksi kompassia lainattavaksi sekä rastitehtäville tarvittava materiaali ja kalustus. Mielestäni kaikki tarvittava materiaali oli tarjolla, enkä puutteita itse kurssin aikana huomannut. Organisointi oli siinä mielessä onnistunutta, että kurssi oli osallistujilleen sujuva ja toimiva. Osallistujia informoitiin sähköpostitse aina seuraavasta tapaamispaikasta ja jokaisessa sähköpostiviestissä, niin kuin teoriamateriaalissakin ja kurssin ohjeissa oli minun yhteystietoni mahdollisia kysymyksiä varten. Organisointia ajatellen rastien viemisessä tuli kuitenkin toisinaan kiire, koska en ollut suunnitellut rastipaikkoja etukäteen, joka vei suunniteltua enemmän aikaa. Niinpä jatkossa tulisi rastipaikat suunnitella valmiiksi. Tieto ja asiantuntevuus oli kurssille suunnitellun tietomäärään nähden riittävä, sillä pystyin luontevasti kertomaan teoriamateriaalin sisällön. Kuitenkin, jos tietopohjani olisi ollut

kattavampi, olisin voinut suunnitella kurssille vieläkin paremman teoriamateriaalin ja ohjauksen suunnistustaitojen harjoittelua ajatellen. Joitakin suunnistamisen perusasioita olisi voinut teoriaan ja käytäntöön lisätä, kuten maastossa eteneminen ja reittivalintojen tekeminen, jotka kuitenkin ovat hyvin oleellisia suunnistustaitoja.

Toiminnallista laatua ajatellen kohtaamiset ja vuorovaikutus osallistujien kanssa onnistuivat mielestäni luontevasti ja niistä jäi minulle positiivinen kuva. Halusin luoda kohtaamisissa miellyttävän ilmapiirin, jossa olisi jokaisella helppo tuoda omia ajatuksiaan esille. Niin kuin Kannisto ja Kannisto edellä toteavat, että hyvässä asiakaspalvelussa asiakasta kuunnellaan, kurssilla tulikin kerran tilanne, jolloin eräs osallistuja kertoi kokeneensa rastitehtävän tekemisen epämukavaksi. Syynä oli toisten osallistujien tuleminen liian lähelle koiriensa kanssa tehtävärastilla, eivätkä he näin antaneet hänelle työrauhaa. Huomasin osallistujan kertoessa asiata, etten ollut kertonut kurssilla yhteisistä pelisäännöistä ja seuraavalla suunnistuskerralla otin tämän aiheeksi heti ennen suunnistusta, jotta samanlaisia epämiellyttäviä tapauksia ei enää sattuisi.

Palvelun laatua tulisi parantaa teoriamateriaaliin ja suunnistuksen opettamiseen panostamalla sekä kertomalla yhteisistä pelisäännöistä heti kurssin alussa. Kurssin toteutuksen ajankohta voisi olla toimivampi esimerkiksi keväällä tai syksyllä, kuumuuden, loma-aikojen ja sääskien välttämiseksi. Lisäksi rastitehtävien haastavuutta laskemalla voisi niistä jäädä enemmän onnistumisen tunteita ja siten positiivisempi kuva osallistujille.

5.2.3 Palvelun markkinoinnin toimivuus ja suunnitelmien mukainen toteutuminen

Koirasuunnistuskurssin markkinointi painottui lehti-ilmoitukseen ja sen toimivuuden luottamiseen. Markkinointikeinot jäivät siten hyvin vähäisiksi ja ne eivät riittäneet tuomaan palvelulle tarpeeksi asiakkaita. Seurauksena koirasuunnistuskurssille osallistuneiden määrä jäi vähäiseksi ja kurssista aiheutui Oulun Koirakoululle tappiota. Ilmoituksen lisäksi olisi voinut käyttää enemmän asiakassuhdemarkkinointia ja mainostaa kurssia Oulun Koirakou-

lun asiakkaille, jotka todennäköisimmin ovat kiinnostuneita muistakin Oulun Koirakoulun tuotteista.

Koirasuunnistuskurssin toteutuksessa suurin poikkeus suunnitelmiin nähden oli tuntisuunnitelmien kokeilun poisjääminen ennen varsinaista toteutusta. Jos jokaisen suunnistuskerran rata ja tehtävät olisi kokeiltu ulkopuolisella henkilöllä, niitä olisi voitu korjata toimivammiksi. Silloin palvelun laatu ja toimivuus olisivat parantuneet. Kuitenkaan ajan puutteen vuoksi en kerinnyt sitä toteuttamaan. Toinen selkeä puutos oli markkinoinnin ajoituksen myöhästyminen. Tarkoituksena suunnitelman mukaisesti oli aloittaa markkinointi kahta kuukautta aikaisemmin, mutta varsinaisessa toteutuksessa markkinointi aloitettiin vasta kuukautta ennen koirasuunnistuskurssin alkamisajankohtaa. Pidemmällä markkinointiajalla olisi voinut ehtiä saada kurssille useampia osallistujia.

Koirasuunnistuskurssi vastasi kuitenkin sisällöltään, ajankohdaltaan ja valmisteluiltaan muutoin suunnitelmia. Tuntisuunnitelmien testaaminen ja markkinoinnin aikaisempi aloitusajankohta olisivat voineet merkittävästi parantaa palvelun laatua, toimivuutta, osallistujien määrää ja taloudellista kannattavuutta. Suunnitelmista poikkeaminen oli näin ollen merkittävä tekijä, joka huononsi palvelun toteutumista.

5.3 Koirasuunnistustapahtuma

5.3.1 Koiranomistajien ja koirien aktiivisen elämäntavan, fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin edistäminen sekä sosiaalisten kontaktien lisääminen

Aktiivisen palvelun tuottaminen ja toteuttaminen itsessään mielestäni edistää siihen osallistuneiden aktiivista elämäntapaa. Myös asiakkaiden odotusten täyttämällä ja tyytyväiseksi saamisella voidaan saada heidät asiakkaiksi palveluun uudestaan, mikä kertoo osallistujan aktiivisuuden edistämisestä. Tapahtuma ei luonteeltaan ole kovin tiheään toteutuva palvelu, mikä ei sinänsä edistä aktiivista elämäntapaa yhtä hyvin kuin koirasuunnistuskurssi, johon toteutuskertoja kuuluu useampia lyhyellä aikavälillä. Toisaalta suunniteltu tapahtumaan osallistuminen voi innostaa harjoittelemaan omatoimisesti. Vastanneista kuusi koki tapahtumassa virkistäytyneensä ja

kolme fyysisen kuntosaa parantuneen (Kuvio 15). Tapahtuma on sen mukaan toiminut enemmän henkisen hyvinvoinnin edistäjänä kuin fyysisen kunnan kasvattajana.

Koirasuunnistustapahtumassa koira sai liikuntaa ja aktivointia agilityyn, tokoon ja makkarajäljestämiseen liittyvissä tehtävissä. Koira on saanut haastetta niin fyysisesti kuin henkisesti, joten mielestäni tapahtuma on edistänyt sen hyvinvointia. Vastanneista kahdeksan onkin kokenut koiransa saavan aktivointia ja seitsemän mielestä koira on saanut liikuntaa koirasuunnistustapahtumassa. Ohjaajalle liikunta on tullut useammassa eri muodossa. Nopeussuunnistusosiossa liikkuminen on ollut enemmän sykettä nostavaa ja hikoiluttavaa liikuntaa, kun taas tehtäväsuunnistusosiossa liikkuminen tapahtui omaan tahtiin. Suunnistusmatka ei ollut kovin pitkä tehtäväsuunnistusosiossa (noin 3km), eikä siten harjoittanut kovin hyvin kestävyyskuntoa. Koirasuunnistustapahtuma kuitenkin tarjosi mahdollisuuden hikoiluttavaankin liikuntaan. Kaikki tehtävärastien tehtävät kysymyksiä ja jokeritehtäviä lukuun ottamatta olivat näkyvillä Oulun Koirakoulun internet-sivuilla, ja agility- ja tokorastien tehtävät oli suunniteltu sellaisiksi, että niin aloittelija, kuin kokenutkin sai kokea onnistumisia omille taidoilleen sopivissa tehtävissä. Nämä tekijät mielestäni mahdollistivat tapahtumassa virkistäytymisen, koska onnistuminen ja siten mielihyvän tunteet olivat monelle osallistujalle mahdollisia. Lisäksi yhdessä kaverin tai perheen kanssa osallistuminen lisäsi tapahtuman miellyttävyyttä.

Toisin kuin koirasuunnistuskurssissa, tapahtumassa osallistujien yhtäaikainen kokoontuminen oli kestoaltaan pitempi sellaisessa tilanteessa, jolloin ei ollut yhteistä ohjelmaa. Tapahtumassa odottelua saattoi tulla yhteensä puolesta tunnista puoleentoista tuntiin riippuen lähtövuorosta ja saapumisajasta. Tällä ajalla osallistujilla oli mahdollisuus vuorovaikutukseen muiden osallistujien kanssa ja huomasi keskustelua syntyvän joidenkin osallistujien kesken. Näin uusia sosiaalisia kontakteja oli mahdollisuus luoda. Tällaisissa tilanteissa osallistujien kuitenkin tuli ottaa kontakti omatoimisesti. Sosiaalisten kontaktien lisäämiseksi tapahtumassa voisi olla tilanne, jolloin yhteistoiminta ja siten sosiaaliset kontaktit toisten osallistujien kanssa olisivat välttämättömiä.

5.3.2 Palvelun miellyttävyys ja laatu

Vastaajat olivat pääosin kokeneet tapahtuman miellyttäväksi tehtävärastien osalta. Agilityrasti koettiin miellyttävyydeltään asteikolla välille 4-5, jossa suurin osa vastauksista (8/9) painottui lukuun 5 ja tokorastin olivat kaikki vastaajat kokeneet miellyttäväksi asteikolla 5 (Taulukko 7). Suunnistusmaaston miellyttävyys koettiin puolestaan asteikolla välille 3-5 (Taulukko 6). Suunnistusmaaston eivät kaikki olleet siis täysin mieltyneet. Kaikki kuitenkin vastasivat haluavansa osallistua koirasuunnistustapahtumaan uudestaan, joten se on jäänyt osallistujien mieleen mieluisana kokemuksena ja näin tarjonnut mielekästä liikuntaa. Toisaalta täytyy ottaa huomioon kysymyksen muoto (Kyllä – En), joka saattaa ohjata vastaajaa antamaan suotuisan vastauksen.

Arvioin koirasuunnistustapahtuman laatua toiminnallisesta ja teknisestä näkökulmasta. Organisointi on ollut vastaajien mielestä pääosin melko toimivaa (Kuvio 16). Osallistujat mielsivät myös rastitehtävien selkeyden asteikolla välille 4-5 (Taulukko 7). Vastauksien välillä eniten vaihtelua oli tehtävien haastavuudessa, mutta kukaan ei kokenut mitään rastitehtävää haastavuudeltaan asteikolle 1, joten jokainen on varmasti kokenut jonkinlaisia onnistumisia. Molempien suunnistusosioiden suunnistusmatkat on koettu sopivan mittaisiksi. Eniten kehitettävää teknisessä laadussa vastaajien näkökulmasta olisi tehtävien haastavuudessa.

Lyhyt odottelu on varmasti suotavaa ja lähes mahdotonta välttää, mutta osallistujien pitkä odottelu-aika heikensi mielestäni organisoinnin toimivuutta ja näin palvelun teknistä laatua. Turhilta odotteluilta olisi voinut välttyä, kun pelkästään tehtäväsuunnistukseen osallistuneet olisivat voineet lähteä suunnistamaan yhtä aikaa nopeussuunnistusosioon lähteneiden kanssa ja nopeussuunnistuksesta tulleet olisivat lähteneet tehtäväsuunnistukseen heti maaliin tultuaan. Samalla olisi saatu hajontaa tehtäväsuunnistusosioon ilman ylimääräistä odottelua.

Toiminnallista laatua lähestyn tapahtuman vuorovaikutusta ja ilmapiiriä

tarkastelemalla. Vastaajien kokema miellyttävyyttä agility- ja tokorastilla kertoo jonkin verran myös vuorovaikutuksen onnistumisesta ohjaajan ja asiakkaan välillä. Koin itse koirasuunnistustapahtuman ilmapiirin positiiviseksi ja pyrin ylläpitämään sitä iloisella ja aktiivisella asenteellani sekä huomaavaisuudella. Tehtäviin oli niiden ohjaajilla tarvittava asiantuntemus, jotta jokainen osallistuja saisi myös selkeän kuvan siitä, mitä tehdään ja miten se toteutetaan. Tapahtumasta osallistujat ovat kertoneet vapaamuotoisesti omia ajatuksiaan: *"Saisi olla useammin 😊", "Toisten koirakoiden odottaminen lopussa – muuten loistava tapahtuma. Vastaavia lisää ja niin, että koko perhe (4 hlöä) voisi olla mukana 😊", "Mukava tapahtuma, toivottavasti järjestettäisiin uudestaan joskus 😊", "Koirasuunnistus oli mukava kokemus sekä minulle, että koiralle! Hieman nälkä tuli ulkoillessa, niin eväät olisi ollut hyvä, jos olisi hoksannut ottaa mukaan. Ja aika-arvio olisi ollut myös plussaa, mutta muuten tosi mukava! Enemmän tällaisia tapahtumia! 😊"*. Vastaajien vapaamuotoiset mielipiteet kuvaavat tapahtumaa miellyttävänä kokemuksena, mutta yksi on kokenut ylimääräistä odottelua ja yksi kertoo aika-arvion ja eväiden tarpeesta. Tapahtumaan oli ajateltu pientä tarjoilua juomien ja eväiden muodossa, mutta se olisi tarvinnut maksulliset luvat, joista päätettiin siten luopua. Jatkossa voisi ajatella kioskin ulkoistamista yritykselle, jolla luvat tarjoiluun on olemassa. Se keventäisi myös meidän työmäärää. Aika-arvio olisi jatkossa hyvä ilmoittaa tapahtumaan osallistujille infokirjeessä ja tapahtuman alussa.

Yksi tapahtumaan osallistuneista oli Rovaniemen Ammattikorkeakoulun liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelmassa neljättä vuotta opiskeleva Elina Uusi-Illikainen, joka antoi tapahtumasta palautetta liikuntaa opiskelevan näkökulmasta: *"Mukava tapahtuma! Tunnelma kiva. Oli kiva tavata uusia ihmisiä ja koiria. Sopi hyvin myös meille aloittelijoille! Ohjeistus ja etukäteisinfo selkeät ja hyvät! Mukava, että oli kaksi eri rataa, toisessa sai ensin purkaa energiat ja sitte oli helpompi keskittyä tehtäviin. Itellekkin kiva, että sai toisen osion ottaa rennosti. Oisko tuoleja voinu varata kaikille, kun odottelua tuli jonku verran? Koirakoulun logo tai muu ois voinu olla näköksällä? Ohikulkijat kiinnostuneita → markkinointia. Mahdollisia flyereita tms. esitteitä asiasta? Hinta halpa! Sopiva. Koirille varattu vettä, kiva! Karttaan ois voinu merkata lähtö/maali kohdan. Asiantunteva ja vakuuttava kouluttaja! 😊 Aloitus ja*

homman haltuun otto ois voinu olla jämäkämpi tai tavallaan energisempi. Hyvä intro → tutustuminen tokoon ja agilityyn ja jäljestykseen.” Tapahtumassa markkinointia ei otettu lainkaan huomioon, vaikka kiinnostuneiden ohikulkijoiden huomio olisi helposti saatavissa ja Oulun Koirakoulu voisi näin saada näkyvyyttä. Toimivaa markkinointia olisikin juuri itse tapahtuma. Seuraavaa toteutusta ajatellen Oulun Koirakoulun ja tapahtuman nimi tulisi saada näkyville. Kartasta puuttui tosiaan merkintä lähdöstä ja maalista, jotka myös tulisi muistaa seuraavaa toteutusta ajatellen.

5.3.3 Palvelun markkinoinnin toimivuus ja suunnitelmien mukainen toteutuminen

Koirasuunnistustapahtuman markkinointiin panostettiin kurssiin verrattuna erilaisesta näkökulmasta ja otin huomioon kohderyhmään kohdistuvan mainonnan. Tällainen markkinointitapa tuli halvemmaksi Oulun Koirakoululle, kuin ilmoitusten kustantaminen lehteen, mikä ei välttämättä myöskään olisi tavoittanut haluamaamme kohderyhmää. Asiakassuhdemarkkinoinnilla ja internetsivujen, Facebookin ja kauppojen ilmoitustaulujen kautta tapahtuvalla mainonnalla saimme tapahtumaan yhteensä kymmenen ilmoittautunutta joukkuetta ja yhden peruuntumisen jälkeen yhdeksän osallistujaa (joukkuetta), joissa oli yhteensä 13 henkilöä. Heistä 11 oli täysi-ikäisiä ja kaksi alle 18-vuotiasta. Asiakassuhdemarkkinointi on usein kohdistettu suoramainontana tai tiedottamisena suoraan asiakkaalle ja sitä voi toteuttaa monella tavalla. Asiakkaalle voi jakaa jäsenlehtiä, tiedotteita tai markkinointi voi tapahtua viestintänä kohtaamistilanteissa, puhelimitse tai asiakastapahtumissa. (Bergström–Leppänen 2002, 197.)

Koirasuunnistustapahtuman toteuttamisessa oli muutamia suunnitelmasta poikkeavia kohtia. Tapahtuman ajankohtaa ei oltu alun perin tarkasti määritelty, mutta suunnitellusta ajankohdasta elokuusta, tapahtuman järjestäminen päätettiin siirtää syyskuulle. Väljempi aikataulu helpotti tapahtuman järjestelyä ja markkinointia. Tapahtumaan oli myös tarkoitus saada tarjottavaksi osallistujille pientä välipalaa, mutta elintarvikelupien hakemisesta olisi kertynyt lisää kustannuksia, joilta haluttiin välttyä. Toteutumatta jäi lisäksi koirasuunnistuskurssilaisille tarjottu ilmainen

osallistuminen tapahtumaan. Tapahtumaa heille mainostettiin kurssin jälkeen, mutta osallistumismaksu heille oli sama, koska 5 euron maksu olisi tuskin ollut esteenä tapahtumaan osallistumiseen ja kulujen kattamiseksi tarvittiin tuloja.

Muiden tekijöiden osalta koirasuunnistustapahtuma toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Se oli leikkimielinen, koko perheelle suunnattu tapahtuma, jossa sai liikkua ja tehdä hauskoja tehtäviä yhdessä koiran kanssa. Kolme parasta palkittiin molemmista osioista ja jokainen sai tapahtumasta itselleen muiston, joka käsitti tuloslomakkeen ja lakritsipatukan. Näin ollen pääajatus säilyi samana, eivätkä muutokset mielestäni vaikuttaneet suuresti lopputulokseen. Osallistujille tarjottu välipala olisi kuitenkin voinut olla tarpeen lähes neljä tuntia kestävässä tapahtumassa ja se olisi pitänyt osallistujat tyytyväisinä.

5.4 Kyselytulosten luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta pyritään aina arvioimaan jollakin tavalla, sillä tutkimustulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat, vaikka tutkimusta tehdessä on virheitä pyritty välttämään. Luotettavuuden mittaamisessa on olemassa kaksi tutkimuksen arviointiin liittyvää käsitettä. Tutkimuksen reliaabelisuudella kuvataan sen toistettavuutta, joka tarkoittaa tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Tutkimuksen validiudella kuvataan sen pätevyyttä, jolla tarkoitetaan käytetyn tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Laadullisen tutkimuksen arviointi ei aina luonnistu näitä termejä käyttämällä, koska sen tutkimustulos voi olla ainutlaatuinen. Luotettavuutta ja pätevyyttä tulisi kuitenkin arvioida jollakin tavalla, vaikka validiutta ja reliaabelisuutta termeinä käyttäisikään. Luotettavuutta parantaa varsinkin tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta ja se tulisi kertoa totuudenmukaisesti. (Hirsjärvi–Remes–Sajavaara 2009, 231–232.)

Koirasuunnistuskurssista ja – tapahtumasta toteutettujen kyselyjen luotettavuuteen on pyritty vaikuttamaan monilla yksittäisillä tekijöillä. Kyselyiden suunnittelussa otettiin huomioon kysymysten sanallinen ja

rakenteellinen muoto, järjestys, aihepiiri ja koko kyselyn ulkomuoto. Sanavalinnoissa ajateltiin yleiskielen sanoja, joiden sisällön jokainen ymmärtää, ja jotka parhaiten kuvaavat asiaa, jota kysymyksessä tarkoitetaan. Sanavalinnoilla pyrittiin myös kohteliaisiin ja selkeisiin kysymyksiin, joista ei jää vastaajalle epäselväksi, mitä kysymyksellä tarkoitetaan. Kysymysten rakenteellisessa muodossa huomioitiin seikat, jotka tekevät vastaamisesta vastaajalle mahdollisimman helppoa ja vaivatonta. Suurin osa kysymyksistä oli monivalintakysymyksiä, joissa vastausvaihtoehdot oli määritelty. Näihin vastaajien on helppo vastata ja vastaamisen todennäköisyys on siten myös suurempi. Avoimia kysymyksiä oli puolestaan vähemmän, koska niihin vastaaminen vaatii enemmän ajattelutyötä ja riski vastaamatta jättämiseen on suurempi. Kyselyissä kuitenkin käytettiin aina vähintään yhtä avointa kysymystä, jotta vastaaja saa kertoa avoimesti asian, jota kyselyssä ei välttämättä muuten tullut esille tai asiaa ei muuten ollut mahdollista kysyä. Kysymysten järjestyksessä otettiin huomioon lähinnä aihealueet ja niiden looginen järjestys sekä mahdolliset vastaajan mielenkiinnon ylläpitämiseen vaikuttavat seikat.

Kyselyiden suunnitteluun panostamisen lisäksi, huolellisuutta on käytetty myös tulosten kirjaamisessa. Vastaukset on tarkistettu vähintään kahteen kertaan tuloksia tietokoneelle syötettäessä. Kuitenkaan ei voi koskaan olla varma siitä, etteikö inhimillisiä virheitä ole tapahtunut. Vaikka kyselyiden suunnittelussa otettiin huomioon monta seikkaa, on niissä kuitenkin asioita, jotka ovat voineet vaikuttaa kyselytuloksiin. Kyselyssä oli kysymyksiä, joissa oli karkeita vastausvaihtoehtoja, kuten kyllä-ei ja arvosana arviointia. Tällaiset kysymystyypit voivat ohjata vastaajaa antamaan suotuisalta kuulostavan vastauksen. Kurssin toisen kyselyn yhdessä kysymyksessä kysytään kahta asiaa, organisointia ja järjestelyjä. Vaikka nämä kaksi asiaa ovat lähellä toisiaan, voidaan ne silti ymmärtää eri tavoilla. Lisäksi koirasuunnistuskurssin kyselyitä ei toteutettu anonymina, mikä voi osaltaan vaikuttaa tuloksiin.

6 POHDINTA

Tämän projektin tuloksena Oulun Koirakoululle kehitettiin kaksi uutta palvelua, koirasuunnistuskurssi ja -tapahtuma. Niitä ei vielä kuitenkaan tulisi luonnehtia suinkaan valmiiksi tuotteiksi, vaan pikemminkin kehittämiskelpoisiksi palveluiksi, joilla on tulevaisuus Oulun Koirakoulun tarjoamassa tuotevalikoimassa. Kehitettävää koirasuunnistuskurssissa on sen markkinoinnin, rastitehtävien, hinnoittelun, suunnistusalueen kuin kohderyhmänkin osalta. Myös koirasuunnistustapahtuman markkinointia, hinnoittelua ja organisointia tulisi jatkoa ajatellen kehittää. Koirasuunnistuksesta on kuitenkin ideana kovasti pidetty ja innokkuutta uudelleen osallistumiseen on ollut. Koirasuunnistuskurssilta ja -tapahtumasta saatu palaute on ollut ensiarvoisen tärkeää ja niiden avulla näistä palveluista saadaankin tulevaisuudessa entistä toimivampia ja mielekkäämpiä hyvinvointipalveluita.

Koirasuunnistuskurssin markkinointi lehti-ilmoituksen välityksellä oli tehokas keino näkyvyyden lisäämiseksi. Ilmaislehti ei kuitenkaan ole parhain vaihtoehto, koska lukijamäärä ei välttämättä ole kovin suuri. Lehti-ilmoitus Oulu -lehdessä ei ollut tehokkain vaihtoehto myöskään koiraharrastajien tavoittamista ajatellen, koska he eivät ole niiden varsinainen lukijakunta. Lehden valintaan jatkossa tulee siis kiinnittää paremmin huomiota valitsemalla lehti, jota koiraharrastajat lukevat. Silloin siitä maksettu hinta vastaa paremmin myös siitä saatua hyötyä. Sen lisäksi on olemassa muitakin kohderyhmän tavoitettavia markkinointikeinoja, kuten asiakassuhdemarkkinointi. Sillä pyritään saamaan jo valmiit asiakkaat ostamaan yrityksen muitakin tuotteita, ja näin säilyttämään ja kehittämään asiakassuhdetta (Bergström–Leppänen 2002, 20). Käytännössä tätä voi toteuttaa mainostamalla ja tiedottamalla kasvotusten Oulun Koirakoulun asiakkaille muistakin palveluista ilman kustannuksia.

Koirasuunnistuskurssilla jäi huomioimatta yhteisten pelisääntöjen tärkeys. Yhteiset pelisäännöt koirasuunnistuskurssilla parantavat toiminnan sujuvuutta, eikä silloin muiden osallistujien tuomat epäkohdat haittaisivat siellä viihtymistä. Toisten osallistujien huomioon ottaminen on hyvin tärkeää rastitehtävillä suoritusrauhan takaamiseksi. Lisäksi rastitehtävät olivat

vastaajien mielestä haastavia, jolloin onnistumisen kokemuksia ei välttämättä niissä juuri tullut. Seuraavaa toteutusta ajatellen rastitehtävistä tulee tehdä helpompia, jotta kurssista ja yhdestä suunnistuskerrastakin jäisi useampia positiivisia kokemuksia.

Suunnistusmaasto koirasuunnistuskurssilla koettiin pääosin monipuoliseksi, mutta yksi vastaaja oli kokenut sen yksitoikkoiseksi. Suunnistusmaasto huomioitiin kuitenkin siinä mielessä, että se jaettiin kahteen osaan ja rasteja sijoiteltiin joka suunnistuskerralla hieman eri alueille. Silti samalla alueella suunnistaminen voi varsinkin kokeneempien suunnistajien mielestä käydä yksitoikkoiseksi, kun haasteet vähenevät maaston tullessa tutuksi. Maaston vaihtuminen tuo uusia haasteita ja lisää innokkuutta sinne lähtemiseen. Seuraavaa toteutusta ajatellen tulisikin etsiä ainakin kaksi erilaista suunnistusmaastoa. Tässä haasteena on kuitenkin alueiden lupien hakeminen ja saaminen, joka on aina riskinä näiden koirasuunnistuspalveluiden toteuttamisessa. Siksi uutta toteutusta suunnitellessa alueen luvat tulee hoitaa kuntoon hyvissä ajoin.

Teoriaosuus kurssilla oli melko suppea ja sen soveltaminen käytäntöön jäi vähäiseksi. Kompassilla suunnan ottaminen käytiin tarkasti läpi ja sitä harjoiteltiin yhdellä tehtävärastillakin. Suunnistuksessa kuitenkin on muitakin tärkeitä asioita, joita tulisi harjoitella jopa aikaisemmin kuin suunnan ottamista, kuten oman olinpaikan määrittäminen. Teorian pilkkominen osiin eri suunnistuserroille voisi helpottaa uusien asioiden sisäistämistä ja niiden soveltamista käytäntöön kun keskitytään yhteen tai kahteen asiaan kerrallaan. Näin saadaan omien suunnistustaitojen harjoittaminen vahvemmaksi osaksi kurssia.

Osallistujien määrä kurssin edetessä laski huomattavasti, mikä saattaa kertoa motivaation puutteesta tai siitä, ettei kurssi täyttänyt heidän odotuksiaan. Kohderyhmä oli siinä mielessä laaja, että sinne olivat tervetulleita kaikentasoiset suunnistajat. Näin kokeneemmat saattoivat saada heti teoriaosuuden läpikäynnin jälkeen käsityksen, ettei kurssilla ole heille mitään tarjottavaa. Tulevaisuudessa kohderyhmää rajaamalla voidaan kurssin tavoitteita saada tarkennettua ja näin vastaamaan paremmin heidän

odotuksiaan. Muutamana kertana osallistujia jäi pois kovan helteen takia, eikä siksi kesä ole suunnistukselle sopivin ajankohta. Myös sääsket olivat kiusana metsässä rastitehtävillä. Palvelu on siten jatkossa parempi toteuttaa keväisin ja syksyisin, jolloin kuumuus ja hyttyset eivät haittaisi suunnistamista. Lisäksi näinä ajankohtina loma-ajat eivät ole karsimassa mahdollisia osallistujia.

Kurssihintaa pitää nostaa kaikkien kustannuksien kattamiseksi ja 30 %:in myyntikatteen huomioimiseksi. Oulun Koirakoulun muiden viiden kerran kurssien hinnatkin ovat korkeampia (69e), joten 55e on lähempänä Oulun Koirakoulun omaa hintatasoa. Silloin kurssille tarvitsee 14 henkilöä, jotta sen pitäminen on kannattavaa.

Koirasuunnistustapahtuman järjestämistä helpottivat aikaisemmat kokemukset koirasuunnistuskurssilta. Markkinointiin panostettiin asiakassuhdemarkkinoinnilla sekä Oulun Koirakoulun internetsivuja, Facebookia ja ilmoitustauluja hyväksi käyttämällä. Tällä tavalla markkinointi tuli yritykselle paljon edullisemmaksi, mutta jatkossa tapahtuman mainoksen tekemiseen kuluu jonkin verran työvoimakustannuksia. Markkinointikustannukset tulevat näin kuitenkin edullisemmaksi kuin lehdessä mainostamalla. Lisäksi tulevaisuudessa tulee hyödyntää myös itse tapahtuman tuoma näkyvyys ja markkinointi tapahtumapaikalla. Tapahtumassa tulee olla tapahtuman järjestäjän, Oulun Koirakoulun logo näkyvillä sekä tapahtuman nimi. Kiinnostuneille ohikulkijoille olisi jaettavissa myös flyereita. Näin kaikki tapahtuma-aikana ohikulkeneet ihmiset on myös saatu tietoisiksi siitä, mikä tapahtuma on kyseessä, ja kuka sen on järjestänyt.

Koirasuunnistustapahtuman organisoinnissa oli puutteita, mikä näkyi osallistujien odotteluajassa. Odotteluajan lyhentämiseksi voidaan organisointia parantaa useammassakin kohtaa tapahtumassa. Nopeussuunnistusosion lähtövälit voidaan lyhentää 30 sekuntiin, koska nyt yhden minuutin lähtöväleillä monet olisivat olleet valmiita lähtöön lyhemmälläkin viiveellä. 30 sekuntia tuo tarpeeksi hajontaa, koska teemana on kuitenkin nopeus. Nopeussuunnistuksesta palanneet voivat lähteä suoraan tehtäväsuunnistusosuudelle, jotta vältetään odottelu kahden osion välillä ja hajontaa näin

saadaan toiselle osiolle ilman turhia odotteluvälejä. Osallistujat, jotka haluavat suorittaa pelkän tehtäväsuunnistusosion, voivat lähteä suunnistamaan samaan aikaan, kuin toiset lähtevät nopeussuunnistukseen. Tämä edellyttää sitä, että tuomarit ovat rasteilla jo valmiina ja työvoimaa on tarpeeksi myös maali- ja lähtöalueella. Lisäksi tehtävät voivat olla lyhyempiä, jotta ruuhkautumiselta tehtävarasteilla vältyttäisiin. Nyt varsinkin toko- ja agilityrastille kertyi useampia osallistujia samanaikaisesti. Organisointia helpottaa myös se, että osallistujat keräävät tuomarirasteiltakin saadut pisteet omaan pistelappuun. Nyt pistelasku viivästyi hieman sen takia, koska tuomarit odoteltiin takaisin lähtö- ja maalialueelle tuomaan pistelappuja. Näin lähtö- ja maalialueella toimiva henkilö pystyy laskemaan pisteet heti osallistujien saavuttua maaliin, eikä tuomareita tarvitse erikseen odotella. Näillä asioilla saadaan koirasuunnistustapahtuva toimivammaksi ja viihtyisämmäksi ilman turhaa odottelua.

Nopeussuunnistusosio toimi erinomaisesti energianpurkuna ja sen jälkeen koirat pystyivät hyvin keskittymään tehtäväsuunnistusosion tehtäviin. Jatkossa tämä järjestys auttaa myös hajonnan saamiseen, eikä tapahtumaa tarvitse aloittaa siten, että joutuu odottamaan ensin pitkään omaa lähtövuoroaan. Kuitenkin kysynnän takaamiseksi asiakkaat saavat valita, osallistuvatko toiseen vain molempiin osioihin. Pelkästään nopeussuunnistusosioon osallistuminen lisää odotteluaikaa, mutta siitä voidaan osallistujia tiedottaa.

Koirasuunnistustapahtuman rastitehtävät koettiin haastavuudeltaan melko haastavasta helpoksi, jolloin onnistumisia on koettu ja näin saatu positiivinen kuva niistä. Tämä kertoo myös osallistujien tason vaihtelevuudesta ja mahdollisesti matalasta kynnyksestä tapahtumaan osallistumiseen. Tehtävien pisteyttäminen haastavuuden mukaan oli toimiva ratkaisu siinä mielessä, että jokaiselle oli tarjolla jotain ja pisteitä saatiin kerättyä. Lisäksi makupalojen ja lelujen sallittu käyttäminen antoi tapahtumasta leikkimielisen kuvan. Koirakokeet ovat mielestäni tänä päivänä vaativia ja niihin on suuri kynnyksosallistua. Tämä tapahtuma sopii hyvin myös niille, jotka eivät välttämättä halua harrastaa koiran kanssa kilpailumielessä. Lisäksi lyhyellä suunnistusmatkalla saadaan lapsiperheitäkin osallistumaan hauskaan tapahtumapäivään. Suunnistusmatkat olivat osallistujien mielestä sopivan mittaisia ja

fyysinen suorittaminen ei näin ollut rajoittamassa kysyntää.

Puutteita tavoitteiden täyttymisessä on ollut, mutta koen projektilla saaneeni aikaan jotain pysyvää, joka tukee koiranomistajien aktiivista elämäntapaa. Koirasuunnistus on merkinä siitä, että liikkua voi myös koiran kanssa ja nimenomaan hausalla tavalla. Aina ei ole pakko tehdä sitä samaa lenkkiä, jossa koira kulkee vain mukana, vaan voi liikkua myös suunnitelmallisesti edeten, ja niin koiran kuin omistajan mieltä aktivoiden.

Koirasuunnistustapahtuman järjestämisessä pystyin hyödyntämään koirasuunnistuskurssilta saamiani kokemuksia ja oppeja, ja palveluna koirasuunnistustapahtuma oli jo paljon toimivampi kokonaisuus. Koirasuunnistusta voidaan lajina ja palveluna kehittää entistäkin paremmaksi ja miellyttäväksi suppeampaa kohderyhmää silmälläpitäen. Silloin siitä saadaan liikuntamuoto, jossa niin ihmisen kuin koirankin hyvinvointia voidaan edistää heille mieluisalla tavalla.

LÄHTEET

- Bergström, S. – Leppänen, A. 2002. Markkinoinnin maailma. Edita Publishing Oy.
- Cutt, H. – Giles-Corti, B. – Wood, L. – Knuiman, M. – Burke, V. 2008. Exploring Health Behaviours. Barriers and motivators for owners walking their dog: results from qualitative research. Health Promotion Journal of Australia. 2008:19 (2).
- Fogelholm, M. – Kannus, P. – Kukkonen-Harjula, K. – Luoto, R. – Nupponen, R. – Oja, P. – Parkkari, J. – Paronen, O. – Suni, J. – Vuori, I. 2006. Terveysliikunta. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.
- Hirsjärvi, S. – Remes, P. – Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Kirjayhtymä Oy.
- Lainsäädäntö. Ajantasainen lainsäädäntö. Kokoontumislaki 22.4.1999/530. Osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530> 28.9.2011.
- Lainsäädäntö. Ajantasainen lainsäädäntö. Metsästyslaki 28.6.1993/615. Osoitteessa [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930615?search\[type\]=pika&search\[pika\]=mets%C3%A4styslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930615?search[type]=pika&search[pika]=mets%C3%A4styslaki) 27.9.2011.
- Lainsäädäntö. Ajantasainen lainsäädäntö. Järjestyslaki 27.6.2003/612. Osoitteessa [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030612?search\[type\]=pika&search\[pika\]=j%C3%A4rjestyslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030612?search[type]=pika&search[pika]=j%C3%A4rjestyslaki) 27.9.2011.
- Heikinaro-Johansson, P. – Huovinen, T. 2007. Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Jyväskylän yliopisto, WSOY.
- Heiskanen, J. – Kärkkäinen, O-P. – Hakonen, H. – Tammelin, T. – Havas, E. – Lindholm, H. – Eklund, J. 2011. Suomalaisten työikäisten kestävyyskunto – Nykyhetken tilanne ja ennusteita. Liikunta ja tiede 2011: 48 (4).
- Helsingin Sanomat. 2008. Suomessa on koiria enemmän kuin koskaan. 3.1.2008. Osoitteessa <http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Suomessa+on+koiria+enemm%C3%A4n+kuin+koskaan/1135232992730>.
- Hietikko, E. 2008. Tuotekehitystoiminta. Savonia-ammattikorkeakoulun kuntayhtymä. Kuopio: Kopijyvä.

- Jääskeläinen, P. 1999. Ovatko koiranomistajat muita terveempiä? 1999;115(23):2633-2639. Duodecim.
- Kannisto, P. - Kannisto, S. 2008. Asiakaspalvelu. Tiedettä, taikuutta vai talonpoikaisjärkeä? Tampere: Amk-Kustannus Oy. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kempe, R. – Leppänen, M. – Mäki, K. – Saastamoinen, M. – Särkijärvi, S. – Tiira, K. 2010. Koiran ruokinta ja hoito. ProAgraria Keskusten Liitto.
- Kotro, M. 2007. Yrityksen kannattavuus ja rahoitus. Aloittavan yrityksen ja pk-yrityksen näkökulma. Edita Publishing Oy.
- Manninen, E. 2005. Lemmikistä voi olla etua terveydelle. Suomen Eläinlääkärilehti; 111,11. Osoitteessa http://www.vuorovaikutus.net/files/scans/Elainlaakarilehti05_111_556-559pdf.pdf.
- Miettinen, S. 2003. Kompassi. Suunnistusopas. Genimap Oy. WS Bookwell Oy porvoo.
- Myyryläinen, M. 2004. Ilopilleri –ihmisten kokemuksia siitä, kuinka koira edistää heidän terveyttään. Diakonia-Ammattikorkeakoulu, Helsingin yksikkö. Osoitteessa http://kirjastot.diak.fi/files/diak_lib/Helsinki2004/myyrylinen2910.pdf.
- Pakkanen, R. – Korkeamäki, A. – Kiiras, H. Palvelun taitajaksi. 2009. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Pelin, Risto. 2009. Projektihallinnan käsikirja. Helsinki: Projektijohtaminen Oy.
- Ruuska, Kai. 2007. Pidä projekti hallinnassa. Suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Savolainen, V. - Lakanen, J. - Hernelahti, M. 2009. Edita Publishing Oy. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Suomen Agilityliitto. 2011. Agilityurheilu. Osoitteessa http://tango-109.srv.hosting.fi/wordpress/?page_id=3 27.9.2011
- Suomen Agilityliitto. 2009. A, Kilpailusääntö. Osoitteessa http://tango-109.srv.hosting.fi/wordpress/wp-content/uploads/2009/11/agilityliitto_kilpailusaanto_a4.pdf 27.9.2011.
- Suomen Kennelliitto. 2007. Metsästyskoirien jäljestämiskokeen säännöt ja ohjeet. Osoitteessa <http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/668A8B58-6590-430D-A94C-4AAB29BBF731/9297/Mej%C3%A4s%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6st>

%C3%B6.pdf 27.9.2011.

Suomen Kennelliitto. 2011. Toko – tottelevaisuuskoe. Osoitteessa <http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/E2D48DA9-436A-45BA-8FE2-EADA8CE53582/9002/TOKO2011.pdf> 3.10.2011

Suomen Suunnistusliitto. 2008a. Olé Kartalla. Kartanlukutaito. Osoitteessa <http://www.olekartalla.fi/SSL/ole.nsf/sp2?open&cid=Content278B6&sslfn=Navi\Kartanlukutaito&sslInfa=o> 27.9.2011.

Suomen Suunnistusliitto. 2008b. Olé Kartalla. Suunnistustaito. Osoitteessa <http://www.olekartalla.fi/SSL/ole.nsf/sp?open&cid=Content26A75&sslfn=Navi\Suunnistustaito&sslInfa=o> 27.9.2011.

Suomen Suunnistusliitto. 2008c. Olé Kartalla. Suunnistustaito. Minkä reitin valitsen? Osoitteessa <http://www.olekartalla.fi/SSL/ole.nsf/sp2?open&cid=content23BCAD&sslfn=Navi\Suunnistustaito\Mik%C3%A4%20reitin%20valitsen&sslInfa=o> 27.9.2011.

Suomen Suunnistusliitto. 2008d. Olé Kartalla. Suunnistustaito. Suunnassa kulku. Suunnanotto. Osoitteessa <http://www.olekartalla.fi/SSL/ole.nsf/sp2?Open&cid=content4DFEF9> 27.9.2011.

Suomen Suunnistusliitto. 2008e. Olé Kartalla. Suunnistustaito. Maastossa eteneminen. Osoitteessa <http://www.olekartalla.fi/SSL/ole.nsf/sp?open&cid=content36C70B&sslfn=Navi\Suunnistustaito\Maastossa%20eteneminen&sslInfa=o> 27.9.2011.

Suomen Suunnistusliitto. 2008f. Olé Kartalla. Suunnistustaito. Missä olen? Osoitteessa <http://www.olekartalla.fi/SSL/ole.nsf/sp?open&cid=content2373D9&sslfn=Navi\Suunnistustaito\Miss%C3%A4%20olen&sslInfa=o> 27.9.2011.

Suomen Suunnistusliitto. 2008g. Olé Kartalla. Suunnistustaito. Mistä rastille? Osoitteessa <http://www.olekartalla.fi/SSL/ole.nsf/sp3?open&cid=content2455A0&sslfn=Navi\Suunnistustaito\Mist%C3%A4%20rastille&sslInfa=o> 27.9.2011.

Suomen Suunnistusliitto. 2008h. Ole´Kartalla. Vinkit opetukseen. Johdonmukainen opetus. Osoitteessa

<http://www.olekartalla.fi/SSL/olekartalla.nsf/sp?Open&cid=Content507>
CB 16.8.2011.

Vilka, H. – Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö.
Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Virtanen, P. 2010. Markkinointi ja myy oikein. Sallitut ja kielletyt
markkinointikeinot. Juva: WS Bookwell Oy.

LIITTEET

Koirasuunnistuskurssin ohjeet	Liite 1
Koirasuunnistuskurssin teoria	Liite 2
Koirasuunnistuskurssin 1. ja 4. suunnistuskertojen kartta ja radat	Liite 3
Ensimmäisen suunnistuskerran rastikysymykset ja vastaukset	Liite 4
Koirasuunnistuskurssin ensimmäinen kysely	Liite 5
Koirasuunnistuskurssin 2., 3. ja 4. suunnistuskertojen kartta ja radat	Liite 6
Toisen suunnistuskerran rastitehtävät ja kysymysten vastaukset	Liite 7
Kolmannen suunnistuskerran rastitehtävät ja vastaukset	Liite 8
Neljännän suunnistuskerran rastikysymykset ja vastaukset	Liite 9
Koirasuunnistuskurssin todistus	Liite 10
Koirasuunnistuskurssin toinen kysely	Liite 11
Koirasuunnistustapahtuman kartta ja rata	Liite 12
Koirasuunnistustapahtuman turvallisuussuunnitelma	Liite 13
Koirasuunnistustapahtuman tuloslomake	Liite 14
Koirasuunnistustapahtuman tiedote	Liite 15
Koirasuunnistustapahtuman kysymysrastit ja vastaukset	Liite 16
Koirasuunnistustapahtuman palautekysely	Liite 17

Koirasuunnistus**Ohjeet****Varusteet**

- Koiralle valjaat tai leveä panta sekä talutin, tai juoksuvyö koiran taluttimelle
- Kompassi
- Sään mukainen ja hikoiluun sopiva, hengittävä vaatetus
- Sopivat kengät metsässäkin kulkemiseen
- Juotavaa itselle ja koiralle
- Paljon maukkaita makupaloja koiralle tehtävärasteja varten
- Sääsikimyrkkyä
- Aurinkovoidetta
- Kynä

Ohjelma (keskiviikkoisin 8.6.-6.7.2011 klo 18.00-20.00)8.6. Teoriaosuus ulkona ilman koiria, kompassit jo mukaan!

- yleistä kurssista ja ohjelmasta
- kartan mittakaava, värit ja perus kartta-merkit
- kompassin rakenne ja suunnan ottaminen kartalta
- jokamiehenoikeudet
- kartoitus kurssille asettamista tavoitteista ja koiran kanssa harrastamisesta
- käytännön harjoittelua kompassilla
- ei liikuta kovin paljon, lämmintä vaatetta!

Paikka: Hiirihaukantie 4, 90250 Oulu (Kaukovainion ala-asteen parkkipaikka)

15.6. Nopeussuunnistus taajamassa

- koiratietämystä
- lyhyet rastivälit

Paikka: selviää myöhemmin

22.6. Tehtävärastisuunnistus taajama- ja metsämaastossa

- koiran taitojen harjoittelu
- pitkiä ja lyhyitä rastivälejä

Paikka: selviää myöhemmin

29.6. Tehtävärastisuunnistus taajama- ja metsämaastossa

- pitkät rastivälit
- koiran taitojen harjoittelu
- koiratietämystä

Paikka: selviää myöhemmin

6.7. Loppukisa – nopeutta, tietämystä ja taitoja

- koonti kaikesta opitusta
- lopuksi yhteenveto kurssista
- täytyivätkö tavoitteet

Paikka: selviää myöhemmin

Yhteystiedot

Ohjaaja:

Pauliina Toppi

pauliina@koirakoulu.info

Gsm: 040 7678355

Oulun Koirakoulu (2132065-2)

Hiukkavaara H 19 90650 Oulu

Gsm: 0445355911

info@oulunkoirakoulu.com

www.oulunkoirakoulu.com

Koirasuunnistus

Oulun Koirakoulu

Teoriaosuus

8.6.2011

Ohjaaja Pauliina Toppi
pauliina@koirakoulu.info
040 7678355

KARTTA

Mittakaava

Kartan numeromittakaava on kartalta mitatun ja vastaavan maastoetäisyyden suhdeluku. Esimerkiksi numeromittakaava 1:200 000 tarkoittaa, että 1cm kartalla vastaa 200 000cm luonnossa. (Miettinen 2003, 61-62.)

1. *Ensimmäisenä nyrkkisääntönä* on hyvä muistaa, että kun jälkimmäisestä luvusta ottaa **kaksi nollaa** pois, vastaa **1cm** kartalla jäljelle jäävän luvun verran metrejä luonnossa. Esimerkiksi 1:200 000 tarkoittaa, että 1cm kartalla vastaa 2000m luonnossa. (Miettinen 2003, 63.)

2. *Toisena nyrkkisääntönä* on hyvä muistaa, että kun jälkimmäisestä luvusta ottaa **kolme nollaa** pois, vastaa **1mm** kartalla jäljelle jäävän luvun verran metrejä luonnossa. Esimerkiksi (1:200 000) 1mm kartalla on 200m luonnossa. (Miettinen 2003, 63.)

Värit

Kartan värit kertovat yleistietoa maastosta ja sen luonteesta. Kartoissa käytetään yleensä seitsemää väriä:

Valkoisella näkyy metsämaasto, joka ei poikkea kulkukelpoisuudeltaan tai näkyvyydeltään "normaalista".

Musta väri kertoo rakennuksista ja muista ihmisen tekemistä rakenteista. Mustana merkitään mm. tiet, polut, kivet ja jyrkänteet sekä sähkölinjat, aidat ja erilaiset pistemäiset kohteet, kuten tornit.

Keltainen väri kuvaa taas avointa aluetta, jonka kulkukelpoisuus voi vaihdella esimerkiksi aluskasvillisuuden mukaan. Keltaisella merkitään mm. avoimet metsäalueet, hakkuualat, pellot, viljellyt alueet, leveät linjat, urheilukentät ja pururadat. Keltainen merkitsee näin useimmiten valoa.

Sininen väri kertoo vedestä ja kosteudesta ja näin ollen myös kulkukelpoisuudesta. Kosteilla ja pehmeillä suoalueilla on paljon raskaampaa ja hitaampaa kulkea, kuin kovapohjaisessa kangasmetsässä. Sinisellä näkyvät järvet, joet, purot, ojat, suot ja soistuvat alueet sekä pistemäiset kohteet, kuten vesikuopat, kaivot ja lähteet.

Vihreä väri kertoo taas maaston kasvillisuudesta ja kulkukelpoisuuden

heikkenemisestä. Se voi olla liikkumista hidastavaa tiheää kasvillisuutta tai muuten huonopohjaista maastoa. Vihreän värin tummuusaste kertoo kulkukelpoisuuden asteen. Mitä tummempi vihreä väri on, sitä haastavampi siinä on kulkea.

Ruskealla värillä erottuvat maanpinnan muodot. Näitä ovat mm. korkeuskäyrät, apukäyrät, kumpareet, supat, kuopat ja myös muurahaispesät.

Harmaalla on merkitty avokallio. (Savolainen-Lakanen-Hernelahti 2009, 42-57.)

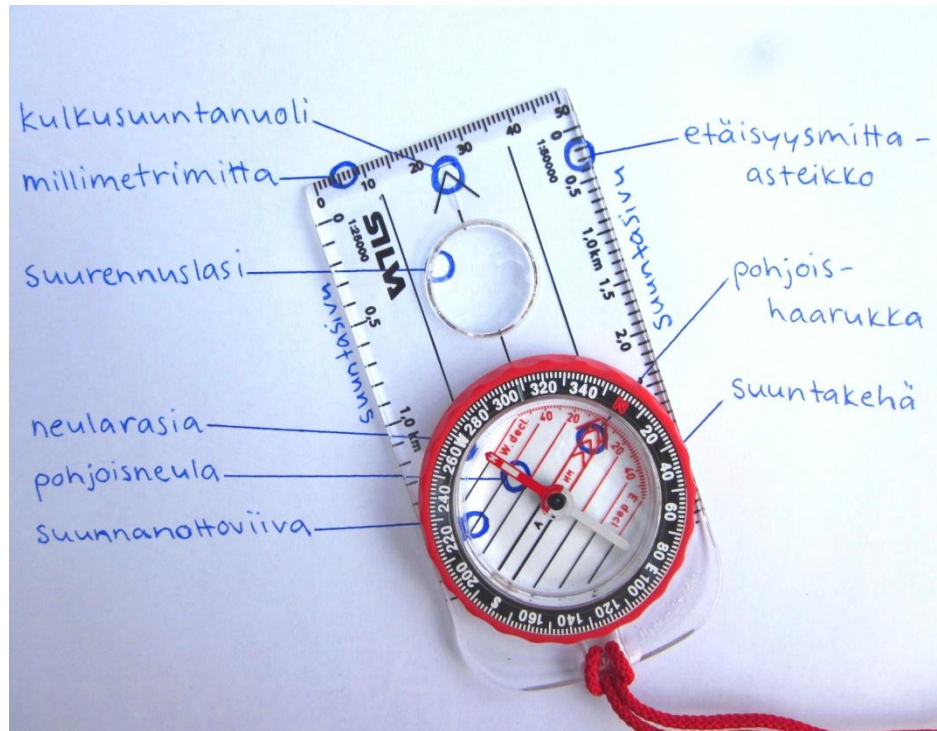
Karttamerkkejä

	korkeuskäyrä, rinneviiva		vesikuoppa
	apukäyrä		oja
	kumpare		epäselvä oja
	piste kumpare		suo
	suppa		avosuo
	irtomaarinne		soistuva maa
	kuoppa		rautatie
	jyrkänne		aita
	kivi, suuri kivi		ylipääsemätön aita
	louhikko		rakennus
	kivikko		piha-alue
	kiviryhmä		parkkialue
	avokallio		torni
	vesialue		ampumalava
	lammikko		viljelty maa
	maantie		pelto
	moottoritie		avoin alue
			hidastava metsä
			vaikeakulkuinen metsä
			erittäin vaikeakulkuinen metsä
			ajopolku, polku
			raunio

(Jäljitelmä kuvasta: Kesti 2009.)

KOMPASSI

Rakenne

(Jäljitelmä kuvasta: Miettinen 2003, 11.)

Suunnan otto kartalta

1. Asetetaan kompassin suuntasivu siten, että se kulkee olinpaikaltasi haluamaasi kohteeseen. Kulkusuuntanuoli osoittaa tällöin kohteeseen päin.
2. Käännetään kompassin neularasian suunnanottoviivat kartan koordinaattiviivojen kanssa yhdensuuntaisiksi. Neularasian pohjoishaarukka osoittaa tällöin karttاپohjoiseen.
3. Otetaan kompassi eteen vaakasuoraan asentoon siten, että kulkusuuntanuoli osoittaa suoraan eteenpäin. Käännyttään kunnes kompassineulan punainen pää eli pohjoisneula on pohjoishaarukassa. Kulkusuuntanuoli osoittaa tällöin suunnan kohteeseen. (Miettinen 2003, 49.)

Suunnassa kulkeminen

Sen sijaan, että tarvitsee vahtia koko ajan kompassin kulkusuuntanuolta, voi matkan jakaa välitavoitteisiin, jotka otetaan tarkasti kompassisuunnan osoittamalta matkalta. Välitavoite tulisi olla kohde, joka erottuu maastosta hyvin. Välitavoitteen tulisi myös olla riittävän kaukana, mutta pysyy näkyvässä koko ajan. Jos välitavoitteet ovat liian lähellä, matka taittuu hitaasti ja voi tarpeettomasti mutkitella. Välitavoitteeseen saavuttaessa, katsotaan kompassista suunta uudestaan ja otetaan uusi välitavoite. (Miettinen 2003, 36.)

JOKAMIEHENOIKEUDET JA KOIRAN PITÄMINEN

Jokamiehenoikeudet käsittää mahdollisuuden liikkua luonnossa ilman maanomistajan tai haltija lupaa. Sitä oikeutta ei saa kuitenkaan käyttää aiheuttaakseen haittaa tai häiriötä. (*Valtion ympäristöhallinto 2008a.*)

Liikkua voi jalan, pyöräillen, hiihtäen ja ratsain luonnontilaisilla ja niihin verrattavilla alueilla, kunhan siitä ei aiheudu vahinkoa. Tätä liikkumisoikeutta on rajoitettu piha-alueilla, istutuksilla ja pelloilla. Pihamaita ei saa käyttää kulkutienä. Pellot ylitetään kesällä teitä tai ojanpientareita pitkin. (*Valtion ympäristöhallinto 2008b.*)

Viranomainen voi rajoittaa kulkemista. Kieltotaulussa mainitaan usein kyseinen viranomainen, kuten lääninhallitus, puolustusvoimat tai alueellinen ympäristökeskus. (*Valtion ympäristöhallinto 2008b.*)

”Koiraa ei saa pitää milloinkaan irti toisen alueella ilman maanomistajan tai metsästysoikeuden haltijan lupaa. Lisäksi koirat on pidettävä kytkettyinä tai välittömästi kytkettävänä maaliskuun 1. päivästä elokuun 19. päivään saakka.” (*Valtion ympäristöhallinto 2008c.*)

”Koirien ulosteet voivat haitata terveyttä, aiheuttaa epäsiisteyttä ja vähentää viihtyisyyttä. Koirien ulkoiluttajien tulee huolehtia siitä, että koiran ulosteet otetaan talteen tai siirretään sellaiseen paikkaan, jossa niistä ei ole haittaa.” (*Valtion ympäristöhallinto 2008c.*)

SUUNNISTUS LIIKUNTAMUOTONA

- Suunnistus on kestävyysliikuntaa, lihaskuntaa ja kehonhallintaa ylläpitävää liikuntaa
  - edistää terveyttä
- Sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille
- Tarjoaa keskittymistä ja tehokasta ajatustoimintaa sekä ympäristön tarjoamia virikkeitä
  - Kohentaa mielialaa
- Kestävyysliikunta ja tiedonkäsittely parantaa aivojen toimintakykyä
- Monipuolinen maasto kehittää tasapainoa eikä rasita niveliä yhtä paljon kuin kovalla tiellä liikkuminen
- Suunnistus tarjoaa iskutyypistä kuormitusta
  - kehittää ja ylläpitää luuston kuntoa

(Savolainen-Lakanen-Hernelahti 2009, 220-229.)

TURVALLISUUS

- Tunneilla on mukana EA –laukku jollakin rastipisteistä. EA- laukulla varustettu rasti ilmoitetaan aina ennen suunnistusta.
- Kerrothan mahdollisista sairauksista ohjaajalle.
- Ota ohjaajan numero (Pauliina 040 7678355) itsellesi talteen.
- Koirakoulun asiakkaat EIVÄT ole vakuutettuja. Käytä siis omaa vakuutusta kurssin ajan.

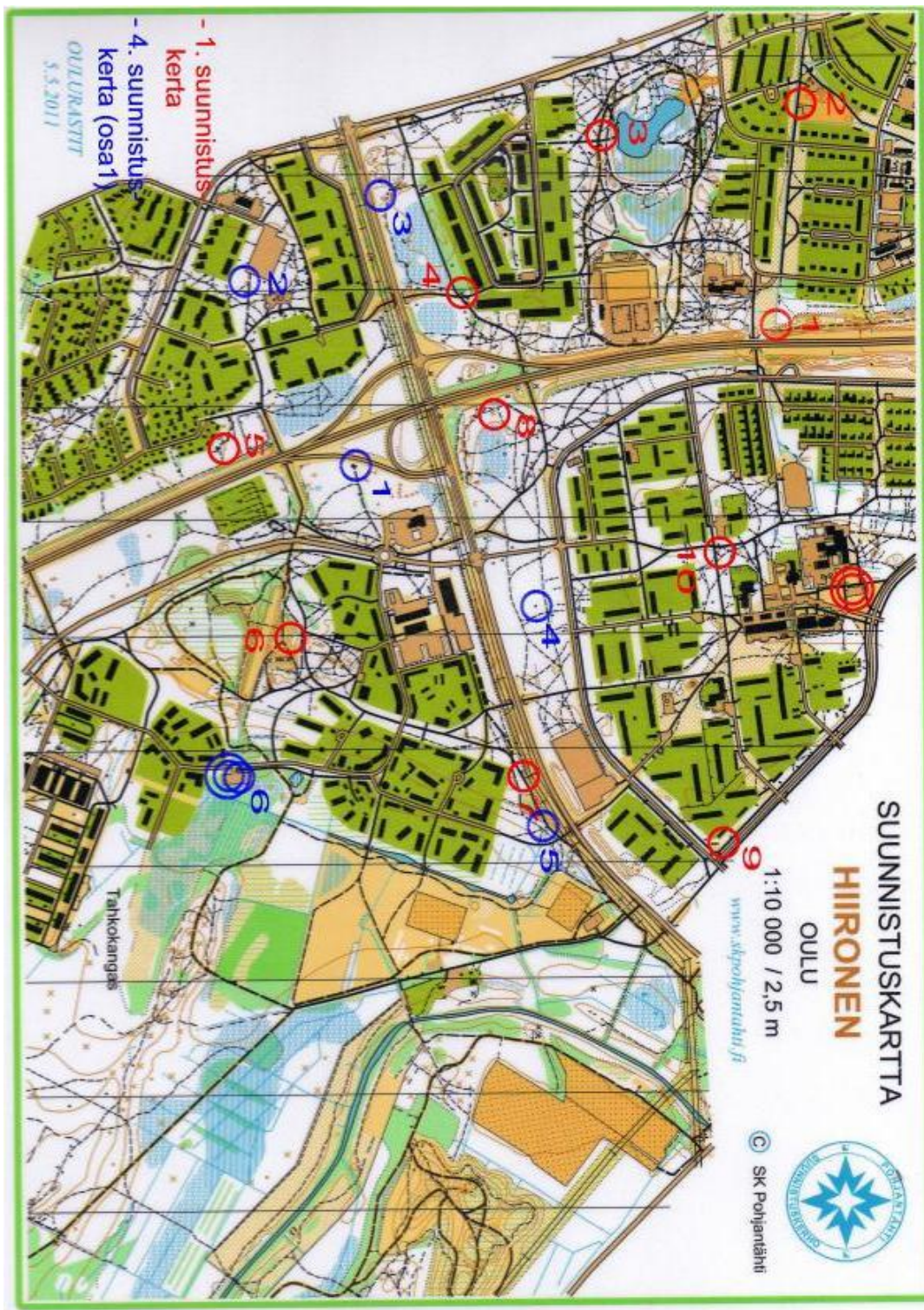
Lähteet:

- Kesti, P. 2009. Karttamerkkejä. Osoitteessa <http://suunnistus.isoallo.net/Karttamerkit.html>. 7.6.2011.
- Miettinen, S. 2003. Kompassi-suunnistusopas. Genimap. WSOY.
- Savolainen, V. - Lakanen, J. - Hernelahti, M. 2009. Suunnistus- metsästä elämyksiä. Edita Publishing Oy.
- Valtion ympäristöhallinto. 2008a. Jokamiehen oikeudet. Osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=383678&lan=FI>. 7.6.2011.
- Valtion ympäristöhallinto. 2008b. Luonnossa liikkuminen. Osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=701&lan=fi>. 7.6.2011.
- Valtion ympäristöhallinto. 2008c. Koiran ja kissan pitäminen. Osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=706&lan=fi>. 7.6.2011

KOIRASUUNNISTUSKURSSIN 1. JA 4. SUUNNISTUSKERTOJEN KARTTA
JA RADAT

Liite 3

1. Mistä kohti koiran pulssi tuntuu parhaiten?

- a) tassusta
- b) reiden sisäpinnalta
- c) korvalehden sisäpinnalta

2. Mikä on koiran normaali ruumiinlämpö?

- a) 36,2-38,2
- b) 38,2-39,2
- c) 41,2-42,2

3. Minkä seuraavan koirarodun alkuperämaa EI ole Iso-Britannia?

- a) Basenji
- b) Cairnterrieri
- c) Mastiffi

4. Kuinka monta kertaa parempi hajuaisti koiralla on ihmiseen verrattuna?

- a) lähes 37 kertaa
- b) lähes 92 kertaa
- c) lähes 223 kertaa

5. Koiralla on pysyviä hampaita yhteensä

- a) 28
- b) 42

c) 36

6. Miten voit vähentää koiran pelkoa kohdatessasi sen?

- a) perääntymällä
- b) välttämällä katse- ja käsikontaktia
- c) kumartumalla koiran tasolle

7. Miten koira saattaa rauhoittaa mahdollista hyökkääjää? Muun muassa..

- a) haukottelemalla
- b) siirtymällä hitaasti kauemmas
- c) katsomalla silmiin

8. Mitä koirarotua voidaan kutsua myös nimellä "Tolleri"?

- a) tiibetinspanieliä
- b) salukia
- c) novascotinnoutajaa

9. Mikä on ollut chow chow koirarodun alkuperäinen tehtävä?

- a) seurakoira
- b) tempelin vahtikoira
- c) pahojen henkien karkoittaminen

10. Kun koiralla on suu auki ja se läähättää

- a) se pelkää
- b) se on luottavainen ja kiinnostunut

c) se on kiihtynyt

OIKEAT VASTAUKSET:

1. Mistä kohti koiran pulssi tuntuu parhaiten?

b) reiden sisäpinnalta

2. Mikä on koiran normaali ruumiinlämpö?

b) 38,2-39,2 oC

3. Minkä seuraavan koirarodun alkuperämaa EI ole Iso-Britannia?

a) Basenji. Basenji tulee Keski-Afrikasta.

4. Kuinka monta kertaa parempi hajuaisti koiralla on ihmiseen verrattuna?

a) lähes 37 kertaa parempi

5. Koiralla on pysyviä hampaita yhteensä

b) 42. Maitohampaita koiralla on 28.

6. Miten voit vähentää koiran pelkoa kohdatessasi sen?

b) välttämällä katse ja käsikontaktia ja c) kumartumalla koiran tasolle

7. Miten koira saattaa rauhoittaa mahdollista hyökkääjää? Muun muassa..

a) haukotteleamalla ja b) siirtymällä hitaasti kauemmas

8. Mitä koirarotua voidaan kutsua myös nimellä ”Toller”?

c) Novascotinnoutajaa

9. Mikä on ollut chow chow koirarodun alkuperäinen tehtävä?

c) pahojen henkien karkoittaminen

10. Kun koiralla on suu auki ja se läähättää

a) se pelkää

Lähteet:

Adlercreutz, C. 1994. Koirarotujen maailma. Karisto Oy.

Bailey, G. 2002. Mitä koirani ajattelee? Opi ymmärtämään lemmikkisi käyttäytymistä. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Haikka, S. 1995. Koiran kotilääkäri. Gummerus Kustannus Oy

Suostumuslupalomake 8.6.2011

Koirasuunnistuskurssi kuuluu osana Pauliina Topin Rovaniemen Ammatti-
korkeakoulun Terveys- ja liikunta-alan Opinnäytetyöhön, Koirasuunnistuspal-
veluiden kehittäminen Oulun Koirakoululle. Koirasuunnistuskurssiin
osallistujat halutessaan täyttävät kyselyn kurssin alussa ja lopussa. Kyselyn
avulla kurssi saadaan parhaiten vastaamaan osallistujien taitoja ja tavoitteita
sekä pystytään kehittämään kurssia jatkossa parempaan suuntaan. Kysely
käsitellään nimettömänä ja henkilötietoja julkistamatta.

Olen tietoinen kyselyn tarkoituksesta ja vahvistan halukkuuteni osallistua
kyselyyn.

Allekirjoitus _____

Pauliina Toppi

Nimi _____

Ikä _____

Sukupuoli   nainen   mies

Koirani vaikuttaa liikunnan harrastamiseeni

sitä lisäten

sitä vähentäen

sitä rajoittaen (esim. muut liikuntamuodot jäävät vähemmälle, kun koira täytyy käyttää lenkillä)

koirani ei lisää, vähennä tai rajoita liikunnan harrastamistani

muuten, miten? _____

_____

_____

Koirani osaa

- perustottelevaisuustaitoja (istuminen, maahan..)
- agilitya
- tokoa
- jäljestää
- muuta, mitä? _____

Harrastatko säännöllisesti liikuntaa koirasi kanssa? Jos vastasit kyllä, millaista liikuntaa?

Millaiseksi koet oman fyysisen kuntosi? Rastita sopivin vaihtoehto asteikolta 1-5.

	1	2	3	4	5	
Fyysinen kuntoni on mielestäni välttävä	☐	☐	☐	☐	☐	Fyysinen kuntoni on mielestäni erittäin hyvä

Millaiseksi koet omat suunnistustaitosi? Rastita sopivin vaihtoehto asteikolta 1-5.

	1	2	3	4	5	
Suunnistustaitoni	☐	☐	☐	☐	☐	Suunnistustaitoni ovat
ovat mielestäni välttävät						mielestäni erittäin hyvät

Miksi haluat osallistua koirasuunnistuskurssille? Numeroi yksi tai useampi tavoite kurssille tärkeysjärjestykseen (1 päätavoite, 2 seuraavaksi tärkein, jne.)

Fyysisen kunnon parantaminen

Virkistäytyminen

Omien suunnistustaitojen kehittäminen

Yhdessäolo koiran kanssa

Yhdessäolo ystävien kanssa

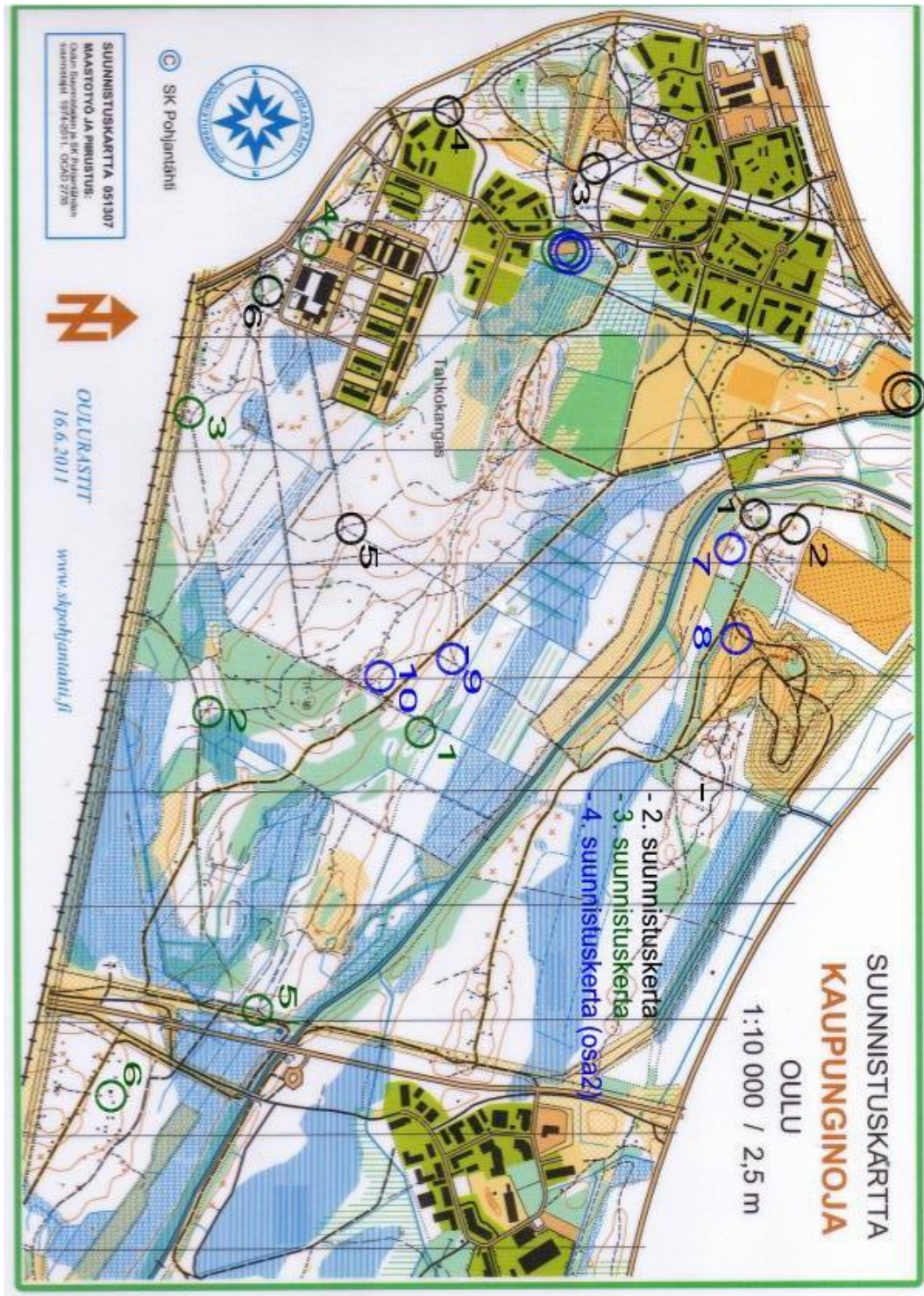
Koiralle liikuntaa

Koiran aktivoiminen

Muita, mitä? _____

KOIRASUUNNISTUSKURSSIN 2., 3. JA 4. SUUNNISTUSKERTOJEN
KARTTA JA RADAT

Liite 6

1. Tehtävä:

Ota suunta kartalta kompassiin 2. rastille ja kulje tälle rastille kompassisuunnan avulla karttaa katsomatta.

Vihje:

Suunnan otto kartalta:

1. Asetetaan kompassin suuntasivu siten, että se kulkee olinpaikaltasi haluamaasi kohteeseen. Kulkusuuntanuoli osoittaa tällöin kohteeseen päin.
2. Käännetään kompassin neularasian suunnanottoviivat kartan koordinaattiviivojen kanssa yhdensuuntaisiksi. Neularasian pohjoishaarukka osoittaa tällöin karttapohjoiseen.
3. Otetaan kompassi eteen vaakasuoraan siten, että kulkusuuntanuoli osoittaa suoraan eteenpäin. Käännyetään kunnes kompassineulan punainen pää eli pohjoisneula on pohjoishaarukassa. Kulkusuuntanuoli osoittaa tällöin suunnan kohteeseen.

Mitä jos kuljen rastin ohi?

Ennen kuin lähdet kompassin antamaan suuntaan, tarkista mitä löytyy 2. rastin takaa, jotta tiedät milloin olet vahingossa kulkenut 2. rastin ohitse ja voit tällöin jatkaa rastin etsintää tulemastasi suunnasta.

2. Mikä on puhallusten ja painallusten määrä elvytettäessä koiraa yksin?

- a) 1 puhallus ja 30 painallusta
- b) 2 puhallusta ja 15 painallusta
- c) ei puhalluksia, 60 painallusta minuutissa

3. Tehtävä:

Ohjattu makkarajäljen tekeminen

4. Tehtävä:

Osaako koirasi kurkistaa jalkojesi välistä? Kohta osaa!

Opeta koirasi kurkistamaan jalkojesi välistä. ”Kukkuu”

Etene harjoittelussa vasta kun aikaisempi taso sujuu hyvin.

1. Asetu koiran etupuolelle selkä koiraan päin ja jalat hieman harallaan.

2. Houkuttele herkulla koira tulemaan jalkojesi väliin näyttämällä sitä koiralle jalkojen välistä.

3. Anna herkku ja kehuja koirallesi kun se on jalkojesi välissä seisomassa katse ylöspäin ja vartalo samaan suuntaan kuin itse olet.

4. Tee sama uudelleen muutaman kerran ja pidennä aina hieman loppuasentoa, jolloin koira on jalkojesi välissä.

5. Lisää käsky esimerkiksi ”kukkuu” ja anna se aina ennen kuin houkuttelet koiraan herkulla tulemaan jalkojesi väliin, jotta koira oppii yhdistämään sen liikkeeseen.

Jos koirasi osaa tämän jo, tee temppu muutaman kerran ja lisää haastetta (esim. koirasi on aluksi edessäsi, sivulla..)

5. Mitkä seuraavista adjektiiveista kuvaa parhaiten Affenpinseriä?

- a) Leijonaa muistuttava, ylväsryhtinen ja voimakas
- b) Tuuheaturkkinen, pitkäkalloinen ja ketterä
- c) Apinamainen pää, pieni ja eloisa

6. Tehtävä:

Opeta koirasi ryömimään. ”Ryömii”

Etene harjoittelussa vasta kun aikaisempi taso sujuu hyvin.

1. Pyydä koirasi ensin maahan jos koirasi sen jo osaa.

Jos koirasi ei osaa mennä maahan, opeta sille ensin se.

Houkuttele koira maahan namilla siten, että pidät namia nyrkissäsi maassa koiran edessä. Koira saa haistella namia.

Odotetaan kunnes koira menee maahan ja palkitaan koira namilla ja kehuilla siitä. Jos koira ei tarjoa maahanmenoa, apuna voi käyttää esimerkiksi omaa jalkaa esteenä maata vasten, jolloin jalan ja maan väliin jää pieni rako. Tarjotaan namia jalan toiselta puolelta ja odotetaan kunnes koira joutuu menemään mahalleen kurottaen namia jalan alta ja palkitaan koira maahanmenosta. Tee näin muutama toisto ja lisää sitten käsky esim. ”maahan” jonka annat aina ennen maahan houkuttelua.

2. Tarjoa koiralle herkkua koiran etupuolella sen ollessa maassa ja palkitse se kun koira kurkottaa kuonolla tai käpälällä sitä. Tee näin muutamia toistoja. Muista palkita koira aina maassaoloasennossa. Jos koira nousee ylös, aloita alusta. (Apuna voi käyttää myös omaa jalkaa maata vaaten, jolloin maan ja jalan väliin jää pieni rako, josta koira mahtuu juuri ryömimään. Houkuttele koiraa tulemaan jalan ali ja palkitse ryömimistä.)

3. Vaadi sitten koiraa kurkottamaan hieman pidemmälle maassa ollessaan ja palkitse tästä. Tee näin muutamia toistoja.

4. Vaadi sitten koiraa liikkumaan jo hieman eteenpäin ryömien ja palkitse siitä. Tee näin muutamia toistoja.

5. Lisää käsky esimerkiksi ”ryömii” ja anna se aina ennen liikettä.

Jos koirasi osaa jo ryömiä, lisää haastetta esim. matkaa lisäämällä ja käsimerkkiä pienentämällä.

OIKEAT VASTAUKSET

2. Mikä on puhallusten ja painallusten määrä elvytettäessä koira yksin?

b) 2 puhallusta ja 15 painallusta

5. Mitkä seuraavista adjektiiveista kuvaa parhaiten Affenpinseriä?

c) Apinamainen pää, pieni ja eloisa

Lähteet:

Adlercreutz, C. 1994. Koirarotujen maailma. Karisto Oy.

Haikka, S. 1995. Koiran kotilääkäri. Gummerus Kustannus Oy.

1. Tehtävä

Mittaa matka 1. rastilta 2. rastille kartalta ja muuta se metreiksi.

Vihje

Kartan mittakaava kertoo, kuinka pitkä matka 1 senttimetri kartalla on senttimetrejä luonnossa. (Esim. 1:200 000 tarkoittaa, että yksi senttimetri kartalla on 200 000 senttimetriä luonnossa). Kun jälkimmäisestä luvusta ottaa **kaksi nollaa** pois, jäljelle jäävä luku kertoo kuinka monta **metriä** kartan **1 senttimetri** on luonnossa. Kun taas jälkimmäisestä luvusta ottaa **kolme nollaa** pois, jäljelle jäävä luku kertoo kuinka monta **metriä** kartan **1 millimetri** luonnossa.

Kompassin suuntasivulla on useimmiten millimetrimita.

2. Tehtävä

Harjoittele koirasi kanssa herkun etsintää. ”Etsi”

Etene harjoituksissa vasta kun olet tehnyt paljon onnistuneita toistoja edelliseen harjoitukseen.

1. **Aloitus.** Heitä herkkuja helppoon maastoon esim. nurmikolle, siten että koirasi näkee sen tapahtuvan. Anna koiralle käsky esim. ”etsi” ja osoita samalla kädellä maata. Kehu koira nuuskimisesta. Jos koirasi ei löydä namia, voit auttaa koira näyttämällä kädellä lähelle herkkua.
2. **Lisää matkaa.** Kun koiraltasi sujuu namin etsiminen läheltä, lisää matkaa siten, että viet namit jo vähän kauemmas. Muista kehua koira nuuskimisesta ja tarvittaessa auta osoittamalla namin suuntaan.
3. **Haastavampi maasto.** Tee sama harjoitus kun helppossa maastossa lyhyellä etäisyydellä, mutta haastavammassa maastossa, kuten lyhyessä heinikossa tai kangasmaastossa. Kun harjoitus sujuu hyvin, haastetta voi lisätä entisestään matkaa lisäämällä ja ettei koira näe kun nameja piilotetaan.

3. Tehtävä

Harjoittele koirasi kanssa peruuttamista. ”Taakse”

Etene harjoituksissa vasta kun olet tehnyt paljon onnistuneita toistoja edelliseen harjoitukseen.

1. **Aloit.** Asetu koiran etupuolelle niin, että seisotte kasvot vastakkain. Vie makupalaa koiraasi kohti sen kaulan korkuudella ja ota samalla askelia lähemmäs koiraasi. Kun koira ottaa askeleen tai pari taakse-päin palkitse siitä herkulla. Tee sama uudelleen. Palkitse aina sesomisasentoon. Kun peruuttamiseen on tullut toistoja, lisää käsky esim. "taakse". Anna käsky aina ennen liikettä. Vaadi vähitellen vain suoraa peruuttamista ja pidempää matkaa. Jos koira istuu, viet luultavasti herkkua liian ylhäällä. Jos koira menee maahan, viet ehkä herkkua liian alhaalla tai teet huomaamattasi samanlaisen käsimerkin kuin maahan käskyssä..?
2. **Pelkästä käskystä.** Kun edelliseen on tullut paljon toistoja ja koirasi on hoksannut peruuttamisen liikkeenä, aletaan karsia omaa liikettä, jotta koira osaisi lopulta peruuttaa pelkästä käskystä. Annetaan "taakse" käsky aina ennen minkäänlaista apuliikettä ja pienennä vähitellen omaa kehonkieltäsi aina edellisestä onnistuneesta harjoituskerrasta, kunnes sinun ei tarvitse kuin liikahtaa ja lopulta pysyä paikoillaan antaen vain käskyn. Muista palkita koiraasi herkuilla, kehuilla ja rapsutuksilla.
3. **Vierekkäin peruutus.** Siirretään koiran peruuttaminen vähitellen vasemmalle sivulle, jolloin peruutate koiran kanssa vierekkäin samaan suuntaan. Peruutetaan ensin koiran kanssa siten, että koira peruuttaa edessäsi ja liikut itse samalla koiraasi kohti. Käännetään omaa asentoa peruuttamisessa kerta toisen jälkeen pikkuhiljaa eteenpäin liikkumisesta sivuttain liikkumiseen ja siitä takaperin kävelyyn. Muista sanoa käsky aina ennen liikettä. Palkitse koiraasi herkuilla, kehuilla ja rapsutuksilla.

4. Tehtävä

Ohjattu agilityhypyn ja –putken harjoittelu

5. Mitkä seuraavista luonnonmerkeistä voivat kertoa missä suunnassa on etelä?

- a) vahva sammal kasvusto
- b) koivun tumma tuohi
- c) tuuheat oksat
- d) muurahaispesän loiva sivu

6. Tehtävä

Harjoittele koirasi kanssa paikallaoloa. ”paikka”

Etene harjoituksissa vasta kun olet tehnyt paljon onnistuneita toistoja edelliseen harjoitukseen.

1. **Aloit.** Pyydä koirasi ensin istumaan tai maahan. Lisää ”paikka” käsky ja vaadi koira ensin pysymään vain muutaman sekunnin asennossaan ja palkitse siitä. Palkitse koira aina asentoon, johon sen olet laittanut. Tee samanlaisia toistoja ja vaadi pikkuhiljaa pitempää aikaa koiralta. Paikallaoloaika ei saa olla liian pitkä heti aluksi, sillä koira ei vielä tiedä mitä siltä vaaditaan. Jos koira nousee ilman lupaa asennosta, johon olet sen pyytänyt, älä palkitse vaan aloita harjoitus alusta. Jos onnistumisia ei tule, lyhennä aikaa.
2. **Lisää matka.** Kun olet pidentänyt aikaa koirasi paikallaoloon, voit sen jälkeen lisätä matkaa, sitäkin pikkuhiljaa ensin pari askelta, sitten muutama metri jne. Niissäkin ensin pidennä aikaa, ennen kuin lisäät taas matkaa. Palaa palkkaamaan koirasi herkuilla ja kehuilla onnistuneen harjoituksen päätteeksi asentoon, johon sen jätitkin. Jos koirasi nousee aina ylös, lyhennä matkaa.
3. **Piilossa.** Kun koirasi pysyy hyvin paikallaan edellisissä harjoituksissa, lisää haastetta menemällä piiloon esimerkiksi puun taakse. Mene ensin vain osittain piiloon, ja pikkuhiljaa onnistuneiden harjoitusten jälkeen yhä enemmän piiloon, kunnes olet kokonaan koiralta piilossa. Muista palkita koira herkuilla ja kehuilla asentoon, johon sen jätätkin.

1. Montako luuta koiran kehossa on?

- a) n. 150
- b) n. 300
- c) n. 400

4. Ison koiran luusto on täysin kehittynyt

- a) n. 1 vuoden iässä
- b) n. 1,5 vuoden iässä
- c) n. 2 vuoden iässä

3. Mikä sisälöinen voi siirtyä nieluun ja keuhkoihin sekä näin aiheuttaa yskimistä koirassa?

- a) sukkulamato
- b) kihomato
- c) lapamato

2. Kuinka pitkä hierontakerran tulisi korkeintaan olla kun koiralle tehdään se ensimmäisen kerran?

- a) 5-8min
- b) n. 12min
- c) n. 20min

5. Mitkä seuraavista merkeistä kuvaavat koiran rentoutuneisuutta?

- a) alhaalla oleva pää

- b) syvät huokaukset
- c) ihon värähtely/nykiminen
- d) laajentuneet silmät

9. Millä seuraavista koiraroduista on lyhyt kuono?

- a) puli
- b) kiinanpalatsikoira
- c) bullterrieri

8. Millä seuraavilla koiraroduilla on kahdenlaista karvanlaatua?

- a) australiankarjakoira
- b) kettuterrieri
- c) kiinanharjakoira

7. Agilityradan pituus kilpailussa on

- a) 70-100 metriä
- b) 100-200 metriä
- c) 200-300 metriä

10. Tokokilpailussa eri kilpailuluokkia on yhteensä

- a) kaksi
- b) kolme
- c) neljä

OIKEAT VASTAUKSET

1. Montako luuta koiran kehossa on?

b) n. 300

4. Ison koiran luusto on täysin kehittynyt

c) n. 2 vuoden iässä

3. Mikä sisälöinen voi siirtyä nieluun ja keuhkoihin sekä näin aiheuttaa yskimistä koirassa?

a) sukkulamato

2. Kuinka pitkä hierontakerran tulisi korkeintaan olla kun koiralle tehdään se ensimmäisen kerran?

a) 5-8min

5. Mitkä seuraavista merkeistä kuvaavat koiran rentoutuneisuutta?

a) alhaalla oleva pää

b) syvät huokaukset

9. Millä seuraavista koiraroduista on lyhyt kuono?

b) kiinanpalatsikoira

8. Millä seuraavilla koiraroduilla on kahdenlaista karvanlaatua?

b) kettuterrieri

c) kiinanharjakoira

7. Agilityradan pituus kilpailussa on

b) 100-200 metriä

10. Tokokilpailussa eri kilpailuluokkia on yhteensä

c) neljä

Lähteet:

Adlercreutz, C-J. 1994. Koirarotujen maailma. Karisto Oy. s. 84, 157-158, 217-218, 325, 352, 196

Hourdebaigt, J-P. 2006. Koirahieronta. Käytännön opas hierontaan ja venyttelyyn. Vk-Kustannus Oy. s. 2, 5

Kivimäki, U. 2002. Koiran luonnonmukainen hoito. WS Bookwell Oy. 159-161.

Nieminen, V. 2007. Pelastuskoiran koulutus. Art House Oy. s. 34

Suomen Agilityliitto. 2009. Agilitytuomarinohje. Osoitteessa http://www.agilityliitto.fi/wordpress/?page_id=7. s. 4

Suomen Kennelliitto. 2009. Tottelevaisuuskokeen säännöt ja koeohjeet. Osoitteessa <http://www.kennelliitto.fi/FI/toiminta/kokeet/toko/saannot/>. 5.7.2011. s. 10.

OULUN KOIRAKOULU

6.7.2011

TODISTUS

Koirakko

---

on suorittanut Koirasuunnistuskurssin 8.6.–6.7.2011
välisenä aikana ja suunnistanut innokkaana oppilaana
taajama- ja metsämaastossa.

Ohjaaja _____

RAMK/ Terveys- ja liikunta-ala/ Opinnäytetyö

Kysely 2

Koirasuunnistuspalveluiden kehittäminen Oulun Koirakoululle 6.7.2011

Pauliina Toppi

Nimi _____

Täyttikö kurssi asettamasi tavoitteet? Rastita sopiva vaihtoehto niihin kohtiin, jotka kuuluivat tavoitteisiisi.

	Kyllä	ei
Fyysisen kunnon kohentaminen	☐	☐
Virkistäytyminen	☐	☐
Omien suunnistustaitojen kehittäminen	☐	☐
Yhdessäolo koiran kanssa	☐	☐
Yhdessäolo ystävien kanssa	☐	☐
Koiralle liikuntaa	☐	☐
Koiran aktivoiminen	☐	☐
Muu, mikä? _____	☐	☐

Oliko kurssin järjestelyssä ja organisoinnissa mielestäsi jotain puutteita? (informointi, turvallisuus, muiden osallistujien huomioiminen jne.)

Jos vastasit kyllä, niin mitä?

Innostiko kurssi lisäämään sinun ja koiran yhteistä liikunnan harrastamista? Jos vastasit kyllä, niin miten?

Muita mielipiteitä kurssista?

Minkä arvosanan antaisit kurssille? Rastita sopiva vaihtoehto asteikolla 1-5. (1=heikko, 5=erinomainen)

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

KIITOS!

TURVALLISUUSSUUNNITELMA

Oulun Koirakoulu

Koirasuunnistustapahtuma
10.9.2011 klo 12.00-16.00
Höyhtyä/Lintula, Oulu

Laatija Pauliina Toppi

Tapahtuman kuvaus

Järjestäjä:
Oulun Koirakoulu/ Mira Elfving
Ouluntie 330a
90940 Jääli
puh. 0445355911
s.posti. bladepitfall@gmail.com

Yhteyshenkilö/Työntekijä:
Pauliina Toppi
Vaaranlaita 5a2
96440 Rovaniemi
puh. 0407678355
s.posti. pauliina@oulunkoirakoulu.com

Työntekijä:
Mervi Räihä
puh. 0405645557

Koirasuunnistustapahtuma järjestetään 10.9.2011 klo 12.00. Höyhtyän ja Lintulan alueella (kartta liite 1.). Koirasuunnistustapahtumassa osallistujat suunnistavat 1-3 hengen joukkueissa yhdellä koiralla. Tapahtuma sisältää kaksi osiota: nopeussuunnistusosion ja tehtäväsuunnistusosion. Osallistujat saavat osallistua samalla osallistumismaksulla jompaan kumpaan tai molempiin osioihin. Nopeussuunnistuksessa käydään neljä rastia mahdollisimman nopeasti. Tehtävärastisuunnistuksessa joukkueet saavat rauhassa käydä läpi kuusi tehtävärastia, joista kolmessa on erilaisia tehtäviä (tottelevaisuuteen, agilityyn ja jäljestämiseen liittyen) ja kolmessa koira-aiheisia kysymyksiä. Nopeus- ja tehtäväosioista kolme parasta palkitaan. Suunnistusmatka on nopeusosiossa noin 1-2km ja tehtävärastiosiossa noin 3-4km joukkueen omista reittivalinnoista riippuen ja se liikutaan jalan.

Joukkueessa saa olla niin aikuisia kuin lapsia, mutta alle 16 vuotiaiden tulee suunnistaa aikuisen (18 vuotta täyttäneen) kanssa. Koirat pidetään kiinni koko suunnistuksen ajan. Koirilta vaaditaan rokotustodistukset ja vähintään 6kk ikää. Osallistumismaksu 5e aikuisille ja alle 18 vuotilaille ilmainen. Osallistujia tapahtumassa on noin 10-20 henkilöä ja noin 10-15 koiraa.

Tapahtuma-aluetta ei ole rajattu, joten ulkopuoliset pääsevät kulkemaan vapaasti suunnistusalueella. Näin myös erityisiä pelastusteitä ei ole määritelty, koska alue on kovin suuri. Tapaturman sattuessa hälytysajoneuvot ohjeistetaan menemään tapaturmapaikalle tai sen läheisyyteen. Alueella on paljon kulkuyhteyksiä, joten pelastusteitä on paljon. Tapahtuma-alueella on yksi ensiapupakkaus, joka sijaitsee nopeusosion ajan lähtö/maali-alueella, jonka jälkeen se siirretään tottelevaisuusrastille. Tämä informoidaan henkilökunnan lisäksi myös osallistujille. Ensiaputarvikkeiden lähellä työskentelevä henkilö kuljettaa ensiaputarvikkeet tarvittaessa tapaturmapaikalle. Järjestäjällä on tiedossa osallistujien nimet ja puhelinnumero jokaisen joukkueen yhdelle jäsenelle ja joukkueella on puhelinnumero ensiapuvastaavalle, Mervi Räihä ja/tai Pauliina Toppi, jolle voi soittaa tapaturmatilanteissa.

Osallistujia ohjeistetaan noudattamaan liikennesääntöjä ja keräämään tapahtuma-alueelle jättämänsä roskat ja koirien jätökset roska-astioihin, joita lähtö/maali-alueella on järjestäjän puolesta. Järjestäjä kerää tapahtumasta aiheutuneet jätökset ja välineistön pois heti tapahtuman jälkeen.

Tapahtuman turvallisuudesta vastaavat

Järjestäjä:
Oulun Koirakoulu/ Mira Elfving

Yhteyshenkilö:
Pauliina Toppi

Pauliina Toppi huolehtii, että suunnistusrasteille on mahdollista päästä turvallista reittiä pitkin, ensiapuvälineiden kunnosta ja niiden sijoituksesta tapahtumapaikalla sekä huolehtii henkilöstön ja osallistujien ohjeistuksesta (liikennesääntöjen noudattaminen, ensiapuvastaavan puhelinnumero tiedossa kaikilla, yksityisille piha-alueille ei saa mennä, koira kytkettynä..).

Ohjaajat koulutetaan tehtäviinsä ja menettelytapoihin tapaturman sattuessa. Ensiapuvälineet tarkistetaan ja viedään niille tarkoitettuihin paikkoihin ennen toiminnan alkua. Osallistujat perehdytetään tapahtuman alussa yhteisiin pelisääntöihin (liikennesääntöjen noudattaminen, muiden osallistujien kunnioittaminen (mm. koiria ei päästetä lähelle muita koiria), päihteiden (alkoholi ja huumeet) käyttö ei ole sallittua, koiran jätökset kerätään pois tapahtuma-alueelta.)

Yksi toimihenkilöistä (Mervi Räihä) on lähihoitaja ja yksi toimihenkilöistä (Pauliina Toppi) on EA2 taitotasoltaan valmis ensiapuun.

Lähimpänä onnettomuustilannetta oleva toimihenkilö suorittaa ensiavun ja hälyttää tarvittaessa ensiapuvastaavan (Mervi Räihä tai Pauliina Toppi) paikalle ja vakavimmissa tapauksissa hälytysajoneuvon. Tapahtumapaikalla on alueen kartta, jonka avulla hälytysajoneuvon voi kutsua tarkalla osoitteella lähelle tapaturmapaikkaa.

Riskien hallinta

- Osallistujamäärä on noin 15-20 henkilöä ja noin 10-15 koiraa
- Selvästi päihtyneenä osallistuminen ja tapahtuma-aikana alkoholin tai huumeiden käyttö kielletään.
- Alle 16 vuotiaiden tulee suunnistaa aikuisen (18 vuotta täyttäneen) kanssa.
- Koirilta vaaditaan voimassa oleva rokotustodistus ja vähintään 6kk ikä. Myöskään kiimaisella nartulla osallistuminen ei ole sallittua.
- Työntekijöillä on vähintään 18 vuoden ikä ja koulutus tapahtumassa annettuihin tehtäviin.
- Työntekijöiden tehtävät:
  - Mira Elfving, tokorastivastaava tehtäväsuunnistusosiossa. Huolehtii ensiavusta tarvittaessa ja informoi ensiapuvastaavia (Mervi Räihä ja Pauliina Toppi) tapaturmatilanteissa. Kutsuu hälytysajoneuvon paikalle vakavammissa tapauksissa.
  - Pauliina Toppi, tiedottaja/organisoija lähtö/maalialueella nopeusosiossa ja agilityrastivastaava tehtäväosiossa. Huolehtii ensiapuvälineistä, ensiavusta, menee tapaturmapaikalle ja vakavimmissa tapauksissa kutsuu hälytysajoneuvon paikalle.
  - Mervi Räihä, Ajanottaja/sihtööri/lähettäjä maali/lähtöalueella koko tapahtuman ajan. Huolehtii ensiavusta tarvittaessa ja informoi toista ensiapuvastaavaa (Toppi). Kutsuu hälytysajoneuvon paikalle vakavammissa tapauksissa.
- Rastinvetäjien ja maali/lähtöalueen työntekijöiden välinen tiedonkulku hoidetaan puhelimitse.
- Tapahtuman jokainen työntekijä on käynyt läpi turvallisuussuunnitelman tapahtuman alkamisajankohtaan mennessä.
- Sairauskohtaukset ja tapaturmat (nyrjähdykset, kaatumiset..) ovat mahdollisia. Osallistujia kehoitetaan kulkemaan liikennesääntöjen mukaisesti ja rastit sijoitetaan niin, että niille on mahdollista mennä turvallista reittiä pitkin.
- Tulipalot, ammuskelu, mellakka/joukkotappelu, pahoinpitely, pommiuhkaus alueella ovat epätodennäköisiä.
- Osallistujia on tiedotettu kisakirjeessä oman vakuutuksen huolehtimisesta tapahtumaan. Järjestäjällä (Oulun Koirakoulu) ei ole osallistujille vakuutusta.

Luvat ja järjestelyt

Oulun kaupungilta on haettu lupaa tapahtuman järjestämiseksi Höyhtyän ja Lintulan alueella. Tapahtumassa ei ole elintarvikemyyntiä/tarjontaa, eikä tapahtumasta synny melua. Liikennejärjestelyjä tai liikenteen ohjaamista ei tarvitse järjestää, suunnistajat kulkevat normaalissa liikenteessä liikennesääntöjen mukaisesti.

Tuloslomake	
Koirasuunnistus	Oulun Koirakoulu
Aika	Paikka
Osallistuja(t)	Nro.
Puh.	S.posti
Koira	
Rotu	Ikä

Nopeusosio ☐	
Aika	Sijoitus

Tehtäväosio ☐		
1.		/6
2.		/1
3.		/3
4.		/1
5.		/6
6.		/1
Yhteensä		/18
		Sijoitus

Järj.Allekirjoitus

Koirasuunnistus

Oulun Koirakoulu

La 10.9.2011 klo 12.00

Höyhtyän ja Lintulan taajama-alue, Oulu

Koirasuunnistuksessa suunnistetaan yhdessä koiran kanssa. Liikutaan ja tehdään hauskoja tehtäviä sekä nautitaan yhdessäolosta koiran, ystävien ja perheen seurassa. Suunnistusmatka on noin 4-5 km reittivalinnoista riippuen ja se liikutaan jalan.

Suunnistuksessa on kaksi osiota:

Nopeusosiossa (n.1km) rastit kerätään mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti oman reittivalinnan ja rastijärjestyksen mukaan. Kolme nopeinta palkitaan.

Tehtäväosiossa (n. 3km) suunnistetaan rastit numerojärjestyksessä oman reittivalinnan mukaan. Rasteilla vastataan koira-aiheisiin kysymyksiin ja tehdään erilaisia tokoon, agilityyn ja jäljestämiseen liittyviä tehtäviä, joista koirakko saa pisteitä taitojensa ja osaamisensa mukaan. Tehtävissä makupalojen ja lelun käyttö koiran motivointiin on sallittua. Kolme tehtävärasteilta eniten pisteitä keränneet palkitaan.

Voit osallistua pelkästään toiseen osioon tai molempiin samalla hinnalla.

Tehtävärastit:

Agilityrasti max. 6p   jokeri

Koirakon tehtävänä on suorittaa avotunneli eli putki taitotasonsa mukaan.

1p Koira suorittaa lyhyen putken niin, että ohjaaja on putken toisessa päässä.

2p Koira suorittaa pitkän putken niin, että ohjaaja on toisessa päässä.

3p Koira suorittaa pitkän putken ohjauksesta (käsimerkki+käsky).

4p Koira suorittaa mutkaputken ohjauksesta (käsimerkki+käsky).

5p Koira suorittaa mutkaputken ohjauksesta (käsimerkki+käsky) niin, että ohjaaja on 1m koiran takana.

Lisäksi rastilla on vapaaehtoinen jokeritehtävä, jossa koirakko suorittaa kolmen esteen radan käyttäen yhtä seuraavista ohjaustekniikoista (sylikääntö, persjättö, pois päinkääntö, takaakierto, valssi). Ohjaustekniikka arvotaan ja selviää tehtävärastilla. Jokerista saa 1 lisäpisteen.

Tokorasti max. 6p   jokeri

Koirakon tehtävä on suorittaa maahanmeno oman taitotasonsa mukaisesti.

1p Koira menee maahan käsiavulla ohjaajan edessä.

2p Koira menee maahan käskystä ohjaajan edessä.

3p Koira menee maahan käskystä ohjaajan vasemmalla sivulla.

4p Koira menee maahan liikkeestä vasemmalla sivulla, ohjaajan jatkaen

matkaa 5m. Koira pysyy maassa siihen asti, kunnes ohjaaja palaa koiran viereen. Käsihjausta maahanmenoon saa käyttää.

5p Koira pysyy maassa 30s ohjaajan ollessa 5m päässä. Koira jätetään maahan vas. sivulta yhtä tai kahta käskyä käyttäen.

Lisäksi rastilla on vapaaehtoinen jokeritehtävä, jossa koirakko suorittaa yhden Tokon Alokasluokan liikkeen. Liike arvotaan ja selviää tehtävarastilla. Jokerista saa 1 lisäpisteen.

Jäljestusrasti 3p

Koirakon tehtävä on jäljestää 15m makkarajälki ja tuoda jäljen päästä löydetty merkki maaliin.

Koiratietämysrastit 3x1p, max 3p

Koiratietämysrasteilla on monivalintakysymyksiä. Aiheina ovat koiran ensiapu, koiran anatomia ja fysiologia sekä koiran vietit. Kysymykset selviää rasteilla.

Kenelle?

Suunnistaa voi yksin, kaverin kanssa tai kolmihenkisenä perheenä yhdellä koiralla. Alle 16 vuotiaiden tulee suunnistaa aikuisen kanssa. Joukkueesta yksi toimii koiran ohjaajana tehtävarasteilla.

Koiran rokotustiedot tarkistetaan paikanpäällä. Vain 6kk täyttäneille koirille. Ei nartuille, joilla on juoksu. Koiran tulee olla kytkettynä ja ohjaajan hallittavissa koko suunnistuksen ajan.

Oulun Koirakoulu ei tarjoa tapahtumaan vakuutusta, huolehdi siis omasta vakuutuksestasi!

Osallistumismaksu

Aikuiset 5e
Alle 18v. ilmaiseksi

maksetaan paikanpäällä käteisellä

Ilmoittautuminen 31.8.2011 mennessä

Pauliina Topille osoitteeseen pauliina@oulunkoirakoulu.com tai puh. 040 7678355

Ilmoittautuessa kerro osallistujien nimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja koiran nimi, rotu ja ikä sekä mihin osioon osallistutte.

Ilmoittautuneille lähetetään infokirje sähköpostitse tapahtuman tarkemmista tiedoista ja aikataulusta.

Paikkoja rajoitetusti!

TERVETULOA !

2. Mitä seuraavista koiran vieteistä hyödynnetään MEJÄ:ssä? (valitse yksi oikea vaihtoehto)

- a) laumavietti
- b) sukupuolivietti
- c) saalistusvietti
- d) puolustusvietti

4. Koira on joutunut ampiaisen piston uhriksi ja pistokohta on turvonnut. Mitä seuraavista tarvikkeista tarvitset koiran ensiapulaukusta? (valitse kaksi oikeaa vaihtoehtoa)

- a) lääkehiili
- b) kortisoni
- c) kyytabletit
- d) sakset
- e) parafiiniöljy

6. Koira katsotaan normaalipainoiseksi kun
(valitse yksi oikea vaihtoehto)

- a) sen kylkiluut ovat tunnusteltaessa havaittavissa, mutta eivät näy ulospäin
- b) sen kylkiluut näkyvät selvästi
- c) sen kylkiluita on vaikea havaita tunnusteltaessa

OIKEAT VASTAUKSET:

Mitä seuraavista koiran vieteistä hyödynnetään MEJÄ:ssä? (valitse yksi oikea vaihtoehto)

- c) saalistusvietti

Koira on joutunut ampuksen piston uhriksi ja pistokohta on turvonnut. Mitä seuraavista tarvikkeista tarvitset koiran ensiapulaukusta? (valitse kaksi oikeaa vaihtoehtoa)

- b) kortisoni
- c) kyytabletit

Koira katsotaan normaalipainoiseksi kun
(valitse yksi oikea vaihtoehto)

- a) sen kylkiluut ovat havaittavissa tunnusteltaessa, mutta eivät näy ulospäin

LÄHTEET:

- Haikka, Sari. 2009. *Koiran uusi kotilääkäri*. Helsinki: Gummerus Kustannus Oy.

- Karlström, Tiina. 2011. *Koiran vietit ja jälkikoulutus*. Suomen Spanieliliitto. Osoitteessa

<http://www.spanieliliitto.fi/harrastukset/MEJA/MEJAasiaa/vietitjajalkikoulutus.htm>. 6.9.2011.

RAMK/ Terveys- ja liikunta-ala/ Opinnäytetyö

Kysely

Koirasuunnistuspalveluiden kehittäminen Oulun Koirakoululle

10.9.2011

Pauliina Toppi

Mistä sait tiedon Koirasuunnistustapahtumasta?

- Kaupan ilmoitustaululta
- Tuttavalta (ystävä, sukulainen..)
- Oulun Koirakoulun nettisivuilta
- Oulun Koirakoulun facebook –sivuilta
- Oulun Koirakoulun ohjaajalta
- Muualta, mistä?

Mitkä asiat houkuttelivat sinut osallistumaan koirasuunnistustapahtumaan?

- Erilaisen lajin kokeileminen
- Yhdessäolo koiran kanssa
- Yhdessäolo ystävien kanssa
- Yhdessäolo perheen kanssa
- Koiran aktivoiminen
- Liikuntaa itselle
- Liikuntaa koiralle
- Muita, mitä?

Millainen suunnistusmaasto mielestäsi oli?

Miellyttävyys

Epä- miellyttävä	1	2	3	4	5	Miellyttävä
	☐	☐	☐	☐	☐	

Haastavuus

Haastava	1	2	3	4	5	Helppo
	☐	☐	☐	☐	☐	

Millainen suunnistusmatka mielestäsi oli?

Nopeussuunnistusosio En osallistunut tähän osioon

- Sopivan mittainen
- Liian pitkä
- Liian lyhyt
- En osaa sanoa

Tehtäväsuunnistusosio En osallistunut tähän osioon

- Sopivan mittainen
- Liian pitkä
- Liian lyhyt
- En osaa sanoa

Millaiseksi koit tehtäväsuunnistusosion tehtävärastit?

En osallistunut tähän osioon

Agilityrasti

Ohjeistuksen ymmärrettävyys

	1	2	3	4	5	
Epäselvä	☐	☐	☐	☐	☐	Selkeä

Tehtävän miellyttävyys

	1	2	3	4	5	
Epämiellyttävä	☐	☐	☐	☐	☐	Miellyttävä

Tehtävän vaativuus

	1	2	3	4	5	
Haastava	☐	☐	☐	☐	☐	Helppo

Tokorasti

Ohjeistuksen ymmärrettävyys

	1	2	3	4	5	
Epäselvä	☐	☐	☐	☐	☐	Selkeä

Tehtävän miellyttävyys

	1	2	3	4	5	
Epämiellyttävä	☐	☐	☐	☐	☐	Miellyttävä

Tehtävän vaativuus

	1	2	3	4	5	
Haastava	☐	☐	☐	☐	☐	Helppo

Jäljestysrasti

Ohjeistuksen ymmärrettävyys

	1	2	3	4	5	
Epäselvä	☐	☐	☐	☐	☐	Selkeä

Tehtävän miellyttävyys

	1	2	3	4	5	
Epä-miellyttävä	☐	☐	☐	☐	☐	Miellyttävä

Tehtävän vaativuus

	1	2	3	4	5	
Haastava	☐	☐	☐	☐	☐	Helppo

Kysymysrastit

Ohjeistuksen ymmärrettävyys

	1	2	3	4	5	
Epäselvä	☐	☐	☐	☐	☐	Selkeä

Tehtävän miellyttävyys

	1	2	3	4	5	
Epä- miellyttävä	☐	☐	☐	☐	☐	Miellyttävä

Tehtävän vaativuus

	1	2	3	4	5	
Haastava	☐	☐	☐	☐	☐	Helppo

Osallistuisitko seuraavallakin kerralla?

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

Heränneitä ajatuksia Koirasuunnistustapahtumasta

Kiitos!